

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY WYSOKA**

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr .../.../...
Rady Miasta i Gminy Wysoka
z dnia

Wysoka, 2022 r.

SPIS TREŚCI

CZEŚĆ I WSTĘP	5
1. WPROWADZENIE.....	6
2. TRYB PRAWNY	7
3. DOKUMENTY STRATEGICZNE.....	8
CZEŚĆ II UWARUNKOWANIA ROZWOJU	11
1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU	12
2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY	13
3. DIAGNOZA, O KTÓREJ MOWA W ART. 10A UST. 1 USTAWY Z DNIA 6 GRUDNIA 2006 R. O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU, PRZYGOTOWANA NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY	15
4. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	15
5. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	22
6. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH.....	30
7. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA, ORAZ ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z DNIA 19 LIPCA 2019 R. O ZAPEWNIANIU DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, ZGODNIE Z UNIWERSALNYM PROJEKTOWANIEM.....	30
8. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	46
9. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	47
10. STAN PRAWNY GRUNTÓW	50
11. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	50
12. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	60
13. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	61

14.	WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	64
15.	STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.....	64
16.	ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	70
17.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	70
	CZEŚĆ III KIERUNKI ROZWOJU.....	71
1.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO, UWZGLĘDNIAJĄCE BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.....	72
2.	PREFEROWANE KIERUNKI ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM GMINY WYSOKA	74
3.	KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY, UWZGLĘDNIAJĄCE BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.....	75
4.	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.....	83
5.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	85
6.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	88
7.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	96
8.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA	97
9.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	98
10.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY	

WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.....	98
11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	100
12. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	101
13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.....	101
14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. Z 2015 R. POZ. 2120).....	102
15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	102
16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH, W TYM STREF OCHRONNYCH WYNIKAJĄCYCH Z DECYZJI LOKALIZACYJNYCH WYDANYCH PRZEZ KOMISJĘ PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ INWESTYCJI W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA	103
17. OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW ORAZ ICH STREFY OCHRONNE ZWIĄZANE Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU	103
CZEŚĆ IV UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZĘ USTALEŃ STUDIUM.....	106
CZEŚĆ V BIBLIOGRAFIA.....	113
CZEŚĆ VI SPISY TABEL I RYCIN.....	118

CZĘŚĆ I
WSTĘP

1. Wprowadzenie

Przedmiotem opracowania jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wysoka, zwane dalej Studium.

Studium jest aktem określającym perspektywiczną politykę przestrzenną gminy dla całego jej obszaru, lecz jednocześnie uwzględnia stan faktyczny istniejący na danym terenie. Zgodnie z art. 10 z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 503), w Studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające m.in. z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, stanu ładu przestrzennego, potrzeb i możliwości rozwoju gminy. Po przeanalizowaniu tych uwarunkowań w Studium określa się kierunki zmian w polityce przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, a także kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów.

Zgodnie z art. 9 ust. 5 ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie jest aktem prawa miejscowego, lecz istotne jest to, że z mocy art. 9 ust. 4 ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia Studium są wiążące dla organu gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Poprzez uchwalenie Studium organ gminy podejmuje podstawowe ustalenia w zakresie polityki przestrzennej, w szczególności określa kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów (art. 10 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Natomiast ustalenia planu miejscowego są konsekwencją postanowień Studium, albowiem tylko w granicach zakreślonych ustaleniami Studium gmina może zmienić w planie miejscowym dotychczasowe przeznaczenie określonych obszarów.

Studium wiąże organ planistyczny co do ogólnych wytycznych założeń polityki przestrzennej gminy i właśnie w tym kontekście postanowienia planu muszą być zgodne z założeniami Studium. Studium pełni też funkcję koordynującą ustalenia przyszłych planów miejscowych. Postanowienia Studium dotyczące zagospodarowania terenów gminy powinny wyznaczać konkretne dyrektywy na przyszłość, jednakże nie mogą regulować kwestii szczegółowych zastrzeżonych przez ustawodawcę dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Organy gminy, działając w ramach władztwa planistycznego, nie dysponują pełną swobodą przy uchwalaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, albowiem ex lege są związane ustaleniami Studium.

Jednym z celów polityki przestrzennej określonej w Studium jest rozpoznanie interesów publicznych w obrębie gminy oraz stymulowanie uczestników działań w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, co jest istotne z punktu widzenia inwestycyjnego czy turystycznego. Naczelnym celem jest rozwój gminy, przy uwzględnieniu jej specyficznych warunków. Poprzez uchwalenie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego organ gminy podejmuje podstawowe ustalenia w zakresie kształtowania polityki przestrzennej.

2. Tryb prawny

Do niniejszego opracowania przystąpiono zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w celu określenia polityki przestrzennej Miasta i Gminy Wysoka. Rada Miasta i Gminy Wysoka uchwałą Nr XXXVIII/193/2017 z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wysoka w obszarze gminy Wysoka przystąpiła do sporządzenia Studium. Przedmiotem podjętych prac, a określonych w uchwale, jest dostosowanie ważnego dokumentu, którym jest Studium, do aktualnego stanu prawnego, polityki przestrzennej gminy oraz potrzeb społeczności lokalnej.

Gmina Wysoka do czasu podjęcia przedmiotowej uchwały posiadała obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uchwalone uchwałą Rady Miasta i Gminy Wysoka Nr XXXII/221/2001 z dnia 13 lutego 2001 r. Studium podlegało dwóm zmianom uchwalonym:

- 1) uchwałą Nr XLVII/291/2010 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 8 września 2010 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wysoka w okolicy miejscowości Bądecz, Czajcze, Gmurowo, Jeziorki Kosztowskie, Kijaszkowo, Młotkowo, Nowa Rudna, Rudna, Sędziniec, Stare i Tłukomy,
- 2) uchwałą Nr XXVII/133/2016 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 19 września 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wysoka.

Obowiązujące dotychczas Studium zostało uchwalone przed wejściem w życie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w 2003 r., i pomimo zmian Studium dokonanych w 2010 r. i 2016 r., nie zawiera ono wszystkich elementów wymienionych w art. 10 ww. ustawy. Zapisy wymagały aktualizacji również ze względu na upływ czasu i potrzeby społeczności lokalnej.

Sporządzenie niniejszego Studium jest związane m.in. z uzupełnieniem treści zawartych w Studium, a wymaganych przepisami prawa, a także aktualizacją informacji dotyczących uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Podstawą prawną sporządzenia Studium jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Wymagany zakres studium został określony w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. poz. 1233).

3. Dokumenty strategiczne

3.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Rada Ministrów przyjęła „Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030” (dalej KSRR 2030) uchwałą z dnia 17 września 2019 r. Jest to podstawowy dokument strategiczny dotyczący polityki regionalnej kraju do 2030 r.

W dokumencie zidentyfikowano cele polityki przestrzennej, a także działania, które powinny zostać podjęte w celu ich osiągnięcia. Ponadto w KSRR 2030 określono ramy prowadzenia przez rząd polityki regionalnej wobec regionów, czyli m.in. ich zadania, sposób monitorowania i oceny efektów realizacji oraz źródła finansowania polityki regionalnej.

KSRR 2030 skupia się na zrównoważonym rozwoju całego kraju, ponieważ ma na celu zmniejszanie dysproporcji różnych terytoriów w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym wspomaganie rozwoju obszarów, które utraciły funkcje społeczno-gospodarcze albo nie są w stanie rozwinąć swojego potencjału rozwojowego. Co więcej, KSRR 2030 dąży do wykorzystania zasobów rozwojowych oraz zapewnienia spójności przestrzennej, środowiskowej, społecznej i gospodarczej. Wspierana jest konkurencyjność regionów, podnoszenie jakości kapitału ludzkiego i społecznego, rozwój kompetencji administracji publicznej.

3.2. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr XVI/287/20 w dniu 27 stycznia 2020 r. przyjął „Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku” (dalej Strategia Wielkopolska 2030).

Strategia Wielkopolska 2030 to dokument najbardziej planistyczny ze wszystkich dotychczas obowiązujących strategii rozwoju województwa wielkopolskiego.

Wyzwaniami rozwojowymi dla województwa wielkopolskiego są m.in.:

- wzrost konkurencyjności, produktywności i innowacyjności gospodarki,
- poprawa warunków życia z poszanowaniem środowiska przyrodniczego,
- przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu,
- rozwijanie i efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego,
- zwiększenie efektywności zarządzania regionem,
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych.

W Strategii Wielkopolski 2030 wyznaczono nowy model rozwoju – model funkcjonalny, który zakłada realizację założeń w zakresie dyfuzji i absorpcji czynników rozwojowych. Zgodnie z nim należy podejmować interwencje, które przyczynią się do intensyfikacji działań ukierunkowanych na zrównoważony terytorialnie rozwój. Co ważne, wszystkie obszary interwencji strategicznej są ważne i równoprawne. Zaakcentowano również kwestię obszarów zmarginalizowanych. Model funkcjonalny charakteryzuje się tym, że równie ważne są w nim:

- powiązania przestrzenne, czyli powiązania pomiędzy ośrodkami wzrostu a ich otoczeniem,
- powiązania międzysektorowe, czyli powiązania pomiędzy poszczególnymi sferami gospodarczymi i społecznymi,
- powiązania międzyinstytucjonalne, czyli powiązania pomiędzy podmiotami administracji regionalnej oraz podmiotami sfer politycznej, gospodarczej, naukowej i społecznej.

Celami strategicznymi dla Wielkopolski są:

- wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców
- rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
- rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
- wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

3.3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ (PZPWW 2020+)

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ został przyjęty uchwałą Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

Miasto Wysoka zostało zakwalifikowane jako ośrodek o funkcjach mieszanych usługowo-przemysłowych. Gmina znalazła się w zasięgu oddziaływania miasta Piła.

Cele polityki przestrzennej określone w PZPWW 2020+, wyznaczono na podstawie analizy uwarunkowań oraz na podstawie modelu rozwoju przestrzennego Wielkopolski. Ww. cele przedstawiono poniżej, wraz z odniesieniem do gminy Wysoka. Należą do nich:

- kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej,
W hierarchii jednostek osadniczych gmina Wysoka znalazła się wśród pozostałych ośrodków gminnych – miast i wsi, w strefie średniej intensywności procesów osadniczych. Jedynie zachodnia część gminy należy do strefy ograniczania intensywności procesów osadniczych.
- ochrona walorów przyrodniczych,
W zachodniej części gminy zlokalizowane są niewielkie fragmenty obszarów węzłowych o randze międzynarodowej i krajowej. Na pierwszym z nich występuje obszar Natura 2000 – obszary siedliskowe, a na drugim obszar chronionego krajobrazu.
- kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego,
Na terenie gminy Wysoka występują główne zbiorniki wód podziemnych, strefy wododziałowe, kopaliny skalne (kruszywa naturalne, surowce ilaste) oraz obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji.
- ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji,
W gminie Wysoka zlokalizowany jest historyczny układ przestrzenny (układ urbanistyczny nieujęty w rejestrze zabytków) oraz stanowisko archeologiczne o własnej formie krajobrazowej.
- zrównoważony rozwój rolnictwa,
Gmina Wysoka zaliczona została w większości do strefy umiarkowanego rozwoju działalności rolniczej.
- poprawa dostępności komunikacyjnej województwa,
Przez gminę Wysoka przebiega droga wojewódzka nr 190, natomiast w sąsiedztwie południowej granicy gminy planowany jest przebieg drogi ekspresowej S10 klasy S. Miasto Wysoka zostało wytypowane jako miejscowość wymagająca budowy obwodnicy.
- rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej,
Przez gminę Wysoka przebiega linia elektroenergetyczna 2x400 kV, gazociągi wysokiego ciśnienia wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową pierwszego stopnia, a także sieć światłowodowa wraz z węzłami dystrybucyjnymi.
- zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom.
W gminie Wysoka znajdują się miejsca intensywnego chowu lub hodowli drobiu, bydła i trzody chlewnej.

Zgodnie z PZPWW 2020+, gmina Wysoka znalazła się w granicach miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego – Piły oraz północno-zachodniego obszaru funkcjonalnego.

Dla miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego – Piły wyznaczono następujące cele polityki przestrzennej:

- kształtowanie ładu przestrzennego,
- poprawa dostępności i obsługi komunikacyjnej,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,

- ochrona i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego,
- wykorzystanie i wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego,
- rozwój systemów infrastruktury technicznej.

Wśród zasad zagospodarowania przestrzennego terenu miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego – Piły wymieniono m.in. poprawę jakości powietrza atmosferycznego, czyli np.: „zwiększanie udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (...)” oraz poprawę jakości klimatu akustycznego, czyli np.: „zmniejszanie ponadnormatywnych oddziaływań systemów komunikacji poprzez rozwój transportu zbiorowego, budowę obwodnic i ścieżek rowerowych oraz modernizację dróg”. Inne zasady to zapobieganie degradacji powierzchni ziemi, czyli np. „racjonalna eksploatacja złóż i rekultywacja terenów powyrobiskowych”, a także ograniczanie negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko, czyli np. „wprowadzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych w postaci pasów niskiej roślinności”.

Z kolei dla północno-zachodniego obszaru funkcjonalnego zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej:

- ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych,
- stymulowanie rozwoju gospodarczego z wykorzystaniem koncepcji „zielonego wzrostu”,
- poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej.

Wśród zasad zagospodarowania przestrzennego wymieniono m.in. rozwój turystyki w oparciu o walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe, czyli np.:

- „wyznaczenie szlaków turystycznych, w tym tworzenie sieci tras turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz zaplecza obsługi ruchu turystycznego, z uwzględnieniem i wyeksponowaniem m.in.: (...) infrastruktury wąskotorowej Wyrzyskiej Kolejki Powiatowej (Białośliwie – Wysoka – Łobżenica) (...)”,
- „rozwój bazy wypoczynkowej, w tym agroturystyki”.

Inną zasadą zagospodarowania jest zrównoważone gospodarowanie zasobami leśnymi i wspieranie rozwoju nowoczesnego rolnictwa, czyli np.:

- „utrzymanie dużych zwartych obszarów najlepszych kompleksów glebowo-rolniczych dla celów produkcji rolnej”,
- „wyznaczanie nowych terenów przeznaczonych pod biogazownie rolnicze, wykorzystujące miejscowe nadwyżki biomasy, nawozów naturalnych oraz odpadów poubojowych”,
- „ograniczenie rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej i wprowadzenie stref buforowych, w tym ochronnych, wokół terenów przeznaczonych pod obiekty przetwórstwa rolno-spożywczego oraz instalacje służące wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych”.

Kolejną zasadą jest rozwój i efektywne wykorzystanie infrastruktury technicznej, w tym np.:

- „rozbudowa systemów odprowadzania ścieków komunalnych, przede wszystkim na terenach położonych w sąsiedztwie zbiorników wodnych, jezior oraz rzek wykorzystywanych w celach rekreacyjnych”,
- „wyznaczanie nowych terenów przeznaczonych pod lokalizację urządzeń służących produkcji energii ze źródeł odnawialnych”.

Wyznaczając kierunki zagospodarowania przestrzennego w niniejszym Studium kierowano się zasadami zagospodarowania przestrzennego wyznaczonymi w PZPWW 2020+.

CZĘŚĆ II
UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu

Gmina Wysoka położona jest w północnej części Wielkopolski, środkowo-wschodniej części powiatu pilskiego, w odległości około 35 km na wschód od Piły i około 110 km na północ od Poznania.

Gmina sąsiaduje z siedmioma gminami (rycina nr 1):

- od północy z gminami Krajenka i Złotów,
- od wschodu z gminami Łobzenica i Wyrzysk,
- od południa z gminami Białośliwie i Miasteczko Krajeńskie,
- od zachodu z gminą Kaczory.

Rycina nr 1. Sąsiedztwo gminy Wysoka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych na stronie <http://www.codgik.gov.pl>

Obszar gminy – wg danych z 2020 r. – obejmuje 123 km², z czego 4,8 km² przypada na miasto Wysoka.

Tereny w gminie Wysoka wykorzystywane są przede wszystkim na cele rolnicze. Jak wynika z najaktualniejszych danych z 2014 r. udostępnionych w Banku Danych Lokalnych, użytki rolne na obszarze gminy stanowią 80,1% ogólnej powierzchni gminy. Wśród nich największy udział mają grunty orne – zajmują aż 68,9% powierzchni gminy. Wśród użytków rolnych znajdują się również sady, łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty rolne zabudowane oraz grunty pod stawami i rowami. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w Banku Danych Lokalnych z 2020 r. na temat leśistości, lasy zajmują

stosunkowo małą powierzchnię obszaru gminy – jedynie 14,0%, podczas gdy lesistość powiatu pilskiego wynosi 28,8%, a kraju 29,6%.

Udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w ogólnej powierzchni gminy jest niewielki i stanowi zaledwie 3,0% powierzchni gminy. Obszar miasta zabudowany jest w 13,7% powierzchni, natomiast część wiejska gminy w 2,6%.

Wśród gruntów zabudowanych dominuje użytkowanie gruntów na cele mieszkaniowe, produkcyjne związane z rolnictwem oraz komunikacyjne. Wśród terenów gminy niewielki obszar stanowią użytki kopalne i użytki ekologiczne.

Stan zagospodarowania wskazuje na dużą aktywność procesów urbanizacji w mieście Wysoka, co wynika z funkcji ośrodka centrotwórczego dla całej gminy Wysoka. Na pozostałych terenach zmiany przestrzenne ewoluują w tempie umiarkowanym.

Szczegółowe, dotychczasowe zagospodarowanie terenów gminy Wysoka przedstawiono na załączniku nr 2.1 zatytułowanym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wysoka. Uwarunkowania rozwoju” oraz na załączniku nr 2.2 zatytułowanym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wysoka. Miasto Wysoka. Uwarunkowania rozwoju”.

Gmina zaopatrzona jest w sieci uzbrojenia terenu: elektroenergetyczną, wodociągową, kanalizacyjną i gazową.

2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

W gminie Wysoka jednostkami osadniczymi jest miasto Wysoka i 16 wsi.

Miasto jest ośrodkiem o znaczeniu lokalnym, znajdującym się w subregionalnej strefie wpływu miasta Piły. Zamieszkuje je 2 614 mieszkańców (dane z 2020 roku), co stanowi 40,1% ludności gminy. Pozostałe 59,9% to mieszkańcy obszarów wiejskich. Przyjęto następujący podział wsi ze względu na ilość mieszkańców:

- bardzo małe (do 100 osób): Gmurowo, Nowa Rudna, Wysoka Wielka,
- małe (od 100 do 300 osób): Kijaszkowo, Kostrzynek, Młotkowo, Mościska, Rudna, Sędziniec, Stare, Tłukomy, Wysoczka,
- średnie (od 300 do 500 osób): Jeziorki Kosztowskie, Wysoka Mała,
- duże (powyżej 500 osób): Bądecz, Czajcze.

Z powyższego wynika, że miejscowości na terenie gminy to w większości małe jednostki osadnicze. Bądecz i Czajcze, z liczbą mieszkańców wynoszącą ok. 600 osób, znacznie odstają ilościowo od pozostałych wsi.

Wyróżniono 12 sołectw: Bądecz, Czajcze, Jeziorki Kosztowskie, Kijaszkowo, Młotkowo, Mościska, Rudna, Stare, Tłukomy, Wysoka Mała, Wysoczka i Miasto Wysoka.

W granicach gminy znajduje się 15 obrębów ewidencyjnych: Bądecz, Czajcze, Gmurowo, Jeziorki Kosztowskie, Kijaszkowo, Młotkowo, Mościska, Rudna, Sędziniec, Stare, Tłukomy, Wysoka, Wysoka Mała, Wysoka Wielka i Wysoczka, których granice przedstawione zostały na rycinie nr 2.

Rycina nr 2. Podział gminy Wysoka na obręby ewidencyjne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej

Analizując strukturę funkcjonalną osiedli wiejskich, zidentyfikowano jednostki funkcjonalne oraz określono funkcje, jakie pełnią poszczególne miejscowości (tabela nr 1). Miasto Wysoka jest jednostką gminną, który świadczy usługi ponadpodstawowe obsługi ludności, mające na celu zaspokojenie potrzeb wszystkich mieszkańców gminy. Na terenie miasta znajdują się m.in. Urząd Miasta i Gminy, bank, biblioteka, przychodnia lekarska. Najwięcej miejscowości oprócz funkcji mieszkaniowej i produkcji rolniczej, pełni funkcję usługową (handel lokalny). Pozostałe miejscowości są zaopatrzone jedynie w niezbędne obiekty obsługi ludności, takie jak sklepy spożywcze, zatem są to jednostki elementarne. Szczegółowe informacje dla poszczególnych wsi z podziałem dominujących funkcji zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 1. Główne funkcje pełnione przez poszczególne miejscowości w gminie Wysoka

Miejscowość	Jednostka	Pełniona funkcja
Miasto Wysoka	gminna (ponadpodstawowa)	usługowa, w tym usługi o cechach ponadpodstawowych, produkcyjna, mieszkaniowa, produkcji rolniczej
Bądecz, Czajcze, Mościska	podstawowa	usługowa, mieszkaniowa, produkcji rolniczej
Jeziorki Kosztowskie, Kijaszkowo, Kostrzynek, Młotkowo, Rudna, Stare, Tłukomy	elementarna	usługowa, mieszkaniowa, produkcji rolniczej
Wysoczka	elementarna	produkcyjna, mieszkaniowa, produkcji rolniczej
Gmurowo, Nowa Rudna, Sędziniec, Wysoka Mała, Wysoka Wielka	elementarna	mieszkaniowa, produkcji rolniczej

Źródło: opracowanie własne

Miejscowości na obszarze gminy w większości posiadają zwartą strukturę osadniczą. Wśród nich są miasto Wysoka, Gmurowo, Kostrzynek, Rudna, Mościska, Sędziniec, Wysoczka, Tłukomy, Młotkowo, Nowa Rudna. Częściowo rozproszoną zabudowę posiadają wsie: Stare, Wysoka Mała, Czajcze, Bądecz, Kijaszkowo, Jeziorki Kosztowskie. Natomiast miejscowość Wysoka Wielka charakteryzuje się w całości zabudową rozproszoną.

Głównym szlakiem komunikacyjnym gminy jest droga wojewódzka nr 190 Krajenka – Gniezno wraz z drogami powiatowymi oraz drogami gminnymi. Dla obsługi komunikacyjnej gminy istotne znaczenie ma bliskość drogi krajowej nr 10. Szerzej o układzie komunikacyjnym w rozdziale 15.

3. Diagnoza, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowana na potrzeby strategii rozwoju gminy

Zgodnie z art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. Obecnie gmina Wysoka nie posiada strategii rozwoju gminy.

4. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego, który następnie został doprecyzowany i uszczegółowiony w publikacji z 2018 r. (Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorzczak I., Jodłowski M., Kistowski M., Kot R., Krąż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E.,

Migoń P., Myga-Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziaja W.), badany obszar zlokalizowany jest w granicach prowincji Niziny Środkowoeuropejskiej, podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego, makroregionu Pojezierze Południowopomorskie oraz mezoregionu Pojezierze Południowokrajęńskie.

Powierzchnia terenu Gminy Wysoka jest zróżnicowana pod względem ukształtowania terenu. Najwyższym wzniesieniem na terenie gminy jest Góra Wysocka, która osiąga 155,8 m n.p.m., leży w odległości około 1,5 km na zachód od miasta Wysoka i jest wierchołkiem moreny czołowej spiętrzonej. Natomiast najniższy punkt powierzchni ziemi leży na wysokości 93,3 m n.p.m. i znajduje się na południowym wschodzie gminy, przy zbiorniku wodnym na wschód od Jeziorek Kosztowskich.

Deniwelacje terenu na obszarze całej gminy wynoszą więc 64,6 m. Rzeźba terenu ukształtowana została w wyniku procesów morfogenetycznych związanych ze stadiem poznańskim zlodowacenia bałtyckiego w czasie postępu i recesji lądolodu z linii moren czołowych ciągnących się od Osieka do Miasteczka Krajęńskiego. Nasunięcie lądolodu wykształciło wał moren czołowych w rejonie miejscowości Wysoka, nazywanych Górą Wysockimi, które stanowią istotny element krajobrazu gminy. W północno-wschodniej części gminy występują mniejsze pagórki moren czołowych, wznoszące się nad powierzchnię otaczającej moreny dennej na wysokość 20-30 m. Przeważającą formą powierzchni terenu w gminie Wysoka jest morena denna płaska i falista, w której zaznaczają się liczne obniżenia, głównie o płaskim dnie, nieznacznie wcięte w powierzchnię moreny dennej, oraz niewielkie rynny jeziorne w północno-zachodniej części gminy. Nie ma w gminie Wysoka wykształconych wyraźnie dolin rzecznych. Odwadniający gminę ciek o nazwie Kanał Okaliniec przepływa przez liczne płaskie i szerokie obniżenia nie tworząc wyraźnej doliny.

Większość gruntów na terenie gminy stanowią gliny i pyły o słabej przepuszczalności gruntów. Najmniejszą powierzchnię zajmują grunty antropogeniczne o zmiennej przepuszczalności gruntów. Pozostałe tereny to rumosze i żwiry oraz piaski i skały lite silnie uszczelnione, o odpowiednio łatwej i średniej przepuszczalności gruntów. Wg mapy geologicznej w granicach opracowania występują gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe, piaski i żwiry sandrowe, żwiry, piaski, głązy i gliny moren czołowych.

Opisywany obszar leży w strefie przejściowej i objęty jest zarówno wpływami Atlantyku jak i kontynentu azjatyckiego z przewagą wpływu Oceanu Atlantyckiego. Według regionalizacji Gumińskiego (1954) obszar ten należy do Nadnoteckiej (VI) dzielnicy rolniczo - klimatycznej. Według regionalizacji Wosia (1999) teren ten leży w granicach Regionu Środkowopolskiego (XV) i charakteryzuje się bardzo dużą zmiennością pogody, przy stosunkowo bardzo dużej liczbie dni w roku z pogodą bardzo ciepłą, pochmurną, ale bez opadu. Średnia roczna suma opadów wynosi 400-450 mm (w miesiącach letnich notuje się 120-140 mm, zaś w miesiącach zimowych – 40- 60 mm). Minimum opadów przypada na miesiąc luty, a maksimum najczęściej na miesiąc lipiec i sierpień. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi od +7 do +8°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec z temperaturą wahającą się od +17 do +18°C, natomiast najchłodniejszym jest styczeń z temperaturą od -2 do -3°C. W tym rejonie występuje stosunkowo mało dni chłodnych (około 100), dni pogodnych jest około 40, a pochmurnych 140. Pokrywa śnieżna zalega przez 20 – 30 dni w ciągu roku, a długość okresu wegetacyjnego wynosi 200 – 210 dni. Przeważają wiatry z sektora zachodniego. Mgły występują przez cały rok, ze szczególnym nasileniem od października do marca (Kozacki i in. 2005). Uciążliwość stanowią tzw. „mgły radiacyjne” – poranne, utrzymujące się w zagłębieniach terenu z płytkim zwierciadłem wód gruntowych lub wodą powierzchniową.

W mieście Wysoka zlokalizowany jest posterunek obserwacji wysokości opadów atmosferycznych IMiGW. W roku wilgotnym 1967 maksymalna miesięczna suma opadów atmosferycznych we wrześniu

wynosiła 106 mm, a w roku suchym 1982 minimalna miesięczna suma opadów wyniosła także w miesiącu wrześniu 11 mm.

Gmina Wysoka jest gminą o dużym znaczeniu rolnictwa. Charakteryzuje się dobrymi glebami, które sprzyjają produkcji rolnej. Wśród użytków rolnych największą powierzchnię zajmują grunty orne. Na obszarze gminy zdecydowaną większość stanowią grunty orne klasy IIIb (RIIIb) i IVa (RIVa). Nieco mniejszą powierzchnię mają grunty orne klasy IVb (RIVb), a następnie zbliżoną powierzchnię zajmują grunty orne klasy IIIa (RIIIa) i V (RV). Uogólniając, udział gleb klasy I – III wynosi około 32% powierzchni użytków rolnych, z kolei gleby klasy V, VI i VI stanowią ok. 12% powierzchni użytków rolnych.

Według podziału na regiony glebowo-rolnicze gmina położona jest w Regionie Wyrzyskim (Olejniczak 1990), gdzie dominującym kompleksem rolniczej przydatności jest kompleks 4 i 5, pojawia się również kompleks 6 w okolicach Wysokiej. Gleby kompleksu 4 żytniego bardzo dobrego (pszenno-żytniego) na terenie gminy stanowią ponad 39,5% powierzchni gruntów ornych i jako większe powierzchnie występują w okolicach Wysokiej, Kijaszkowa, Tłukomów i Jeziorek Kosztowskich. Gleby tego kompleksu są dobre, jednak poziom plonów uzależniony jest od zabiegów agrotechnicznych, stopnia kultury gleb oraz rozkładu i sumy opadów. Charakteryzują się one kwaśnym odczynem, a więc dla utrzymania ich dobrej sprawności konieczne jest nawożenie organiczne i wapnowanie. Kompleks ten stanowią głównie gleby brunatne wyługowane i płowe. Większe powierzchnie gleb kompleksu 5 żytniego dobrego występują w okolicach Wysokiej, Bądecza i Rudnej, tworzą go najczęściej gleby brunatne. Kompleks ten stanowi ok. 34,5% powierzchni gruntów ornych. Gleby te są okresowo suche oraz wrażliwe na uprawę i nawożenie. Intensywne stosowanie nawozów azotowych na tych glebach powoduje zanieczyszczenie wód gruntowych azotanami. Wykazują one kwaśny odczyn, a także niedobory składników pokarmowych przyswajalnych dla roślin, które są łatwo wymywane z kompleksu sorpcyjnego. W okolicach Wysokiej występują również gleby kompleksu 6 żytniego słabego. Są to głównie gleby rdzawe. Charakteryzują się one małą urodzajnością, ze względu na słabo rozwinięty kompleks sorpcyjny, oraz kwaśny odczyn i nadmierną przepuszczalność. Z nadmierną przepuszczalnością wiąże się fakt, iż gleby te są ubogie w przyswajalne składniki pokarmowe. Ponadto ulegają one szybkiemu zubożeniu w próchnicę i węglan wapnia, dlatego wymagają częstego wapnowania. Charakteryzują się również słabą zdolnością magazynowania wody. Wśród użytków zielonych przeważa kompleks 2z – użytki zielone średnie, stanowi on ok. 72,5% powierzchni użytków zielonych. Kompleks ten tworzą głównie gleby torfowe, czarne ziemie, mułowo-torfowe i murszowo-mineralne. Wysokość plonów zależna jest od regulacji stosunków wodnych, stosowania nawozów i zabiegów pielęgnacyjnych.

Na terenie gminy ulokowane są: jezioro Stare (Suche), jezioro Lipa i jezioro Głębocek, z czego pierwsze jest największe. Wg Katalogu jezior Polski Choińskiego (2000), powierzchnia jeziora Starego jest równa 18,8 ha, a jeziora Lipa 4,0 ha. Maksymalna głębokość jeziora Starego wynosi 6,5 m. Ponadto w okolicy wsi Tłukomy usytuowane są większe zbiorniki wodne, w tym stawy hodowlane. We wschodniej części gminy znajdują się tereny podmokłe.

Przez gminę Wysoka przepływają rzeki: Strużnica, Okaliniec (Radacznica) i Struga Niezychowska (Białośliwka). Strużnica płynie ze wschodu na zachód i wpada do rzeki Głomi. Okaliniec wpływa do jeziora Kopcze, a Struga Niezychowska stanowi dopływ rzeki Noteć.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest osiem jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- jednolite części wód powierzchniowych (kod RW60001818846) o nazwie Kanał Młotkowski, których stan został zidentyfikowany jako zły, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych zagrożona,

- jednolite części wód powierzchniowych (kod RW600018188438) o nazwie Dopływ spod Gromadna, których stan został zidentyfikowany jako dobry, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych niezagrożona,
- jednolite części wód powierzchniowych (kod RW600018188472) o nazwie Dopływ z Jeziorek Kosztowskich, których stan został zidentyfikowany jako dobry, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych niezagrożona,
- jednolite części wód powierzchniowych (kod RW600018188546) o nazwie Białośliwka do Dopływu spod Grabowna, których stan został zidentyfikowany jako zły, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych zagrożona,
- jednolite części wód powierzchniowych (kod RW600018188694) o nazwie Dopływ z jeziora Wapińskiego, których stan został zidentyfikowany jako zły, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych zagrożona,
- jednolite części wód powierzchniowych (kod RW6000181886889) o nazwie Strużnica, których stan został zidentyfikowany jako dobry, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych niezagrożona,
- jednolite części wód powierzchniowych (kod RW6000201886990) o nazwie Radaczka, których stan został zidentyfikowany jako zły, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych zagrożona,
- jednolite części wód powierzchniowych (kod RW60002518868679) o nazwie Kocunia do jeziora Sławianowskiego, których stan został zidentyfikowany jako zły, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych zagrożona.

Na rycinie nr 3 przedstawiono położenie jednolitych części wód powierzchniowych na obszarze gminy.

Cele środowiskowe dla JCWP o nazwie Kanał Młotkowski to osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego, natomiast dla pozostałych JCWP znajdujących się na obszarze gminy: osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

W tabeli nr 2 przedstawiono ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych dla JCWP o nazwie Kanał Młotkowski, Białośliwka do Dopływu spod Grabowna, Radaczka oraz Kocunia do jeziora Sławianowskiego w latach 2016 i 2019. Ujęto również ocenę dla JCWP o nazwie Dopływ z Jeziorek Kosztowskich z roku 2019. W latach 2015, 2017 i 2018 nie przeprowadzono badań dla ww. JCWP. Pozostałe jednolite części wód powierzchniowych nie zostały objęte badaniami w latach 2015-2019. Wszystkie JCWP, dla których wykonano badania, charakteryzują się złym stanem wód.

Rycina nr 3. Położenie jednolitych części wód powierzchniowych na obszarze gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://apgw.gov.pl/>

Tabela nr 2. Ocena stanu JCWP w latach 2016 i 2019

Nazwa JCWP	punkt pomiarowo-kontrolny	stan/potencjał ekologiczny		stan chemiczny		stan JCWP	
		2016	2019	2016	2019	2016	2019
Kanał Młotkowski	Kanał Młotkowski - Dobrzyniewo	umiarkowany potencjał ekologiczny	zły potencjał ekologiczny	-	-	zły stan wód	zły stan wód
Dopływ z Jeziorok Kosztowskich	Dopływ z Jeziorok Kosztowskich – poniżej Kosztowa	-	słaby stan ekologiczny	-	-	-	zły stan wód
Białośliwka do Dopływu spod Grabowna	Białośliwka - poniżej Pobórki Wielkiej	umiarkowany stan ekologiczny	słaby stan ekologiczny	-	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zły stan wód
Radacznica	Radacznica - Śmiłowo	słaby stan ekologiczny	słaby stan ekologiczny	-	-	zły stan wód	zły stan wód
Kocunia do jeziora Sławianowskiego	Kocunia - Wiktorówko	umiarkowany stan ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny	-	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	zły stan wód

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://poznan.wios.gov.pl/> i <https://www.gios.gov.pl/>

W § 2 Rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz.U. Woj. Wlkp. z 2017 r., poz. 1638), cały obszar regionu wodnego określa się jako obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć. W załączniku do powyższego rozporządzenia określono JCWP o nazwie Białośliwka do Dopływu spod Grabowna oraz JCWP o nazwie Radaczka, jako wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w regionie wodnym Warty.

Obszar gminy jest częściowo zmeliorowany. Według ewidencji urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów, prowadzonej przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, na obszarze gminy:

- w obrębie Stare, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: St-1, St-1-1, St-1-2, St-1-3, St-1-4, St-1-5, St-1-6, St-2, S-5, S-6, S-6-1, S-6-2, S-6-4, S-7, S-7-1, St-5, St-6, St-7, St-8, St-9, St-10, St-11 wraz z siecią drenarską uchodzącą do rowów oraz śródlądowych wód powierzchniowo płynących – Kanału Strużnica, jeziora Stare,
- w obrębie Rudna, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: St-10, St-10-2, St-10-3, St-10-4, St-10-5, St-10-8, St-10-10, S-12, S-12-1, S-13, S-14, S-15, S-16, S-16-1, S-16-2, S-16-3, S-17, S-18, S-21, S-21-3, S-21-6, S-21-7, S-21-1, S-23, Mo-9, Mo-9-5, Mo-9-5-1, Mo-9-6, Mo-1, Mo-1-1, Mo-1-3, wraz z siecią drenarską uchodzącą do rowów oraz śródlądowych wód powierzchniowo płynących – Kanału Strużnica (odcinkowo skanalizowanego),
- w obrębie Mościska, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: S-6, S-9, S-6-10, S-6-11, S-6-12, S-6-13, S-6-14, S-6-16, S-6-17, S-6-18, S-6-19, S-6-20, S-6-21, S-6-22, S-6-23, S-6-24, S-6-25, S-6-26, Mo-2, Mo-3, Mo-4, Mo-7, Mo-9, Mo-12, Mo-1-2, Mo-1-2-2, Mo-1-2-3, Mo-1-2-4, Mo-1-2-5, Mo-1-2-6, Mo-9, Mo-9-2, Mo-10, OK-4, OK-4-4, OK-4-4-7, OK-4-7 wraz z siecią drenarską uchodzącą do rowów oraz śródlądowe wody powierzchniowo stojące – zbiorniki wodne/stawy,
- w obrębie Gmurowo, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: St-11-6, Gm-1, Gm-2, St-11 wraz z siecią drenarską uchodzącą do rowów,
- w obrębie Bądecz, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: Bd-1, Bd-1-1, Bd-1-2, Bd-1-3, Bd-1-4, Bd-2, Bd-3, Bd-6, Bd-7, Bd-7-1, S-27, S-28, S-29, S-29-1, S-29-2, S-29-5, S-29-6, S-29-7, S-31, S-32, S-33, S-34, S-35, S-41, S-42, S-37, S-37-1, S-37-2, S-37-3, S-37-4 wraz z siecią drenarską uchodzącą do rowów oraz śródlądowych wód powierzchniowo płynących – Kanału Strużnica (odcinkowo skanalizowanego),
- w obrębie Czajcze, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: S-38, S-39, S-40, S-40-1, S-40-2, Cz-1, Cz-1-2, Cz-1-3, Cz-2, Cz-2-1, Cz-3, Cz-4, Cz-4-1, Cz-4-9, Cz-4-10, Cz-4-11, Cz-4-12, Cz-4-2, Cz-4-2-1, Cz-4-6, Cz-4-4, Cz-4-7, Cz-413, Cz-5, Cz-5-1, Cz-5-2, Cz-6, Cz-6-1 wraz z siecią drenarską uchodzącą do rowów oraz śródlądowych wód powierzchniowo płynących – Kanału Strużnica, oraz śródlądowe wody powierzchniowo płynące – Kanał Okaliniec,
- w obrębie Tłukomy, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: Tł-1, Tł-1-1, Tł-1-2, Tł-1-3, Tł-2, Tł-1-9, Tł-11, Tł-1-1-1, Tł-4, Tł-5, Tł-6, Tł-7, Tł-9, Tł-10, S-34, S-36, S-37, S-38 wraz z siecią drenarską uchodzącą do rowów oraz śródlądowych wód powierzchniowo płynących – Kanału Strużnica,
- w obrębie Sędziniec, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: OK-22, OK-22-11, OK-22-8-2, OK-22-10, OK-10-1, S-23, Sd-1 wraz z siecią drenarską uchodzącą do rowów,

- w obrębie Miasto Wysoka, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: S-23, OK-22, OK-22-5, OK-22-5-2, OK-22-5-3, OK-22-6, OK-22-4-1-2, OK-22-4-1-3, OK-22-4-1-4 wraz z siecią drenarską uchodzącą do rowów oraz śródlądowe wody powierzchniowe stojące – zbiorniki wodne/stawy,
- w obrębie Wysoka Wielka, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: Mo-9-1, Mo-9-7, Mo-9-2-2, Mo-9-1-3, Ww-1, OK-4-6, OK-4-6-2, OK-4-6-8-1, OK-16, OK-16-1, OK-16-2, OK-16-3, OK-16-4, OK-17, OK-18, OK-19, OK-20, OK-20-1, OK-21, OK-8, OK-13, OK-14, OK-12, OK-12-1, OK-12-3, OK-12-4, OK-15, OK-8-11, OK-8-10, OK-8-8, OK-8-7, OK-8-6, OK-8-4, OK-8-3, OK-8-2, OK-8-1 oraz śródlądowe wody powierzchniowo płynące – Kanał Okaliniec (częściowo w rurociągu), a także śródlądowe wody powierzchniowe stojące – zbiorniki wodne/stawy,
- w obrębie Wysoczka, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: OK-22-4-1-1, OK-22-4-1, OK-22-4, OK-22-4-2, OK-22-4, OK-22, OK-23, OK-21-1, OK-8, OK-8-14, OK-8-15, OK-8-9, OK-15-2, OK-21-4, OK-21-2, OK-21-3, OK-21-4, OK-21, OK-21-5, Wm-1 oraz śródlądowe wody powierzchniowo płynące – Kanał Okaliniec (częściowo w rurociągu), a także śródlądowe wody powierzchniowe stojące – zbiorniki wodne/stawy,
- w obrębie Wysoka Mała, gmina Wysoka występują rowy o symbolach: OK-4-6-1, OK-11-1, OK-11, OK-10, OK-11-2, OK-8, OK-4, OK-7, OK-4-3, OK-4-1, OK-4-1-2, OK-4-1-1, OK-4-4, OK-4-4-2, OK-4-4-2, OK-4-4-6, OK-4-4-2-1, OK-1, OK-1-5, OK-4, OK-4-5, OK-6, OK-6-1, OK-5, OK-3, OK-2, OK-2-1, Wm-1 oraz śródlądowe wody powierzchniowe stojące – zbiorniki wodne/stawy.

Obszar usytuowany jest w granicach dwóch jednolitych części wód podziemnych:

- jednolitych części wód podziemnych nr 26 (JCWPd nr 26, kod GW600026),
- jednolitych części wód podziemnych nr 35 (JCWPd nr 35, kod GW600035).

W latach 2016 i 2019 stan ilościowy i chemiczny jednolitych części wód podziemnych był dobry, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych (jakimi są dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy) niezagrożona.

Na terenie gminy nie znajdują się punkty pomiarowo-kontrolne monitoringu diagnostycznego wód podziemnych. Najbliższe punkty usytuowane w granicach JCWPd nr 26 to:

- punkt pomiarowo-kontrolny nr 381, zlokalizowany w miejscowości Równopole (gm. Kaczory, pow. pільski) na terenie zabudowy wiejskiej, którego końcowa klasa jakości wód podziemnych w 2019 r. została określona jako III, co oznacza wody zadowalającej jakości,
- punkt pomiarowo-kontrolny nr 1342, zlokalizowany w miejscowości Kujan (gm. Zakrzewo, pow. złotowski) na terenie leśnym, którego końcowa klasa jakości wód podziemnych w 2019 r. została określona jako II, co oznacza wody dobrej jakości.

Natomiast najbliższe punkty zlokalizowane w granicach JCWPd nr 35 to:

- punkt pomiarowo-kontrolny nr 1271, znajdujący się w miejscowości Dworzakowo (gm. Białosłowie, pow. pільski) na terenie porośniętym roślinnością drzewiastą i krzewiastą, którego końcowa klasa jakości wód podziemnych w 2019 r. została określona jako IV, co oznacza wody niezadowalającej jakości,
- punkt pomiarowo-kontrolny nr 1565, znajdujący się w miejscowości Prawomyśl (gm. Kaczory, pow. pільski) na terenie gruntów ornych, którego końcowa klasa jakości wód podziemnych w 2019 r. została określona jako IV, co oznacza wody niezadowalającej jakości.

Lasy w gminie stanowią 14,0% powierzchni terenu co oznacza, że stan zalesienia gminy Wysoka jest niższy od średniej lesistości kraju wynoszącej 29,6%. Dominującym siedliskiem jest las mieszany, w którym przeważają w drzewostanie sosna z domieszkami brzozy, świerka, dębu, buku oraz modrzewia. W poszyciu występują m.in. podrostry grabu, dębu, leszczyny, świerka, jesionu, klonu i jarzębiny. Runo leśne jest dość bogate, w jego skład wchodzi m.in. konwalie, przylaszczki, zawilce, paprocie, trawy i zioła. Drugim siedliskiem pod względem zajmowanej powierzchni jest bór mieszany świeży. Największe tego typu siedlisko występuje między Rudną i Gmurowem. Dominującym tutaj gatunkiem jest sosna z domieszką brzozy. W obniżeniach terenu występuje las wilgotny, ols i ols jesionowy. Zajmują one niewielką powierzchnię w gminie. Występują m.in. w rejonie obszarowych form ochrony przyrody jakimi są użytki ekologiczne. Na terenie gminy występuje również roślinność wodnolubna taka jak: torfowce, turzyca pospolita, kosaciec żółty, kmieć błotna, pałka szerokolistna, trzcina.

Na terenie gminy zaobserwowano występowanie m.in. takich gatunków zwierząt jak: bocian biały, bocian czarny, gęś gęgawa, żuraw, dzięcioł czarny, kos, kania ruda, myszołów, jastrząb, sowa pójdzka, puszczyk, słonka, czapla, bobry, sarny, dziki, zające, żaba moczarowa, ropucha szara i żaba trawiasta, kumak nizinny i traszka zwyczajna.

W granicach gminy znajdują się dwa obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji, które zostały wyznaczone w opracowaniu „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P, Kuźniak S., Dolata P):

- „Jezioro Kleszczynek”: stanowi noclegowisko i żerowisko żurawi do 1000 os.,
- „Bagna koło Wysokiej”: stanowi żerowisko gęsi zbożowych i białoczelnych do 1000 os. oraz lęgowisko rzadkich gatunków ptaków wodno-błotnych, takich jak m.in. gęgawa, bąk, błotniak stawowy, żuraw czy rycyk.

Inne obiekty przyrodniczo chronione zostały omówione w dalszej części opracowania.

5. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Na terenie gminy Wysoka znajdują się zabytki nieruchome i zabytki archeologiczne, które podlegają ochronie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i ochronie nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 840). Art. 19 ww. ustawy o ochronie zabytków i ochronie nad zabytkami wskazuje, iż w Studium uwzględnia się w szczególności ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Zabytki architektury, zabytkowa zieleń i cmentarz zostały ujęte w rejestrze zabytków (tabela nr 3).

Tabela nr 3. Spis obiektów ujętych w rejestrze zabytków nieruchomych woj. wielkopolskiego (stan na listopad 2021 r.)

Miejscowość	Zabytki nieruchome
Czajcze	Zespół dworski, 2 poł. XIX: - dwór, nr rej.: A-777 z 25.07.1996 - stajnia, nr rej.: A-778 z 25.07.1996 - park, nr rej.: A-396 z 7.05.1981
Gmurowo	Zespół pałacowy: - pałac, 1871, nr rej.: A-434 z 24.03.1983 - park, pocz. XIX, nr rej.: A-399 z 7.05.1981
Jeziorki Kosztowskie	Park dworski, XIX/XX, nr rej.: A-397 z 27.05.1981
Młotkowo	Zespół dworski, k. XIX:

	- dwór, nr rej.: A-626 z 21.07.1989 - park, nr rej.: A-763 z 22.03.1995
Mościska	Zespół dworski, k. XIX: - dwór, nr rej.: A-547 z 20.07.1981 - park, nr rej.: A-398 z 7.05.1981
Tłukomy	Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. pw. św. Mikołaja, 1911-13, nr rej.: 237/Wlkp/A z 5.07.2005 Zespół dworski: - dwór, nr rej.: A-136 z 10.08.1976 - park, nr rej.: A-394 z 28.03.1981
Wysoka	Zespół klasztorny kanoników regularnych, nr rej.: 161/Wlkp/A z 31.03.2004: - kościół, ob. par. pw. MB Różańcowej, 1727-29, nr rej.: AK-I-11a/277/33 z 14.03.1933 - klasztor, ob. plebania, 1715, XIX, XX - dzwonnica, szach., 1766 - cmentarz kościelny, - ogrodzenie z bramami, mur., 2 poł. XVIII
Wysoka Mała	Park dworski, nr rej.: A-395 z 7.05.1981

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych umieszczonych na stronie <https://www.nid.pl/>

W Gminnej i Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków umieszczono inne obiekty zabytkowe, wśród których znalazły się m.in. budynki, parki, cmentarze (tabela nr 4).

Tabela nr 4. Spis obiektów ujętych w Gminnej i Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (stan na listopad 2021 r.)

Miejscowość	Zabytki nieruchome
Bądecz	Zespół kościoła ewangelickiego, ob. katolickiego par. p.w. św. Józefa: - kościół, mur., 1876 r., - plebania, mur., pocz. XX w., - dzwonnica, żel., 4 ćw. XIX w., - cmentarz przykościelny, 2 poł. XIX w.
	Cmentarz katolicki, 1934 r.
	Zespół budynków straży granicznej: - dom nr 49, mur., ok. 1920 r., - posterunek celny, ob. dom nr 54, mur., ok. 1920 r., - budynek gospodarczy nr 54, mur., ok. 1920 r.
	Budynek straży pożarnej nr 24, mur., 2 poł. XIX w.
	Zespół folwarczny: - wielofunkcyjny budynek gospodarczy, mur., 1894 r., - obora, mur., 2 poł. XIX w., - stajnia, mur., ok. 1870 r., - owczarnia, ob. stodoła, mur., 2 poł. XIX w., - park, 2 poł. XIX w.
	Dom nr 11, mur., ok. 1895 r.
	Dom nr 12, mur., 1895 r.
	Dom nr 13, mur., 2 poł. XIX w.
	Dom nr 14, mur., 2 poł. XIX w.
	Budynek mieszkalno-gospodarczy nr 51, mur., pocz. XX w.
	Transformator, mur., 2 poł. XIX w.

Czajcze	Cmentarz ewangelicko-augsburski, pocz. XIX w
	Zespół dworsko-folwarczny: - dwór nr 86, mur., 2 poł. XIX w., - stajnia z magazynem zbożowym, mur., 1941 r., - gorzelnia, mur., 2 poł. XIX w., - mauzoleum Heinricha Kupfera, mur., 3 ów. XIX w., - park, pocz. XIX w.
	Stacja kolejki wąskotorowej, mur., ok. 1900 r.
	Szkoła, mur., ok. 1900 r.
	Zespół leśniczówki: - leśniczówka nr 84, mur.- szach., pocz. XX w., - budynek gospodarczy, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 4, mur., poł. XIX w.
	Dom nr 10, mur., k. XIX w.
	Zagroda nr 15: - dom, mur., pocz. XX w., - budynek gospodarczy, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 17, mur., pocz. XX w.
	Zagroda nr 23: - dom, mur., pocz. XX w., - budynek gospodarczy, mur., pocz. XX w.
	Gmurowo
Transformator, mur., 3 ćw. XIX w.	
Jeziorki Kosztowskie	Cmentarz ewangelicko-augsburski, XIX/XX w.
	Zespół dworsko-parkowy: - kaplica grobowa Beutnerów, mur., 3 ćw. XIX w., - park, 2 poł. XIX w., - ogrodzenie, mur., k. XIX w.
	Szkoła, ob. dom nr 6, mur., ok. 1900 r.
	Dom nr 14, mur., 2 poł. XIX w.
Kijaszkowo	Zespół domu opieki dla sierot i ludzi kalekich: - dom opieki, ob. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, nr 23 , mur., 1908 r., 1923 r., - dom diakonisek, ob. dom nr 24, mur., 1923 r.
	Szkoła, ob. dom nr 17, mur., ok. 1900 r.
	Dom nr 3, mur., 1910 r.
	Dom nr 25, mur., pocz. XX w.
	Gorzelnia nr 20, mur., 2 poł. XIX w.
	Park dworski
Kostrzynek	Cmentarz rodowy, ewangelicki, 2 poł. XIX w.
	Zespół dworski: - oficyna nr 34, mur., k. XIX w., - obora, poł. XIX w., - stajnia, k. XIX w., - stodoła, k. XIX w., - brama, mur., poł. XIX w., - park, poł. XIX w.
Młotkowo	Cmentarz ewangelicko-augsburski, pocz. XX w.
	Zespół dworsko-folwarczny: - dwór, nr 20, mur., 1 poł. XIX w.

	<ul style="list-style-type: none"> - stodoła, mur., 1910 r. - park, 1 poł. XIX w.
	<p>Zespół dworski:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwór, nr 14 a, mur., 2 poł. XIX w., - park, 2 poł. XIX w.
Mościska	<p>Cmentarz katolicki, ok. 1830 r.</p> <p>Cmentarz ewangelicko-augsburski, XIX/XX w.</p> <p>Zespół dworsko-folwarczny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwór, mur., 2 poł. XIX w., - obora, mur., ok. 1870 r., - spichlerz, mur., ok. 1870 r., - transformator, mur., 4 ćw. XIX w., - ogrodzenie, mur., 2 poł. XIX w., - park, 2 poł. XIX w. <p>Szkoła, nr 9, mur., ok. 1900 r.</p> <p>Dom nr 11, mur., 2 poł. XIX w.</p>
Nowa Rudna	<p>Zespół dworski:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwór, mur., XIX/XX w., - magazyn zbożowy, mur., 1909 r.
Rudna	<p>Kościół ewangelicki, ob. katolicki fil. p.w. św. Józefa, mur., 1905 r.</p> <p>Cmentarz ewangelicko-augsburski, XIX w.</p> <p>Budynek gospodarczy w zagrodzie nr 4, mur., pocz. XX w.</p> <p>Dom nr 6, mur., pocz. XX w.</p> <p>Dom nr 7, mur., k. XIX w., przeb.</p> <p>Budynek gospodarczy w zagrodzie nr 8, mur., 1913 r.</p> <p>Dom nr 12, mur., k. XIX w.</p> <p>Dom nr 15, mur., pocz. XX w.</p> <p>Dom nr 19, mur., 2 poł. XIX w.</p> <p>Cmentarz ewangelicki, poł. XIX w.</p>
Stare	<p>Cmentarz rodowy Orlandów, 1868 r.</p> <p>Cmentarz ewangelicko-augsburski, pocz. XIX w.</p> <p>Zespół dworsko-folwarczny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwór, mur. poł. XIX w., - magazyn zbożowy, mur., pocz. XX w., - chlewnia, mur., pocz. XX w. - park, poł. XIX w. <p>Szkoła, ob. dom nr 23, mur., ok. 1900 r.</p> <p>Dom nr 21, mur., ok. 1900 r.</p>
Tłukomy	<p>Kościół ewangelicki, ob. katolicki par. p.w. św. Mikołaja, mur., 1911-1913 r.</p> <p>Cmentarz ewangelicko-katolicki, poł. XIX w.</p> <p>Zespół dworsko-folwarczny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwór nr 36, mur., poł. XIX w., - stodoła, ob. budynek mieszkalno-gospodarczy nr 40, mur., k. XIX w., - stajnia, ob. budynek mieszkalno-inwentarski nr 39, mur., k. XIX w., - stodoła w zagrodzie nr 43, mur., k. XIX w., - park, 2 poł. XIX w. <p>Szkoła, ob. dom nr 37, mur., pocz. XX w.</p> <p>Sala zebrań, ob. dom nr 14, mur., pocz. XX w.</p> <p>Remiza strażacka, mur., 1 ćw. XX w.</p> <p>Dom nr 5, mur., pocz. XX w.</p> <p>Dom nr 21, mur., 1912 r.</p> <p>Budynek gospodarczy w zagrodzie nr 26, mur., 1909 r.</p>

	Dom nr 31, mur., ok. 1920 r.
	Zagroda nr 32: - dom, mur., 1934 r., - budynek gospodarczy, mur., ok. 1913 r.
	Budynek gospodarczy w zagrodzie nr 38, mur., 1899 r.
	Dom nr 52, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 55, mur., pocz. XX w.
Wysoczka	Dom nr 5, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 8, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 17, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 30, mur., ok. 1930 r.
	Dom nr 38, mur., pocz. XX w.
Wysoka	Zespół klasztoru kanoników regularnych, ob. kościoła par. p.w. NMP Różańcowej, ul. Kościelna: - kościół, mur., 1707-1717 r., przebud. 1799-1802 r., - klasztor, ob. plebania nr 39, mur., 1766 r., rozbud. 1800 r., - dzwonnica, mur.-szach., 1760-1766 r., - ogrodzenie z dwiema bramami, mur., 2 poł. XVIII w., - cmentarz przykościelny, pocz. XVIII w.
	Pastorówka, ob. Ośrodek Upowszechniania Kultury, Plac Powstańców Wielkopolskich 16, mur., 4 ćw. XIX w.
	Cmentarz katolicki, ul. Ogrodowa, poł. XIX w.
	Cmentarz ewangelicko-augsburski, ul. Ogrodowa, 1 poł. XIX w.
	Cmentarz żydowski, ul. Szkolna, pocz. XIX w.
	Cmentarz rodowy, 2 poł. XIX w.
	Zespół ratusza, ob. domu, Pl. Wolności 1: - ratusz, ob. dom, mur., 2 poł. XIX w., - budynek gospodarczy, mur., 2 poł. XIX w.
	Szkoła, ob. dom, Pl. Wolności 7, mur., 1904 r.
	Park, ul. Strzelecka, XIX w.
	Pomnik Powstańców Wielkopolskich
	Pomnik ku czci Poległych Wysoczan w czasie II wojny światowej
ul. Dworcowa	Dom nr 5, mur., 2 poł. XIX w.
	Dom nr 7, mur., 2 poł. XIX w.
	Dom nr 9, mur., 2 poł. XIX w.
	Dom nr 17, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 21, mur., pocz. XX w.
	Młyn, ob. dom nr 9 a/b, mur., pocz. XX w.
	Młyn nr 19, mur., pocz. XX w.
ul. Kościelna	Dom nr 6, mur., k. XIX w.
	Dom nr 21, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 27, mur., 1915 r.
	Dom nr 30, mur., 4 ćw. XIX w.
	Dom nr 34, mur., 1 ćw. XX w.
ul. Ogrodowa	Dom nr 2, mur., pocz. XX w.
ul. Pocztowa	Dom nr 2, mur., 2 poł. XIX w.
	Dom nr 6, mur., 2 poł. XIX w.
Plac Powstańców Wielkopolskich	Dom nr 1, mur.-szach., poł. XIX w.
	Dom nr 2, mur., 2 poł. XIX w.
	Dom nr 3, mur., k. XIX w.
	Dom nr 5, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 6, mur., k. XIX w.

	Dom nr 7, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 8, mur., k. XIX w.
	Dom nr 10, mur.-szach., poł. XIX w.
	Dom nr 14, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 17, mur., poł. XIX w.
	Dom nr 19, mur.-szach., 2 poł. XIX w.
Plac Studzienny	Dom nr 1, mur., 2 poł. XIX w.
ul. Świerczewskiego, obecnie ul. Słoneczna	Dom nr 1, mur., pocz. XX w.
ul. Świętego Walentego	Dom nr 5, mur.-szach., 1 poł. XIX w.
	Dom nr 14, mur., 2 poł. XIX w.
	Dom nr 28, mur., pocz. XX w.
	Dom nr 37, mur., 1 ćw. XX w.
	Dom nr 44, mur., k. XIX w.
	Dom nr 52, mur., pocz. XX w.
Plac Wolności	Dom nr 4, mur., k. XIX w.
	Dom nr 6, mur., XIX/XX w.
	Dom nr 9, mur., 2 poł. XIX w.
	Dom nr 10, mur., 2 poł. XIX w.
Wysoka Mała	Cmentarz ewangelicko-augsburski, pocz. XIX w.
	Zespół pałacowo-folwarczny:
	- pałac, nr 44, mur., 1 poł. XIX w., rozbud. 2 poł. XIX w.
	- oficyna, mur., 1899 r.,
	- stajnia, mur., 1899 r.,
	- stajnia, ob. magazyn z chlewnią, mur., 1899 r.,
	- obora, mur., pocz. XX w.,
	- stodoła, mur., pocz. XX w.,
	- stodoła, mur.-glin, k. XIX w.,
	- owczarnia, ob. chlewnia z oborą,
- stajnia zarodowa,	
- brama na folwark, mur., ok. 1870-1880 r.,	
- transformator, mur., 4 ćw. XIX w.,	
- park, poł. XIX w.	

(Kolorem szarym zaznaczono obiekty ujęte w rejestrze zabytków nieruchomości woj. wielkopolskiego)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Wysoka oraz Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Zabytki objęte ochroną i ujęte w rejestrze zabytków oraz Gminnej i Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków zostały zaznaczone na załącznikach nr 2.1 – 2.4 Studium. Wyróżniono takie obiekty zabytkowe jak kościoły i cmentarze, z uwagi na ich znaczenie. Pozostałe elementy objęte ochroną konserwatorską takie jak dzwonnica, klasztor czy ogrodzenie z bramami oznaczono jako inny obiekt.

Granice zabytkowych zespołów (dworskiego/folwarcznego/dworsko-folwarcznego/dworsko-parkowego/pałacowo-parkowego/pałacowo-folwarcznego), zabytkowej zieleni (parków) oraz cmentarzy również wrysowano na załączniki nr 2.1 – 2.4 Studium. Obecnie granice zabytkowych zespołów oraz parków są tylko częściowo czytelne – zabytkowa tkanka często łączy się z nowszą zabudową i drzewostanem. Natomiast granice cmentarzy zachowały się w czytelnym kształcie.

W granicach gminy zlokalizowanych jest kilkaset stanowisk archeologicznych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków, dla których ustanowiono strefy ochrony stanowisk archeologicznych. Zasięg stref został wyznaczony orientacyjnie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wszystkie zabytki archeologiczne, bez względu na stan zachowania, podlegają ochronie i opiece. Ochrona archeologicznego dziedzictwa kulturowego polega na stworzeniu podstawowych warunków ochrony zabytków archeologicznych oraz określeniu rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla tych zabytków. Zapewnia się im ochronę przy realizacji wszelkich inwestycji oraz ustala przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniając opiekę nad zabytkami. Stanowiska archeologiczne rozmieszczone są na terenie całej gminy, przy czym ich największe zagęszczenie znajduje się w sąsiedztwie takich miejscowości jak: Stare, Mościska, Wysoka Mała, Bądecz, Tłukomy, Czajcze, Jeziorki Kosztowskie i Wysoka.

Wśród ww. stanowisk, jedno stanowisko archeologiczne wpisane jest do rejestru zabytków i ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków: grodzisko wczesnośredniowieczne w Wysoczce, gm. Wysoka, stan. 1. Ustanowiono dla niego strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków. Stanowisko wpisane zostało do rejestru zabytków województwa bydgoskiego pod numerem rejestru 66/C, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Bydgoszczy z dnia 16.12.1967 r., L.dz. KL.II- 67/670/38/67. Objęte jest ścisłą ochroną konserwatorską. W przypadku stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków wojewódzki konserwator zabytków nie wyraża zgody na prowadzenie jakichkolwiek robót budowlanych.

Na załącznikach nr 2.1 – 2.4 Studium wyznaczono i wrysowano strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków oraz strefy ochrony pozostałych stanowisk archeologicznych.

Ochroną konserwatorską objęte są nawarstwienia kulturowe układów ruralistycznych oraz zabytki architektury, cmentarze i zabytkowa zieleni na terenie gminy.

Na terenie miasta Wysoka wyznaczono strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” oraz strefę ochrony konserwatorskiej „B”, zgodnie z opracowaniem wykonanym przez dr Alicję Biranowską-Kurz w 1990 r. Wytyczne i postulaty konserwatorskie do planu ogólnego.

- A. Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” obejmuje obszar, który jest szczególnie wartościowy do bezwzględnego zachowania. Strefa zajmuje teren znajdujący się w ścisłym centrum miasta Wysoka, w tym Pl. Powstańców Wielkopolskich, Pl. Studzienny, Pl. Wolności oraz zespół kościelny. Obszar ten jest ograniczony granicami, które przebiegają:
- od zachodu: zapleciami budynków gospodarczych usytuowanych przy ul. Św. Walentego w kierunku północnym do ul. Strzeleckiej, przez ul. Strzelecką w kierunku Pl. Powstańców Wielkopolskich, dalej zapleciami działek znajdujących się przy zachodniej pierzei Pl. Powstańców Wielkopolskich. Później przecina ul. Dworcową i prowadzona jest w linii prostej do ul. Ogrodowej,
 - od północy: południową stroną ul. Ogrodowej w kierunku ul. Szkolnej,
 - od wschodu: ul. Szkolną w kierunku południowym przecinając ul. Kościelną i dalej granicą działki nr ewid. 314/1,
 - od południa: równoległe do ul. Kościelnej, Lubińskiego i Strzeleckiej zapleciami budynków gospodarczych.
- B. Strefa ochrony konserwatorskiej „B” została utworzona w celu ochrony terenów szczególnie wartościowych znajdujących się w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”. Obejmuje obszar

przejściowy pomiędzy strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”, a zabudową współczesną i składa się z dwóch terenów:

- zabudowa po obu stronach ul. Kościelnej, od kościoła w kierunku wschodnim,
- zabudowa po obu stronach ul. Św. Walentego niemal do linii dawnej kolejki wąskotorowej i dalej w kierunku zachodnim do linii kolejki oraz w kierunku północnym aż do ul. Ogrodowej.

Na terenie gminy znajdują się nasypy i torowiska wąskotorowej Wyrzyskiej Kolei Powiatowej, tzw. kolejki wąskotorowej.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym poprzez dobra kultury współczesnej należy rozumieć niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

Dobra kultury współczesnej nie zostały zidentyfikowane dla całego województwa wielkopolskiego. Jak wynika z „Programu opieki nad zabytkami województwa wielkopolskiego na lata 2017-2020”, dokonano wytypowania obiektów architektonicznych dla miasta Poznania (wskazane w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania”). Z kolei w PZPWW 2020+ nie wskazano dóbr kultury współczesnej dla poszczególnych gminy województwa wielkopolskiego.

Na terenie gminy Wysoka znajduje się obiekt, który włączono do dóbr kultury współczesnej: miejsce pamięci w Górach Wysockich, gdzie w październiku 1939 r. hitlerowcy zamordowali 19 mieszkańców. Po zakończeniu II wojny światowej w miejscu tym postawiono pomnik, a ciała pomordowanych zostały ekshumowane i przeniesione na cmentarz w mieście. Ww. miejsce spełnia wymogi określone w ww. ustawie, czyli:

- 1) Nie jest zabytkiem. Zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytek to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Obiekt nie został wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków ani do rejestru zabytków. Zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, formą ochrony zabytków są ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Dla tego terenu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Wysoka uchwalony uchwałą Nr XXXIV/231/2005 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 18 listopada 2005 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wysoka, w którym wyznaczono tereny cmentarzy ZC1 – miejsce kaźni mieszkańców miasta i okolicy z 1939 r. W planie ujęto zapis „Wszystkie cmentarze znajdują się pod ochroną konserwatorską”.
- 2) Jest miejscem pamięci, gdzie zlokalizowano pomnik, który upamiętnia lokalne ofiary hitlerowców zastrzelone w czasie II wojny światowej.
- 3) Jest uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń. Jak wskazano w opracowaniu przygotowanym przez specjalistów „Atlas dóbr kultury współczesnej województwa małopolskiego”: „Istotną rolę, świadczącą o uznaniu dla obiektu, odgrywają wartości społeczne i niematerialne, a więc to, czy obiekt jest określany jako ważny, symboliczny, związany z miejscową tradycją, został nagrodzony w konkursie lub w plebiscycie, jest pozytywnie przedstawiany w literaturze”. Miejsce pamięci w Górach Wysockich stanowi miejsce związane z ważnym wydarzeniem z początku II wojny światowej. Pomnik ten uznawany jest przez lokalną społeczność za ważny, związany z miejscową ludnością. Odbywają się tam Msze Św. w intencji poległych oraz wyjazdy szkolne.

- 4) Cechuje go wysoka wartość historyczna. Pomnik upamiętnia miejsce ważne historycznie, poświęcony jest pamięci 19 mieszkańców. Ich nazwiska wymienione są na tablicy znajdującej się na pomniku.

6. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Nie został przeprowadzony audyt krajobrazowy. Z tego powodu brak jest określonych rekomendacji, wniosków czy granic krajobrazów priorytetowych.

7. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia, oraz zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem

7.1. Rozwój i potencjał demograficzny

W niniejszym opracowaniu wykorzystana została „Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030” udostępniona przez GUS i sporządzona przez Macieja Potyra, głównego specjalistę Wydziału Prognoz Demograficznych pod kierunkiem Małgorzaty Waligórskiej, naczelnika w Wydziale Prognoz Demograficznych.

Prognoza demograficzna dotyczy gminy miejsko-wiejskiej Wysoka. Ma ona na celu zaprezentowanie przebiegu procesów demograficznych w gminie do roku 2030.

7.1.1. Charakterystyka demograficzna gminy Wysoka

Stan i dynamika zmian liczby ludności

W ujęciu statystycznym średni stan ludności to średnia arytmetyczna ze stanu liczebnego ludności na początku i końcu badanego okresu (Holzer 2003).

W roku 2019 liczba ludności gminy Wysoka wynosiła 6 516 osób z czego 2 598 zamieszkiwało miasto Wysoka, a 3 918 to mieszkańcy części wiejskiej gminy. Zmiany liczebności populacji w gminie Wysoka w okresie od roku 2008 do roku 2019 przedstawia tabela nr 5.

Tabela nr 5. Ludność gminy Wysoka w podziale na płeć

ROK	LICZBA LUDNOŚCI OGÓLEM	LICZBA LUDNOŚCI WG PŁCI	
		kobiety	mężczyźni
2008	6 835	3 347	3 488
2009	6 838	3 370	3 468
2010	6 869	3 384	3 485
2011	6 849	3 385	3 464
2012	6 856	3 404	3 452
2013	6 843	3 390	3 453

2014	6 787	3 357	3 430
2015	6 749	3 335	3 414
2016	6 729	3 337	3 392
2017	6 694	3 320	3 374
2018	6 628	3 281	3 347
2019	6 516	3 222	3 294

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Z powyższej tabeli wynika, że w latach 2008 – 2019 liczba ludności utrzymywała się na podobnym poziomie, za wyjątkiem pojedynczych lat, w których liczba ludności w stosunku do roku poprzedzającego była wyższa. Od roku 2013 liczebność populacji gminy przybrała tendencję zniżkową aż do roku 2019 w którym gminę zamieszkiwały 6 516 osoby. Zmiany te należy raczej utożsamiać z tendencjami panującymi w Polsce jaki i w innych krajach Unii Europejskiej.

Tabela nr 6. Tempo zmian liczby ludności w gminie Wysoka

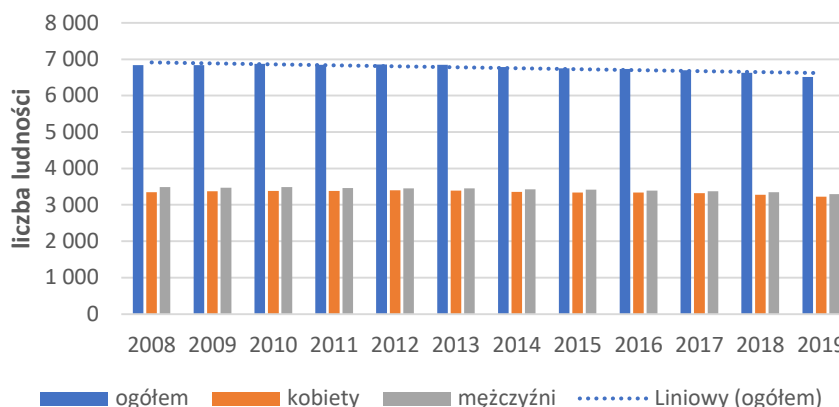
Lata	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tempo zmian (2008 rok = 100)	0	100,04	100,5	100,2	100,3	100,1	99,3	98,7	98,4	98,0	97,0	95,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Analiza tempa zmian liczby ludności przedstawionego w tabeli nr 6 wskazuje, że do 2013 r. liczba ludności pozostawała na wyrównanym poziomie w stosunku do roku 2008. Od 2014 roku obserwowano powolny spadek liczby ludności, a w roku 2019 stan populacji gminy Wysoka był o 319 osób mniej niż na początku analizowanego okresu.

Wśród mieszkańców gminy, w podziale na płeć, zaznacza się stała, niewielka przewaga liczebna mężczyzn nad kobietami. Powyższe tendencje zobrazowane zostały na poniższym wykresie (rycina nr 4).

Rycina nr 4. Zmiana liczebności populacji gminy Wysoka w latach 2008-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Struktura ludności wg płci i wieku

Zmiany liczby ludności pociągają za sobą również zmiany struktury według płci i wieku.

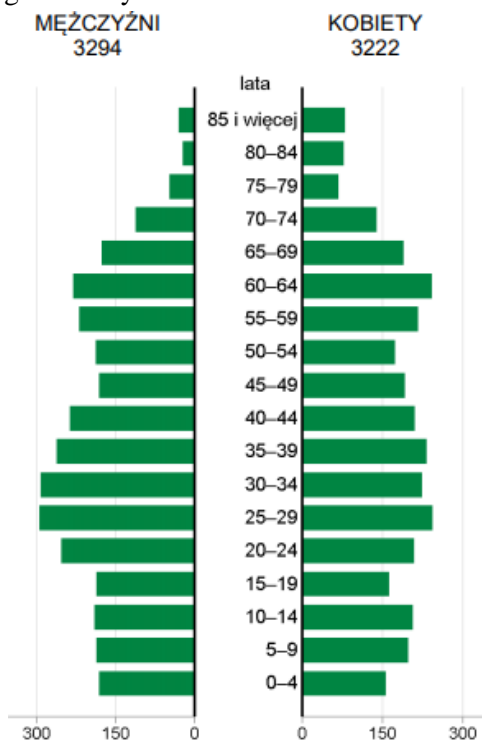
W gminie Wysoka obserwować można tendencję dotyczącą całej populacji kraju, tj. znaczną przewagę liczebną kobiet w najstarszych grupach wieku. Natomiast inna z tendencji globalnych, czyli przewaga liczebna mężczyzn w młodszych grupach wieku, w omawianej gminie jest zachwiana – w grupach wieku 5-9, 10-14 przeważają dziewczynki.

W strukturze populacji gminy według płci i wieku przewaga liczebna kobiet rozpoczyna się w grupie wiekowej 45-49 ze zniżkami dla grup wiekowych 50-54 oraz 55-59 w których dominują mężczyźni. Największa przewaga liczebności kobiet występuje w czterech najstarszych grupach wieku, dla których średnio współczynnik feminizacji (określający, ile kobiet w danym społeczeństwie przypada na określoną liczbę mężczyzn) wynosi ponad 200.

Analiza struktury ludności gminy Wysoka według wieku wskazuje na największą liczebność grup wieku między 20 a 44 lat, aczkolwiek dość liczne są również grupy wiekowe 55-59 lat oraz 60-64 lata. Znaczący spadek liczby ludności rozpoczyna się powyżej 65 roku życia.

Ludność gminy wg podziału na wiek i płeć przedstawiono na rycinie nr 5 i w tabeli nr 7.

Rycina nr 5. Piramida wieku w gminie Wysoka w roku 2019

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020, Gmina miejsko-wiejska Wysoka, powiat pilski, Urząd Statystyczny w Poznaniu, <https://poznan.stat.gov.pl/>

Tabela nr 7. Ludność gminy Wysoka wg grup wieku i płci na 2019 r.

Przedziały wiekowe	Ogółem	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Współczynnik feminizacji
0-4	338	182	156	86
5-9	385	187	198	106
10-14	397	190	207	109
15-19	350	187	163	87
20-24	462	253	209	83
25-29	539	295	244	83
30-34	516	292	224	77
35-39	495	262	233	89
40-44	447	237	210	89
45-49	374	182	192	105
50-54	361	188	173	92
55-59	436	219	217	99
60-64	473	231	242	105
65-69	365	176	189	107
70-74	251	112	139	124
75-79	116	48	68	142
80-84	101	23	78	339
85 i więcej	110	30	80	267

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Jednym ze wskaźników najlepiej opisujących strukturę ludności wg wieku jest wskaźnik starości demograficznej. Wskaźnik ten rozumiany jest jako relacja liczby ludności w wieku emerytalnym (z punktu widzenia demograficznego - kobiety i mężczyźni w wieku 60 lat i więcej) do ogółu ludności. W 2019 r. w gminie Wysoka wskaźnik ten wynosił aż ok. 22%. Uzyskanie ilościowej charakterystyki starzenia się danej populacji można ocenić stopień zaawansowania tego procesu. W tym celu konstruowane są skale starości demograficznej. Według skali E. Rosseta, jeśli w danej populacji odsetek osób w wieku powyżej 60 lat wynosi powyżej 12%, populacja znajduje się w stadium starości demograficznej (Kurkiewicz 2010). Gmina Wysoka, na podstawie uzyskanego wskaźnika, znajduje się w stadium starości demograficznej.

Ruch naturalny

Ruch naturalny obejmuje urodzenia i zgony oraz – pośrednio – zawieranie i rozwiązywanie związków małżeńskich. Zdarzenia te pociągają za sobą zmiany w stanie liczbowym i strukturze ludności. W analizie ruchu naturalnego analiza urodzeń i zgonów ma podstawowe znaczenie. Zawieranie małżeństw rozpatrywane jest przede wszystkim z punktu widzenia potrzeb analizy urodzeń (Holzer 2003).

Ruch naturalny w gminie Wysoka w 2019 r. przedstawiony został w tabeli nr 8.

Tabela nr 8. Urodzenia żywe, zgodny, przyrost naturalny oraz zawarte małżeństwa w gminie Wysoka

rok	Urodzenia żywe		Zgony		Przyrost naturalny	
	ogółem	na 1000 ludności	ogółem	na 1000 ludności	ogółem	na 1000 ludności
2019	78	11,87	64	9,74	14	2,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Ze względu na brak danych statystycznych odstępiono od analizy trendu ruchu naturalnego w mieście i gminie Wysoka w okresie dziesięcioletnim. Wartości dla ruchu naturalnego ludności przedstawiono dla roku 2019, w którym jak pokazano w powyższej tabeli, przyrost naturalny przyjmował wartość dodatnią.

Migracje

Migracje (ruchy wędrownicze) są czynnikiem, który obok umieralności, płodności i zawierania małżeństw istotnie wpływa na stan i strukturę ludności. O ile jednak oddziaływanie rozrodczości i umieralności ma charakter długookresowy, o tyle migracje mogą w stosunkowo krótkim czasie istotnie zmieniać stan danej populacji (Kurkiewicz 2010).

Ze względu na czas trwania pobytu, ruchy wędrownicze można podzielić na: migracje krótkookresowe i migracje długookresowe. Natomiast ze względu na fakt przekroczenia granicy państwowej – migracje wewnętrzne (krajowe) i zewnętrzne (zagraniczne). W niniejszym opracowaniu największe znaczenie mają migracje wewnętrzne, czyli ruchy wędrownicze odbywające się pomiędzy jednostkami terytorialnymi wewnątrz państwa.

W tabeli nr 9 przedstawiono stan migracji wewnętrznych i zewnętrznych w 2019 r.

Tabela nr 9. Migracje wewnętrzne i zagraniczne w gminie Wysoka

rok	Saldo migracji wewnętrznych			Saldo migracji zewnętrznych (zagranicznych)			saldo migracji ogółem
	ogółem	miasto	część wiejska	ogółem	miasto	część wiejska	
2019	-42	-43	-85	2	22	-20	-105

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Ze względu na brak danych statystycznych odstąpiono od analizy trendu migracji w mieście i gminie Wysoka w okresie dziesięcioletnim. Wartości migracji ludności przedstawiono tylko w roku 2019, w którym jak pokazano w powyższej tabeli migracje zarówno wewnętrzne jak i zagraniczne przyjmowały wartości ujemne. Migracje ludności wyraźniej dotyczą terenów wiejskich gminy.

7.1.2. Prognoza demograficzna do roku 2030

Główny Urząd Statystyczny sporządził „Prognozę ludności gmin na lata 2017 – 2030”. Prognoza ta została opracowana w oparciu o długoterminowe założenia „Prognozy ludności Polski na lata 2014 – 2050” oraz „Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014 – 2050”. Wymienione prognozy były tworzone w latach 2013-2014 i zostały opublikowane w IV kw. 2014 r.

Prezentowana prognoza ludności gmin do 2030 r. jako punkt wyjścia przyjmuje stan ludności w dniu 31.12.2016 r. w obowiązującym wówczas podziale administracyjnym.

Ze względu na dużą zmienność współczynników demograficznych w czasie w poszczególnych gminach, podjęto decyzję o skróceniu horyzontu prognozy. Ostatnim rokiem prognozy ludności gmin jest rok 2030, a nie 2050 jak we wspomnianych na wstępie prognozach opracowanych dla kraju, województw i powiatów.

Szczegółowe wyniki prognozy ludności (w podziale na ekonomiczne i biologiczne grupy wieku) oraz wartości zdarzeń ruchu naturalnego i wędrownego zostały udostępnione w formie tabel dla poszczególnych gmin.

Wyniki „Prognozy ludności gmin na lata 2017 – 2030” dla gminy Wysoka przedstawiono w tabeli nr 10. W analizowanym horyzoncie czasowym stan liczby ludności w gminie Wysoka będzie systematycznie spadać. W tabeli nr 10 przedstawiona została prognozowana liczebność populacji gminy Wysoka do roku 2030 w podziale na płeć.

Tabela nr 10. Prognozowana liczba ludności wg płci – miasto i gmina Wysoka

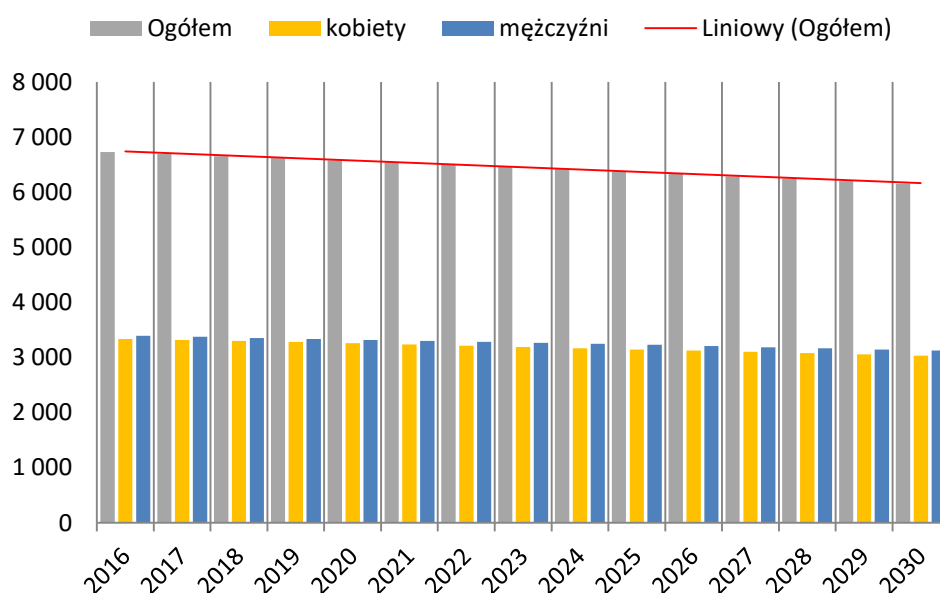
ROK	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	OGÓŁEM
2016	3 337	3 392	6 729
2017	3 316	3 375	6 691
2018	3 299	3 355	6 654
2019	3 281	3 336	6 617
2020	3 261	3 318	6 579
2021	3 239	3 301	6 540
2022	3 215	3 286	6 501
2023	3 191	3 269	6 460

2024	3 169	3 249	6 418
2025	3 146	3 230	6 376
2026	3 125	3 208	6 333
2027	3 103	3 187	6 290
2028	3 079	3 167	6 246
2029	3 056	3 145	6 201
2030	3 032	3 124	6 156

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych stat.gov.pl

Prognozowana liczba ludności dla miasta i gminy Wysoka przewiduje systematyczny spadek populacji (rycina nr 6). Na koniec okresu prognostycznego, czyli w roku **2030 przewidywana liczba ludności gminy Wysoka wyniesie 6 156 osób**, z czego kobiety stanowią 49%, mężczyźni natomiast 51% populacji.

Rycina nr 6. Prognozowana liczebności populacji miasta i gminy Wysoka w latach 2016-2030

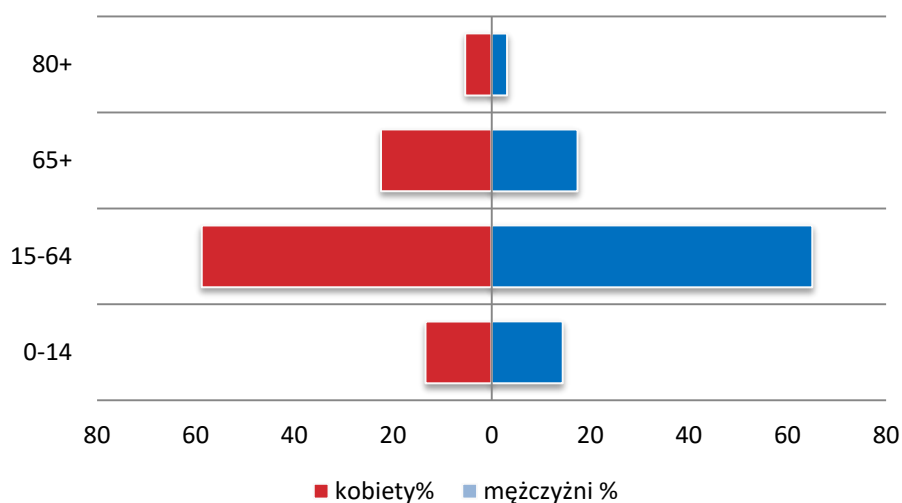

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych stat.gov.pl

Struktura ludności wg płci i wieku

Poniższy wykres (rycina nr 7) przedstawia piramidę wieku ludności wg płci w podziale na 4 grupy wiekowe w roku 2030. W grupach wiekowych do 64 lat liczebnie przeważać będą mężczyźni, proporcja się odwraca, gdy członkowie populacji gminy przekroczą 65 rok życia.

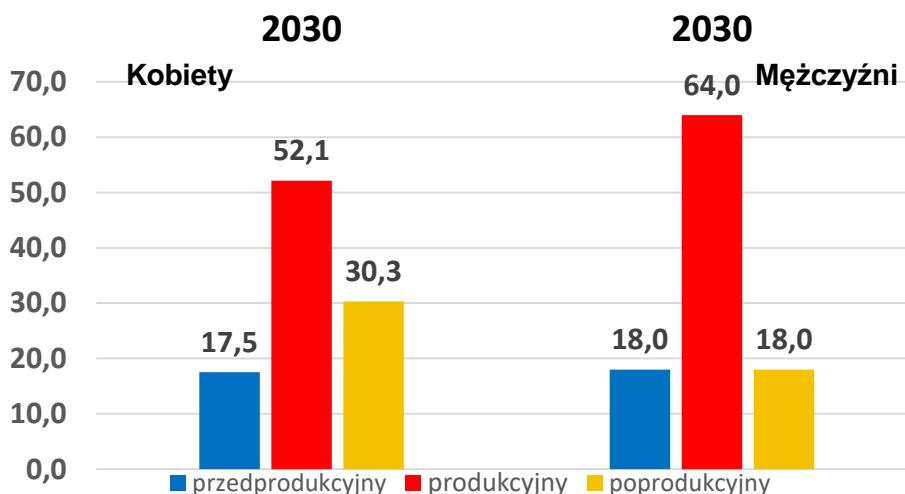
Rycina nr 7. Piramida wieku dla gminy Wysoka w roku 2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych stat.gov.pl

Analiza populacji gminy Wysoka pod względem ekonomicznych grup wieku, czyli podział mieszkańców na ludzi w wieku przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat), produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) i poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej) przedstawia poniższy wykres (rycina nr 8).

Rycina nr 8. Prognozowana w mieście i gminie Wysoka na rok 2030 struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku (%)

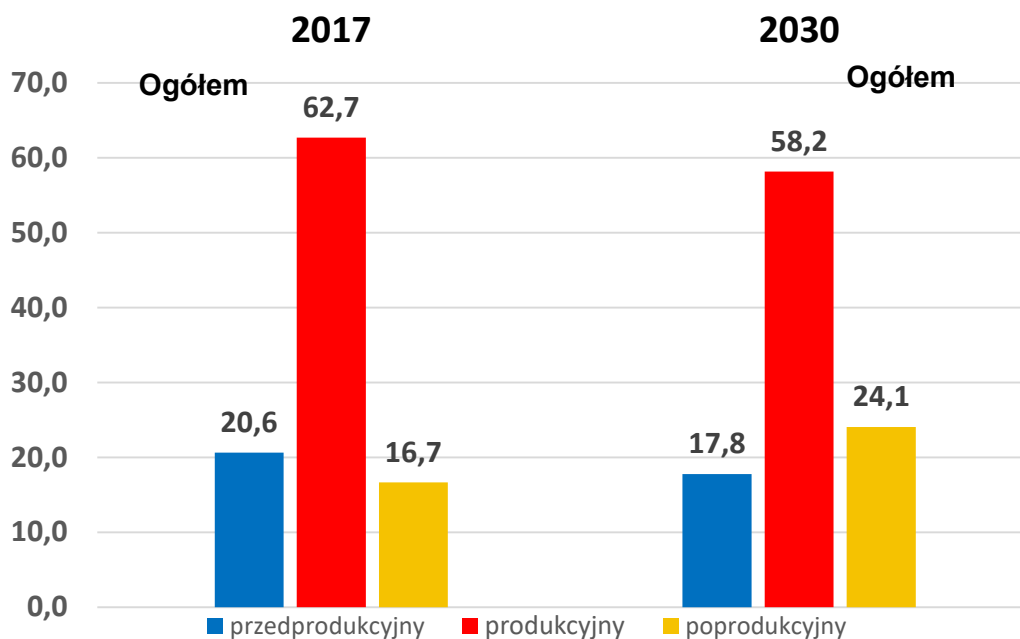

Źródło: stat.gov.pl

W 2030 r. prognozuje się, że grupa mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym będzie większa niż kobiet. Kobiety z kolei dominować będą w grupie poprodukcyjnej, co potwierdza ogólną tendencję demograficzną gminy i kraju, w której rodzi się więcej chłopców, a długość trwania życia mężczyzn jest krótsza niż kobiet.

Porównanie stanu z roku 2017 struktury ludności gminy wg ekonomicznych grup wieku do prognozowanej wartości liczebności tych grup w roku 2030 przedstawia rycina nr 9.

Rycina nr 9. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku (%) w gminie Wysoka w latach 2017 i 2030

Źródło: stat.gov.pl

Powyższy wykres pokazuje, że w mieście i gminie Wysoka postępować będzie demograficzne starzenie się społeczeństwa. Wyraża się ono większym udziałem osób starszych w strukturze ludności. W roku 2017 wśród ludności gminy 62,7% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na końcu analizowanego okresu prognostycznego wartość ta spada do 58,2% przy jednoczesnym spadku ludzi w wieku przedprodukcyjnym i wzroście ludzi w wieku poprodukcyjnym – emerytalnym. Zjawisko to stanowi istotne wyzwanie dla rozwoju gminy. W przyszłości skutkować będzie m.in. rosnącym zapotrzebowaniem na świadczenia zdrowotne dla najstarszej, wzrastającej liczebnie grupy mieszkańców. Dodatkowo spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), jak i produkcyjnym (18-59/64 lat) prowadzić może do zawirowań na rynku pracy i braku osób mogących podjąć pracę.

Trwający proces starzenia się ludności przejawia się zwłaszcza we wskaźnikach obrazujących współczynnik obciążenia demograficznego, który opisuje stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Jako nieprodukcyjny wiek najczęściej przyjmuje się wiek 0-17 lat (wiek przedprodukcyjny) oraz 60 lat i więcej dla kobiet i 65 lat i więcej dla mężczyzn (wiek poprodukcyjny). Prognozowany stan obciążenia demograficznego w roku 2030 pokazano w tabeli nr 11.

Tabela nr 11. Przewidywane obciążenie demograficzne w mieście i gminie Wysoka do roku 2030

OBCIĄŻENIE	2030		
	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
przedprodukcyjnym	34	28	31
poprodukcyjnym	58	28	41
nieprodukcyjnym (łącznie)	92	56	72

Źródło: stat.gov.pl

Tabela nr 12 pokazuje wzrost tempa zmian liczebności populacji gminy Wysoka. Od początku okresu prognostycznego, czyli od roku 2016 r. liczebność mieszkańców gminy ma zmaleć o 573 osoby w przeciągu analizowanych lat, czyli o około 8% liczby ludności stanu wyjściowego.

Tabela nr 12. Przewidywany wskaźnik dynamiki zmian liczby ludności w gminie Wysoka do roku 2030

Lata	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tempo zmian (2016 rok = 100)	0	99,4	98,9	98,3	97,8	97,2	96,6	96,0
Lata	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Tempo zmian (2016 rok = 100)	95,4	94,7	94,1	93,5	92,8	92,1	91,5	

Źródło: opracowanie własne

Ruch naturalny oraz migracje

Na zmiany liczby ludności gminy wpływa dynamika ruchu naturalnego oraz migracji wewnętrznych i zagranicznych. Ruch naturalny ludności jest głównym czynnikiem wpływającym na rozwój demograficzny. Czynniki migracyjny poprzez swą zmienność w czasie wpływa w sposób istotny na wynik prognozy, jednakże ta zmienność sprawia, że prognozowany wynik jest obarczony niepewnością. Prognozowanie migracji jest jednym z najtrudniejszych elementów prognozowania demograficznego, gdyż jest ona zjawiskiem bardzo złożonym, kształtowanym przede wszystkim przez czynniki ekonomiczne, psychologiczne i socjologiczne.

W tabeli nr 13 przedstawiono zestawienie obu zjawisk.

Prognoza przewiduje stałe zmniejszanie się przyrostu naturalnego w gminie, który od roku 2024 ma zacząć przyjmować wartość ujemną. Oznacza to, że liczba urodzeń w mieście i gminie Wysoka będzie mniejsza od liczby zgonów.

W ruchu migracyjnym na terenie miasta i gminy Wysoka prognozowana jest kontynuacja obecnego trendu, w którym odpływ mieszkańców gminy przewyższa napływ nowych obywateli gminy. Także w migracjach zagranicznych prognozowany jest niewielki, ale stały odpływ ludności gminy.

Tabela nr 13. Prognozowany ruch naturalny i wędrówkowy w gminie Wysoka w latach 2017 - 2030

Rok	Ludność, stan w dniu 31 XII	Ruch naturalny (ogółem)			Migracje wewnętrzne na pobyt stały			Migracje zagraniczne na pobyt stały		
		Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Napływ	Odpływ	Saldo	Imigracja	Emigracja	Saldo
2017	6 691	68	60	8	67	111	-44	1	3	-2
2018	6 654	68	60	8	66	109	-43	1	3	-2
2019	6 617	67	60	7	66	108	-42	1	3	-2
2020	6 579	67	61	6	65	107	-42	1	3	-2
2021	6 540	65	61	4	64	105	-41	1	3	-2
2022	6 501	64	61	3	63	103	-40	1	3	-2
2023	6 460	62	61	1	62	102	-40	1	3	-2
2024	6 418	60	61	-1	61	100	-39	1	3	-2
2025	6 376	59	61	-2	60	99	-39	2	3	-1
2026	6 333	57	61	-4	59	97	-38	2	3	-1
2027	6 290	56	61	-5	59	96	-37	2	3	-1
2028	6 246	55	61	-6	58	95	-37	2	3	-1
2029	6 201	54	61	-7	57	94	-37	2	3	-1
2030	6 156	53	61	-8	56	92	-36	2	3	-1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych stat.gov.pl

7.2. Rynek pracy

Dla zobrazowania sytuacji gospodarczej w mieście i gminie Wysoka poddano analizie podstawowe aspekty rynku pracy w gminie, tj. bezrobocie, występujące w gminie podmioty gospodarcze, miejsca pracy oraz dochody i wynagrodzenia mieszkańców miasta i gminy Wysoka.

7.2.1. Bezrobocie

Gmina Wysoka charakteryzuje się niższym bezrobociem niż jego szacunkowa stopa w kraju, jest ono natomiast wyższe niż bezrobocie w województwie wielkopolskim. W latach 2004 – 2019 poziom bezrobocia spadł z poziomu 26,8% do 4,7% (6,1% wśród kobiet i 3,6% wśród mężczyzn). Jest to spadek dużo szybszy niż spadek bezrobocia w skali całego kraju. W roku 2019 na 1000 mieszkańców przypadało w gminie Wysoka 199 osób pracujących, podczas gdy w skali województwa było ich 285 na 1000 osób, natomiast w skali kraju było to 255 pracujących. Stopa bezrobocia w skali kraju na koniec 2019 r. wynosiła 5,2%, w województwie 2,8%, a w gminie Wysoka 4,7%.

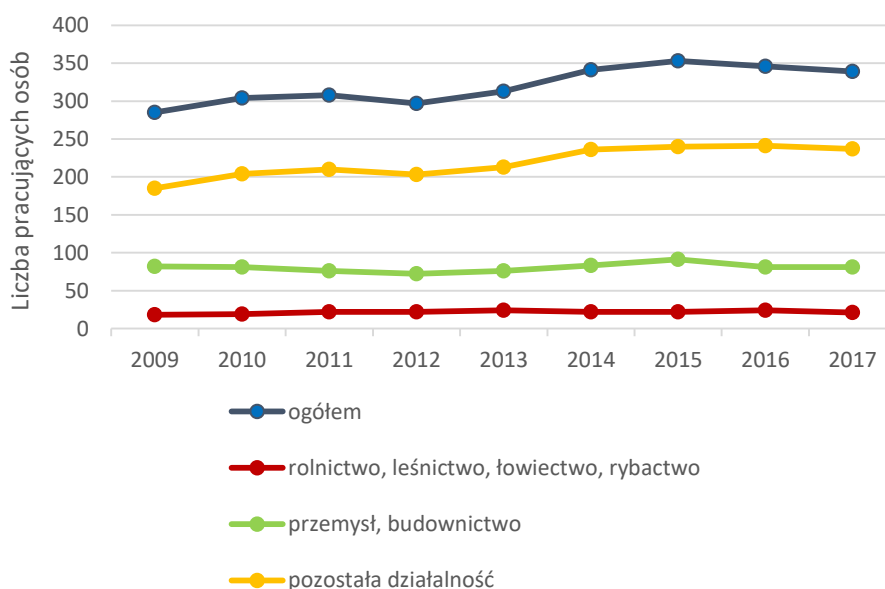
7.2.2. Podmioty gospodarcze i miejsca pracy

Na terenie miasta i gminy Wysoka w 2020 roku funkcjonowało 393 podmiotów gospodarczych figurujących w rejestrze REGON. W tej ogólnej liczbie 10 podmiotów prowadziło działalność w sektorze publicznym. W sektorze prywatnym działało 379 podmiotów, w tym: 291 osób prowadziło własną działalność gospodarczą oraz zarejestrowanych było 21 spółek, 5 spółdzielni oraz 24 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Liczba podmiotów w latach 2016 – 2020 wzrosła z 346 do 393. Wahania te wynikają głównie ze zmieniającej się liczby osób fizycznych prowadzących działalność.

Również wskaźnik dotyczący liczby osób pracujących w gminie na 1000 mieszkańców rośnie i to w tempie dużo wyższym niż dla całego województwa wielkopolskiego. Jeszcze w 2006, 2007 i 2008 roku pracowało nieco ponad 10% (114 osób) populacji gminy Wysoka, podczas gdy dla całego powiatu oraz województwa wskaźnik ten sięgał blisko 25% (241 osób w powiecie pilski i 236 osób w województwie). W kolejnych latach widoczny był wzrost zatrudnienia na terenie gminy, w roku 2019 wyniósł on 199 zatrudnionych na 1000 mieszkańców.

Zatrudnienie w poszczególnych sektorach ekonomicznych, niezwiązanych z własnością przedstawiono na rycinie nr 10. Zatrudnienie w poszczególnych dziedzinach ekonomicznych nie wykazuje większych różnic na przestrzeni czasu. Rozkład zatrudnienia w poszczególnych sektorach utrzymuje się w stałych proporcjach. Nieznaczny skok w liczbie zatrudnionych można zauważyć w dziedzinie „pozostała działalność”, co jest również zauważalne w innych gminach na terenie kraju, a co jest spowodowane wzrostem ilości wszelkiego rodzaju zakładów usługowych, świadczących usługi lokalne (usługi dla ludności i handel) oraz ponadlokalne (gastronomia, turystyka, obsługa podróżnych).

Rycina nr 10. Liczba pracujących osób wg sektorów ekonomicznych w gminie Wysoka w latach 2009 - 2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Głównym sektorem zatrudnienia w gminie Wysoka jest sektor pozostałej działalności tj. działalność usługowa i finansowa, gdzie zatrudnienie znajduje prawie 70% mieszkańców gminy. Blisko 24% pracujących mieszkańców gminy znajduje zatrudnienie w sektorze przemysłowo-budowlanym.

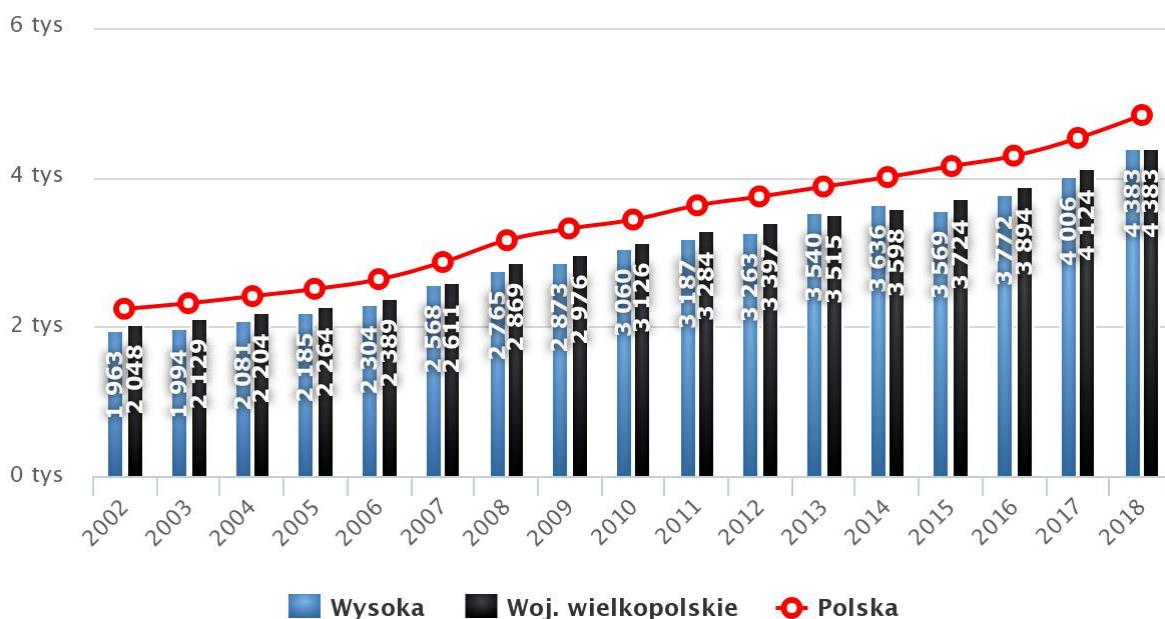
Według danych z 2019 roku w gminie Wysoka pracowało 1 297 osób. Wśród pracujących ogółem 44,8% stanowią kobiety, a 55,2% mężczyźni.

Ilość gospodarstw rolnych w gminie wynosi 413¹ szt.

7.2.3. Dochody i wynagrodzenia

W latach 2002-2018 przeciętne miesięczne wynagrodzenia w gminie Wysoka wzrosło z 1 963 zł do 4 383 zł. Relacja pomiędzy średnim wynagrodzeniem w gminie oraz w województwie wielkopolskim i całym krajem utrzymywała się w tym czasie na stałym poziomie (rycina nr 11).

Rycina nr 11. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto

Źródło: www.polskawliczbach.pl

7.3. Mieszkalnictwo

Na terenie miasta i gminy Wysoka znajduje się 1 848² lokali mieszkalnych. Liczba ta od roku 2016 sukcesywnie rosła i wynosiła ona odpowiednio: w roku 2016 – 1 830, w 2017 – 1 836 lokali, w 2018 – 1 842 lokale, w 2019 – 1 848 lokali mieszkalnych.

Gmina Wysoka dysponuje niewielkimi zasobami lokalowymi komunalnymi. Szczegółowe informacje o zasobach mieszkaniowych prezentuje tabela nr 14.

¹ wg danych dostępnych na stronie www.gminawysoka.pl

² wg danych GUS na koniec 2019 r.

Tabela nr 14. Zasoby mieszkaniowe w mieście i gminie Wysoka w latach 2016-2019

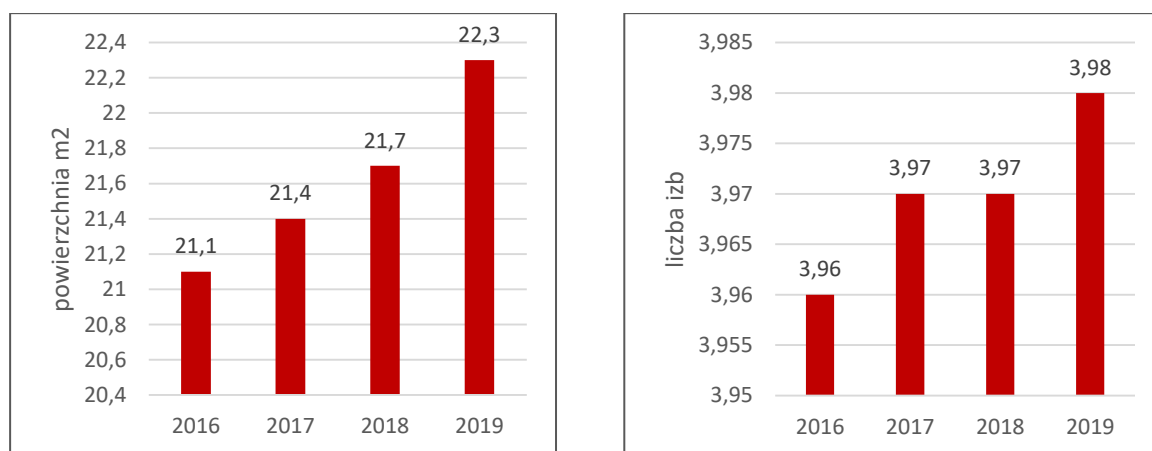
Zasoby mieszkaniowe		2016	2017	2018	2019
Ogółem w mieście i gminie Wysoka	liczba mieszkań	1 830	1 836	1 842	1 848
	łączna powierzchnia użytkowa (m ²)	142 308	143 186	143 932	145 135
	średnia powierzchnia użytkowa (m ²)	77,8	78,0	78,1	78,5
W mieście	liczba mieszkań	827	832	837	841
	łączna powierzchnia użytkowa (m ²)	61 323	62 118	62 781	63 552
Na wsi	liczba mieszkań	1 003	1 004	1 005	1 007
	łączna powierzchnia użytkowa (m ²)	80 985	81 068	81 151	81 583
Mieszkania komunalne	liczba mieszkań	52	-	51	-
	łączna powierzchnia użytkowa (m ²)	2 257	-	2 218	-
	średnia powierzchnia użytkowa (m ²)	43,4	-	43,5	-
Mieszkania socjalne	liczba mieszkań	10	9	7	6
	łączna powierzchnia użytkowa (m ²)	367	346	240	196
	średnia powierzchnia użytkowa (m ²)	36,7	38,4	34,3	32,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Z powyższego zestawienia wynika, że średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w gminie Wysoka wynosi 78,5 m², natomiast powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego to średnio 43,5 m², a socjalnego to średnio 32,7 m².

Warunki mieszkaniowe zostały przedstawione w kolejnych wykresach (rycina nr 12), w których wskazano przeciętną powierzchnię użytkową na 1 osobę oraz przeciętną liczbę izb w mieszkaniu.

Rycina nr 12. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę oraz przeciętna liczba izb w mieszkaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

7.4. Infrastruktura społeczna

7.4.1. Oświata

Żłobki i przedszkola

Na terenie miasta i gminy Wysoka nie funkcjonują żłobki podlegające samorządowi, ani inne jednostki prywatne prowadzące żłobki i kluby dziecięce.

W związku z reorganizacją oświaty, z dniem 31 sierpnia 2021 r. w gminie Wysoka sieć przedszkoli tworzą: oddziały przedszkolne w Wysokiej, oddział przedszkolny w Czajczu, oddział przedszkolny w Mościskach, a także przedszkole niepubliczne.

W roku szkolnym 2019/2020 wychowanków w oddziałach przedszkolnych było 150, natomiast do niepublicznego przedszkola uczęszczało 36 dzieci³.

Szkolnictwo

Na terenie miasta i gminy Wysoka zlokalizowane są trzy szkoły nauczające na poziomie podstawowym. Są to: szkoła podstawowa w mieście Wysoka oraz szkoły w miejscowościach Czajcze i Mościska. W roku szkolnym 2019/2020 obowiązek szkolny był realizowany w 36 oddziałach szkół podstawowych, w których uczyło się łącznie około 552 uczniów⁴.

Liczba dzieci przypadających na oddział, czyli około 15 dzieci, jest korzystnym współczynnikiem.

Na terenie miasta i gminy Wysoka nie są zlokalizowane szkoły prowadzące nauczanie na poziomie średnim, policealnym i wyższym.

7.4.2. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Ochrona zdrowia

W mieście Wysoka funkcjonuje przychodnia lekarza rodzinnego, również gabinet stomatologiczny świadczący usługi w ramach kontraktu z NFZ oraz apteka⁵.

Najbliższe ośrodki świadczące pomoc specjalistyczną doraźną i całodobową to:

- Szpital Powiatowy w Wyrzysku, który dysponuje trzema oddziałami szpitalnymi oraz prowadzi pięć poradni specjalistycznych: chirurgiczną, ginekologiczno-położniczą, kardiologiczną, ortopedyczną, i urologiczną. Dodatkowo w swojej strukturze posiada: Izbę przyjęć, Laboratorium Analityczne, Pracownię RTG i USG, Pracownię fizjoterapii, Pracownię endoskopii, oraz dwa Zespoły ratownictwa medycznego. W strukturze Spółki działa także Zakład opiekuńczo - leczniczy⁶. Szpital ten jest położony w odległości około 18 km od miasta Wysoka i w odległości około 9 km od południowo-wschodniego krańca gminy.
- Klinika Ars Medical w Pile, z sześcioma oddziałami szpitalnymi oraz licznymi poradniami,
- Szpital Specjalistyczny w Pile im. Stanisława Staszica, w którym funkcjonuje 19 oddziałów i oddział ratunkowy oraz liczne pracownie⁷.

³ Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych na terenie miasta i gminy Wysoka za rok szkolny 2019, 2020 - <http://bip.gminawysoka.pl/?a=4519>

⁴ Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych na terenie miasta i gminy Wysoka za rok szkolny 2019,2020 - <http://bip.gminawysoka.pl/?a=4519>

⁵ http://www.gminawysoka.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=31&strona=1

⁶ Informacje pochodzą ze strony: www.szpitalwyrzysk.com/o_szpitalu.html

⁷ powiat.pila.pl/o-powiecie/informacje/ochrona

Pomoc społeczna

W mieście Wysoka funkcjonuje Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wysokiej, który udziela pomocy społecznej osobom i rodzinom zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

Ośrodek realizuje cele i zadania wskazane w statucie, które zostały określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej oraz przepisach wydanych na jej podstawie, a w szczególności:

- 1) wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej - przy czym działania zorientowane są na usamodzielnienie się każdej z potrzebujących osób oraz ułatwienie im osiągnięcia warunków życiowych na godnym poziomie,
- 2) udzielanie pomocy finansowej - zapewnianie stałego dochodu osobom, które nie posiadają pracy, mają zbyt niskie wynagrodzenia lub są niepełnosprawne oraz wsparcie finansowe rodzin, które chwilowo znajdują się w trudnej sytuacji i wymagają okresowej interwencji,
- 3) zapewnienie dostępu do specjalistów - umożliwienie skorzystania z profesjonalnej pomocy (m.in. prawnej i psychologicznej) osobom dotkniętym przemocą w rodzinie lub innymi skutkami patologii społecznej,
- 4) włączanie do życia osób wykluczonych społecznie - integracja takich osób ze środowiskiem, w którym aktualnie funkcjonują⁸.

Ośrodek prowadzi działalność w zakresie obsługi m.in.:

- świadczeń rodzinnych,
- zasiłków opiekuńczych,
- świadczeń wychowawczych,
- stypendiów i zasiłków szkolnych,
- funduszu alimentacyjnego.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Wysoka jest wyższa niż w całym powiecie pilskim i w skali województwa wielkopolskiego. Ponadto odsetek tych osób w skali ludności ogółem od roku 2012 roku ulega nieznacznym wahaniom na poziomie 2%. Zjawiskiem pozytywnym jest sukcesywny spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej od 2015 roku.

7.4.3. Kultura, sport i rekreacja

W mieście Wysoka funkcjonuje Ośrodek Upowszechniania Kultury w Wysokiej. W organizacjach imprez kulturalnych i rekreacyjnych dla lokalnej społeczności biorą również udział lokalne jednostki OSP w Wysokiej, Bądeczu, Kijaszkwie, Jeziorkach Kosztowskich, Tłukomach, Rudnej i Starym. Imprezami cyklicznymi odbywającymi się na terenie gminy Wysoka są:

- Regionalny Przegląd Chórów "Wśród nocnej ciszy",
- Przegląd Teatrów Szkolnych,
- Festiwal Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej "Śpiewajmy jak najwięcej",
- Turniej Sołectw,
- Spotkania Biesiadne,
- Konkurs Recytatorski "Przyjaźń, miłość w poezji".

Na terenie miasta i gminy Wysoka działają kluby piłkarskie GLKS Wysoka i LKS „Iskra” Bądecz, które prowadzą rozgrywki w A-klasie. Funkcjonują również Uczniowskie Kluby Sportowe. Ponadto na terenie Ośrodka Rehabilitacji, Rekreacji i Odnowy Biologicznej „Zielone Wzgórze” w Wysokiej Wielkiej zlokalizowany jest kort tenisowy, strzelnica i boisko do piłki plażowej.

⁸ <https://jakiwniosek.pl/instytucje/osrodek-pomocy-spoolecznej/wysoka>

7.4.4. Turystyka

Gmina Wysoka jest słabo rozwinięta pod względem turystycznym. Jest to spowodowane przede wszystkim niekorzystną lokalizacją komunikacyjną oraz brakiem istotnych atrakcji turystycznych.

Gmina ma charakter rolniczy. Występują tu jedynie małe zbiorniki wodne i nieliczne ciekły naturalne, a lasy zajmują 14,2% powierzchni gminy. Funkcjonują tu nieliczne gospodarstwa agroturystyczne, hotele, pensjonat, gościniec, motel oraz restauracja zlokalizowana w mieście Wysoka.

Najważniejszymi obiektami o walorach zabytkowych są:

- późnobarokowy kościół parafialny pw. Najświętszej Maryi Panny Różańcowej w Wysokiej, z ołtarzem głównym, w którym znajduje się obraz Matki Boskiej Śnieżnej z połowy XVII wieku,
- szachulcowa dzwonnica z XVIII wieku z trzema dzwonami (najstarszy pochodzi z 1664 r.) oraz budynek starej plebani, dawny klasztor kanoników laterańskich (XVIII w.) w Wysokiej,
- pałac w Gmurowie,
- dwór w Mościskach,
- dwór w Czajczu,
- dwór w Młotkowie,
- dwór w Tłukomach,
- kościół w Bądeczu,
- kościół w Tłukomach,
- kościół w Rudnej,
- spichlerz w Mościskach,
- cmentarz rodu Orlandów w Starym.

Turystyka w gminie Wysoka jest słabo rozwinięta, jednak gmina dysponuje potencjałem, który może być wykorzystany w przyszłości. Mozaikowaty, pagórkowaty krajobraz łąkowy i rolniczy powoduje, że teren gminy jest urozmaicony i atrakcyjny. Obszarem rozwoju turystyki mogłaby być przede wszystkim agroturystyka nastawiona na promowanie lokalnej, wielkopolskiej tradycji oraz na zróżnicowane formy rekreacji: jazda konna, drogi rowerowe, wędrowki piesze, stawy do połowu ryb, warsztaty rękodzieła i rzemiosła.

7.5. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem

Podjęte są starania w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz.U. 2020 r. poz. 1062). Uwzględnia się uniwersalne projektowanie, o którym mowa w ww. ustawie oraz w konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

8. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia może wynikać z klęsk wywołanych orkanami i nawałnicami, pożarów, w tym pożarów lasów, wypadków drogowych, wypadków kolejowych, aktów rozboju oraz awarii i wypadków spowodowanych stanem urządzeń infrastruktury technicznej.

Na terenie gminy nie występują tereny zagrożone powodzią.

Potencjalnym źródłem zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia jest stacja paliw zlokalizowana w centrum miasta na placu Powstańców Wielkopolskich. Ewentualny pożar i wybuch

stanowiłyby duże zagrożenie dla zdrowia i życia ludności oraz jej mienia. Skalę uciążliwości potęguje fakt, że jest to ściśle centrum miasta ze zwartą, zabytkową zabudową.

9. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:

- 1) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- 2) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- 3) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- 4) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Zgodnie z ww. przepisami na potrzeby sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wysoka opracowano odrębny dokument pt. „Analiza uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju miasta i gminy Wysoka”.

Wnioski wynikające z tego dokumentu zostały zawarte poniżej.

9.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

W celu oceny stanu finansów miasta i gminy Wysoka dokonano analizy historycznych danych budżetowych oraz planów finansowych gminy wskazanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2021 – 2031.

Analizowane dane wskazują na stały wzrost dochodów budżetu miasta i gminy Wysoka. Największe źródło dochodów gminy stanowią dochody z działu 758 różne rozliczenia, a także dochody z działu pomoc społeczna i dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej. Wysokie dochody z tytułu pomocy społecznej są związane z dużym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej i gorszą, niż w innych gminach regionu sytuacją materialną mieszkańców gminy Wysoka.

Z relacji dochodów i wydatków gminy wynika, że zamiarem gminy jest utrzymanie równowagi pomiędzy dochodami i wydatkami gminy. Jedynie w 2021 r. założono deficyt budżetowy na poziomie - 2 743 500,00 zł. W ubiegłych latach wydatki z budżetu gminy skupiały się przede wszystkim na realizacji zadań oświatowych, infrastruktury społecznej i technicznej. Założenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2021-2031 również wskazują na dalsze finansowanie zadań z zakresu infrastruktury społecznej i technicznej.

Zadaniami, które generują największe nakłady finansowe są:

- wsparcie dla osób starszych, niesamodzielnymi, w tym niepełnosprawnych z terenu powiatu pilskiego,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej i przebudowa sieci wodociągowej,
- wspieranie gospodarki niskoemisyjnej POSI poprzez budowę ścieżki pieszo-rowerowej w Wysokiej,
- zakup samochodu asenizacyjnego,
- opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie studni głębinowej.

Są to zadania, które zapewniają poprawę życia mieszkańców, zabezpieczenie ich potrzeb oraz zwiększenie dostępu do usług społecznych. W odniesieniu do niniejszej analizy wskazuje się na możliwość dalszego rozwoju urbanizacji w oparciu o przede wszystkim dogęszczaniu istniejącej zabudowy oraz

zabudowę niezurbanizowanych nieruchomości w sąsiedztwie obszarów o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

W zakresie infrastruktury społecznej miasto i gmina Wysoka wyposażone są w sposób podstawowy. Funkcjonują przedszkola oraz szkoły podstawowe, nie ma natomiast placówek prowadzących nauczanie na poziomie średnim, policealnym i wyższym. Miasto i gmina zapewnia dostęp do pomocy społecznej oraz do obiektów sportowych i kulturalnych. Zakres tych świadczeń oraz charakterystykę rynku pracy i mieszkalnictwa przedstawiono w rozdziale 7 pt. „Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia (...)”.

Analiza stanu środowiska miasta i gminy Wysoka została przedstawiona w rozdziale 4 pt. „Stan środowiska (...)”. Podsumowując uwarunkowania przyrodnicze i środowiskowe miasta i gminy Wysoka należy zauważyć, że ograniczone zasoby obszarów o wysokich walorach przyrodniczych w gminie Wysoka predestynują istniejące tereny do ochrony. Nieliczne tereny leśne gminy (lesistość 14,0%), w powiązaniu z dolinami cieków wodnych, stanowią strefę krajobrazową, w której należy ograniczać zabudowę i dążyć do pozostawienia jej naturalistycznego charakteru z zachowaniem istniejącej struktury użytkowania gruntów. Północna część gminy ze względu na koncentrację zalesień i niewielkich jezior (poza granicami gminy) tworzy lokalny ciąg ekologiczny, który może stać się siedliskiem cennych gatunków roślin i zwierząt. Powołane w tym rejonie użytki ekologiczne są krokiem ku zachowaniu istniejących wartości przyrodniczych gminy.

Z punktu widzenia stanu poszczególnych komponentów środowiska należy dążyć do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych, które stanowią źródła zasilania zarówno zbiorników wód podziemnych, jak i cieków wodnych wyższego rzędu. Poprawa jakości wód w ciekach wodnych przyczynić się może do rozwoju liczebnego i gatunkowego ptactwa wodnego oraz ryb, płazów i gadów.

Na terenie gminy występuje zieleń urządzona. W skład tej zieleni wchodzi parki dworskie zlokalizowane m.in. w Młotkowie, Starem, Bądeczu, Tłukomach i Czajczu, parki i zieleńce, zieleń cmentarna, zadrzewienia przydrożne i śródpolne. Część zieleni w gminie Wysoka podlega ochronie konserwatorskiej.

W celu podniesienia świadomości ekologicznej wspierane są działania stowarzyszeń m. in. Związek Miast i Gmin Nadnoteckich czy Lokalna Grupa Działania „Krajna nad Notecią”.

Do głównych zagrożeń ekologicznych w gminie zaliczyć należy produkcję rolniczą. Ze względu na brak rozbudowanego przemysłu, emisja zanieczyszczeń do atmosfery związana jest głównie z rolnictwem, szczególnie z hodowlą zwierząt. Ze względu na powyższe gmina Wysoka posiada ograniczone możliwości rozwoju turystyki.

9.2. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Ostateczny wynik prognozy demograficznej wskazuje na dalszy spadek liczby ludności gminy. Przewiduje się, że w 2030 roku liczba mieszkańców wyniesie **6 156 osób**. Szczegółowe informacje przedstawiono w rozdziale 7 pt. „Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia (...)”.

9.3. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Inwestycje z zakresu infrastruktury drogowej, technicznej i społecznej w głównej mierze koncentrują się wokół bieżącego utrzymania, remontów i poprawy jakości istniejących obiektów (np. przebudowa sieci

wodociągowej, przebudowa drogi, przebudowa pomieszczeń, doposażenie placu zabaw, modernizacja terenu rekreacyjnego, budowa drogi wraz z kanalizacją deszczową).

Powyższe pozwala ocenić, że gmina ma możliwości sfinansowania podstawowych zadań dla sprawnego funkcjonowania oraz zapewnienia obsługi finansowej zadań, które należą do jej kompetencji i obowiązków.

W związku z powyższym, w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego planowane kierunki rozwoju zabudowy powinny koncentrować się przy istniejących szlakach komunikacyjnych oraz na terenach, które są już wyposażone w infrastrukturę techniczną.

Ewentualne projektowane drogi do obsługi poszczególnych nieruchomości należy zaprojektować jako drogi wewnętrzne, których budowa nie będzie należała do zadań gminnych.

Do zadań własnych gminy będzie należało natomiast wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną, tj. sieć wodociągową i kanalizacyjną. Można jednak założyć, że środki na ten cel będą pochodziły z podatku od nieruchomości, który wzrośnie w momencie zmiany sposobu użytkowania terenu lub z opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w przypadku sprzedaży terenów inwestycyjnych.

9.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Stosownie do przeprowadzonych analiz określono maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę. Zostało ono wyliczone na podstawie danych demograficznych oraz wskaźników dotyczących jakości życia mieszkańców. Wzięto pod uwagę również wzrost standardów zamieszkania, w szczególności polegających na zwiększeniu powierzchni użytkowej mieszkań przypadających na jedną osobę, oraz kierunki polityki przestrzennej gminy Wysoka. Uwzględniona została niepewność procesów rozwojowych poprzez uwzględnienie 30% powierzchni użytkowej zabudowy.

W stosunku do maksymalnego w skali miasta i gminy Wysoka zapotrzebowania na nowe tereny zabudowy oraz wykazanej w opracowaniu pt. „Analiza uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju miasta i gminy Wysoka”, maksymalnej chłonności terenów na nową zabudowę dopuszcza się możliwość wyznaczania nowych obszarów rozwoju zabudowy zarówno mieszkaniowej jak i zabudowy usługowej, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. Istnieje potencjalna możliwość rozwoju:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej,
- zabudowy usługowej, w tym: usług komercyjnych, usług turystyczno-rekreacyjnych oraz publicznych,
- zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej, w tym produkcji rolniczej.

Wnioski z przeprowadzonej analizy:

Zaleca się sytuowanie nowej zabudowy poprzez uzupełnianie zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych, przy uwzględnieniu wymagań ładu przestrzennego oraz efektywnego gospodarowania przestrzenią i jej walorów ekonomicznych. Tereny spójnej zabudowy minimalizują transportochłonność układu przestrzennego i ograniczają wydatki gminy na wyposażenie nowych terenów w podstawowe sieci infrastruktury technicznej.

Porównując maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, wykazano, że maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Pozwala to na lokalizowanie nowej zabudowy zarówno mieszkaniowej, jak i nowej zabudowy usługowej oraz produkcyjnej, magazynowej i składowej. W pierwszej kolejności zaleca się lokalizowanie nowej zabudowy na terenach zabudowy wiejskiej posiadających dostęp do infrastruktury drogowej i istniejących sieci infrastruktury technicznej.

10. Stan prawny gruntów

Grunty położone w granicach gminy Wysoka stanowią własność osób fizycznych oraz prawnych, w tym gminy, powiatu, województwa.

11. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie miasta i gminy Wysoka znajdują się tereny i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 916). Ujęte są obszarowe formy ochrony przyrody:

- fragment obszaru chronionego krajobrazu (OChK) „Dolina Noteci”,
- fragment obszaru Natura 2000 – obszary siedliskowe Ostoja Pilska (PLH30045), cztery użytki ekologiczne o nazwach: Bobrowe Bagno, Linki, Żuraw i Stare Bagno.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Noteci”

Został on ustanowiony rozporządzeniem nr 5/98 Wojewody Pilskiego z 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 13, poz. 83), poprzedzonym uchwałą Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Nr 11, poz. 95).

Obszar ten obejmuje powierzchnię 715,21 km², w większości położony jest w makroregionie Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej i mezoregionie Doliny Środkowej Noteci. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Noteci” na terenie powiatu pilskiego rozciąga się przez obszar miasta Piły oraz obszary gmin: Ujście, Kaczory Miasteczko Krajeńskie, Wysoka, Białośliwie, Wyrzysk. Omawiany obszar na obszarze miasta Wyrzysk łączy się z Obszarem Chronionego Krajobrazu „Dolina Łobżonki i Bory Kujawskie”.

Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, które są wartościowe ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem. Ponadto pełni on funkcje korytarzy ekologicznych. Dolina Noteci charakteryzuje się głównie występowaniem krajobrazów łąkowo-polnych i osadniczych, mniej dominujące są krajobrazy leśno-łąkowe z jeziorami. W Pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej przeważa ekosystem łąkowy nazywany Nadnoteckimi Łęgami.

Nadnoteckie Łęgi stanowią około 14% omawianego Obszaru Chronionego Krajobrazu i obejmują dolny bieg Noteci. Charakteryzują się one występowaniem torfowisk niskich oraz zalewowych łąk. W dolinie rzeki Noteci dominowały lasy łąkowe wierzbowo-topolowe, jednak rozwijające się rolnictwo przekształciło je w łąki łąkowe. Nadnoteckie Łęgi urozmaicone są wieloma starorzeczami, kanałami, a także zarastającymi torfiankami.

Na terenie Gminy Wysoka Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Noteci” obejmuje tereny leśne na terenie obrębu ewidencyjnego Mościska o powierzchni około 3,87 km². Na obszarze gminy nie pokrywa się on z obszarami Natura 2000.

Obszar Natura 2000 „Ostoja Pilska”

Obszar Natura 2000 „Ostoja Pilska” (PLH300045) to obszar siedliskowy, który w roku 2011 uznany został za obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Powierzchnia całego obszaru wynosi 30,69 km², z czego na terenie Gminy Wysoka, w obrębie Stare, znajduje się niespełna 0,20 km². Na obszarze gminy obszar Natura 2000 nie pokrywa się z innymi formami ochrony.

„Ostoja Pilska” to w około 70% lasy iglaste, a w około 17% lasy liściaste zrzucające liście na zimę, pozostałe 13% stanowią takie klasy siedlisk przyrodniczych jak: łąki wilgotne i łąki świeże, wody śródlądowe stojące i płynące, lasy mieszane, ekstensywne uprawy zbóż oraz pozostałe tereny (m.in. miasta, wsie i drogi).

„Ostoja Pilska” chroni zespół najcenniejszych obszarów przyrodniczych północnej Wielkopolski, w pobliżu Piły. Fizjograficznie obszar ten w większości mieści się w południowej części mezoregionu Dolina Gwdy, a częściowo na: Równinie Wałeckiej (na północnym wschodzie), Pojezierzu Krajeńskim (na północnym zachodzie) oraz Dolinie środkowej Noteci (na południu). Rzeźba terenu tego obszaru głównie wynika z postępu lądolodu w czasie ostatniego zlodowacenia. „Ostoja Pilska” w całości położona jest na obszarze pomiędzy morenami czołowymi na linii Czarnkowa i Chodzieży na południu, a morenami usytuowanymi pomiędzy Wyrzyskiem, Wysoką, Strącznem i Zawadą. Większa część jezior znajdujących się na obszarze jest pochodzenia rynnowego i wytopiskowego. Równiny akumulacji biogenicznej towarzyszące jeziorom lub w całości zajmujące dawne misy jeziorne, aktualnie najczęściej zajęte są przez ekstensywne użytkowanie łąki, torfowiska mszarne lub niskie. Wytworzone pokłady torfów sięgają nawet do 4 m p.p.t., a miąższość gytyi, podścielających pokłady torfów, sięga nawet kilkunastu metrów. „Ostoja Pilska” charakteryzuje się dużą zmiennością typologiczną siedlisk hydrogenicznych, a w szczególności jezior ramienicowych i dystroficznych, torfowisk przejściowych i wysokich, siedlisk lasów łągowych, które znajdują się dolinach strumieni. Całość uzupełniają ubogie bory, które usytuowane są na obszarze śródlądowego pola wydmowego położonego na południowy zachód od Piły, a także trochę żyzniejsze typy lasów, w tym kwaśne dąbrowy i buczyny, także bory i lasy bagienne.

„Ostoja Pilska” pod względem liczby typów siedlisk Natura 2000, stanowi jeden z bogatszych obszarów Wielkopolski. Na obszarze tym licznie reprezentowane są rzadkie i zagrożone w skali regionu i kraju gatunki roślin, zwierząt i innych królestw świata żywego, w tym zbiorowiska roślinne, które podlegają ochronie prawnej oraz rzadkie i zagrożone wymarciem w rejonie i kraju.

„Ostoja Pilska” składa się z dziewięciu obszarów usytuowanych wokół Piły, takich jak:

- rynna jezior Kuśnickich,
- rynna jezior Okoniowe – Płotki – Jeleniowe – Bagienne,
- łągi i grądy nad Gwdą poniżej Dobrzycy,
- obszar pomiędzy Jeziorem Wapińskim i Jeziorem Kleszczynej a Jeziorem Czarnym k. Jeziorek,
- rezerwat Torfowisko Kaczory oraz Jezioro Czarne k. Kaczor,
- meandry i starorzecza Gwdy poniżej Motylewa,
- obszar wydym śródlądowych i Jezioro Leśne (Stobieńskie),
- kwaśne dąbrowy Zawada-Koszyce,
- kwaśne dąbrowy i grądy w Kalinie.

Fragment „Ostoi Pilskiej” położony na terenie gminy Wysoka wchodzi w skład obszaru pomiędzy Jeziorem Wapińskim i Jeziorem Kleszczynej a Jeziorem Czarnym k. Jeziorek. Obszar ten obejmuje ramienicowe Jezioro Wapińskie (inaczej Wapieńskie, Okunite k. Krajenki, Wakunter), eutroficzne Jezioro Kleszczynek i dystroficzne Jezioro Skórka (inaczej Czarne, Małe Jeziorko z przyległymi lasami), a także torfowiska przejściowe usytuowane na zachód od wsi Skórka, torfowiska przejściowe i wysokie na południe od drogi łączącej Piłę z Zelgniewem oraz eutroficzno-humusowe Jezioro Czarne k. Jeziorek z przyległymi torfowiskami i łąkami.

Jeziro Wapińskie reprezentuje typ mezotroficznego jeziora ramienicowego zdominowanego w częściach południowo-zachodniej i środkowo-zachodniej przez rozległe łąki ramienicowe z *Chara delicatula*, *C. tomentosa*, *C. globularis* i *Nitella cf. Opaca*. Jezioro Wapińskie jest także historycznym stanowiskiem gatunku Natura 2000 – jezierzy giętkiej *Najas flexilis* (kod 1833), stwierdzonego tu pod koniec XIX w. przez Casparego. Pomimo poszukiwań nie udało się dotąd odnaleźć powtórnie jezierzy giętkiej w Jeziorze Wapińskim. W analizowanym obszarze „Ostoi Piłskiej”, poniżej drogi Piła – Zelgniewo, znajdują się dwa największe torfowiska mszarne, jakie znajdują się w północnej części regionu. Torfowiska te zajęte są głównie przez torfowiska wysokie i częściowo przez bory bagienne z licznymi gatunkami torfowców, w tym zagrożonymi: *Sphagnum fuscum* i *S. papillosum*. Nad Jeziorem Czarnym k. Jeziorek, poza torfowiskami przejściowymi, występują fragmenty obniżen na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rynchosporion*.

Użytki ekologiczne

Na podstawie uchwały nr VIII/48/2007 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 31 maja 2007 r. w sprawie uznania niektórych gruntów Lasów Państwowych Nadleśnictwa Kaczory za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2007 r., Nr 101, poz. 2470) wyznaczono cztery użytki ekologiczne. Są to:

- Użytek ekologiczny „Stare Bagno” znajdujący się w obrębie ewidencyjnym Stare, na terenie oddziału leśnego 81 pododdziału a. Zajmuje powierzchnię 10,96 ha. Jest to nieużytek stanowiący bagno. Charakteryzuje się terenem płaskim o słabym odpływie. Teren ten prezentuje typ siedliskowy ols porośnięty roślinnością turzycowo-trawiastą w formie kęp. Około 3,288 ha powierzchni użytku porośnięte jest olsami (Ol) od II do IV klasy wieku, w niektórych miejscach widoczne jest lustro wody. Szata roślinna głównie reprezentowana jest przez łożowisko – zespół wierzby szarej i pięciopęcikowej. Poza tym dobrze rozwinięte są: szuwar trzcinowy, pałki szerokolistne, zespół kosaćca żółtego, rzepichy ziemnowodnej oraz zespół situ skupionego. Teren użytku jest stałą ostoją dla bobra, miejscem lęgowym żurawia, a także miejscem masowego rozrodu żaby moczarowej, ropuchy szarej i żaby trawiastej.
- Użytek ekologiczny „Bobrowe Bagno” znajdujący się w obrębie ewidencyjnym Czajcze na terenie oddziału leśnego 38 pododdziału g. Jego powierzchnia wynosi 5,54 ha. Podobnie jak użytek ekologiczny „Stare Bagno” jest nieużytkiem stanowiącym bagno porośnięte roślinnością turzycowo-trawiastą w formie kęp. Na 0,554 ha rośnie olsa (Ol) III klasy wieku oraz dąb (Db) VI klasy wieku. Szata roślinna reprezentowana jest przez łożowisko – zespół wierzby szarej i pięciopęcikowej, a fragmentami także przez ols porzeczkowy. Poza tym, tak jak na użytku „Stare Bagno” tak i na „Bobrowym bagnie” dobrze rozwinięte są: szuwar trzcinowy, pałki szerokolistne, zespół kosaćca żółtego, rzepichy ziemnowodnej oraz zespół situ skupionego. Teren użytku jest stałą ostoją dla bobra, miejscem lęgowym żurawia, a także miejscem masowego rozrodu żaby moczarowej, ropuchy szarej i żaby trawiastej. Spotkać tu można również kumaka nizinny.
- Użytek ekologiczny „Żuraw” również położony w obrębie ewidencyjnym Czajcze na terenie oddziału leśnego 41 pododdziału f. Zajmuje obszar o powierzchni 4,20 ha. Od północy graniczy z użytkiem ekologicznym „Bobrowe Bagno”. Tak jak pozostałe użytki ekologiczne w gminie, tak i ten jest nieużytkiem stanowiącym bagno, które porośnięte jest roślinnością turzycowo-trawiastą w formie kęp. Na około 80% powierzchni tego użytku stanowi samosiew wierzby (Wb). Szata roślinna głównie reprezentowana jest przez łożowisko – zespół wierzby szarej i pięciopęcikowej. Poza tym dobrze rozwinięte są: szuwar trzcinowy, pałki szerokolistne, zespół kosaćca żółtego, rzepichy ziemnowodnej oraz zespół situ skupionego. Teren użytku jest stałą ostoją dla bobra, miejscem lęgowym żurawia, a także miejscem masowego rozrodu żaby moczarowej, ropuchy

szarej i żaby trawiastej. Na obszarze użytku ekologicznego „Żuraw” występuje również kumak nizinny.

- Użytek ekologiczny „Linki” położony w obrębie ewidencyjnym Bądecz, na terenie oddziału leśnego 56 pododdziału m. Użytek ten stanowi nieużytek będący bagnem o powierzchni 3,15 ha. Porośnięty jest roślinnością turzycowo-trawiastą w formie kęp, gdzie na około 20% powierzchni występuje samosiew brzozy (Brz) i ols (Ol) I klasy wieku. Około 1,89 ha użytku zalane jest wodą. Szata roślinna głównie reprezentowana jest przez łożowisko – zespół wierzby szarej i pięciopęcikowej. Poza tym dobrze rozwinięte są: szuwar trzcinowy, pałki szerokolistne, zespół kosaćca żółtego, rzepichy ziemnowodnej oraz zespół situ skupionego. Teren użytku jest stałą ostoją dla bobra, miejscem lęgowym żurawia, a także miejscem masowego rozrodu żaby moczarowej, ropuchy szarej i żaby trawiastej. Na obszarze tego użytku ekologicznego również występuje kumak nizinny oraz traszka zwyczajna.

Użytki ekologiczne podlegają ochronie w celu zachowania szczególnej wartości przyrodniczej i krajobrazowej. Na terenie tych użytków zakazuje się w szczególności niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszarów użytków oraz likwidowania lub zasypywania obszaru wodno-błotnego bagna, zabijania dziko występujących zwierząt i niszczenia ich nor lub lęgowisk, zbierania i niszczenia roślin znajdujących się na ww. użytkach, a także wykonywania prac ziemnych, które wiążą się z trwałymi zniekształceniami rzeźby terenu, poza pracami związanymi z zabezpieczeniami przeciwpożarowymi. Nadzór nad tymi użytkami sprawuje Nadleśnictwo Kaczory.

Pomniki przyrody

Na obszarze gminy Wysoka występują drzewa oraz ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, objęte ochroną. Wśród tych drzew znajdują się takie gatunki jak: świerk pospolity, dąb szypułkowy, modrzew europejski, dąb bezszypułkowy, lipa drobnolistna, jesion wyniosły, kasztanowiec zwyczajny, wiąz pospolity, buk pospolity, grab zwyczajny oraz klon pospolity. W gminie znajduje się osiem pomników przyrody, w tym jedna aleja składająca się ze 136 drzew. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie miasta i gminy Wysoka przedstawia poniższa tabela (tabela nr 15).

Tabela nr 15. Wykaz pomników przyrody występujących na terenie miasta i gminy Wysoka

Lp.	Data utworzenia	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Typ pomnika przyrody	Gatunek drzewa	Opis pomnika przyrody	Pierśnica [cm]	Wysokość [m]	Opis lokalizacji
1	12.03.1954	Orzeczenie nr 89/54 PWRN w Bydgoszczy, z dn. 12.III.1954 r., o uznaniu za pomnik przyrody	Jednoobiektowy	Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i>	Grupa dwóch dębów, w terenie zidentyfikowano 1 dąb oraz 1 drzewo powalone	138	25	Obręb Czajcze, działka nr ewid. 8005/1, Nadleśnictwo Kaczory, Leśnictwo Czajcze, oddział 39a. Drzewa rosną w kompleksie leśnym.
2	27.12.1984	Zarządzenie nr 82 Wojewody Piłskiego z 27.12.1984 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Piłskiego z 1984 r., Nr 9, poz. 127)	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Pień wypełniony betonem	223	33	Obręb Stare, działka nr ewid. 10/12, drzewo rośnie w parku (pd.-zach. części parku).
3			Jednoobiektowy	Buk pospolity - <i>Fagus sylvatica</i>	Posiada trzy pnie, w tym jeden martwy	186	36	
4			Wieloobiektowy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Grupa dwóch dębów	135	32	Obręb Tłukomy, działka nr ewid. 326/2, drzewa rosną w parku przy kościele. W sąsiedztwie od pn. droga do leśnictwa Czajcze, od pd. Jezioro, od zach. Dworek i kościół.
						142	29	
5			Wieloobiektowy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Grupa czterech drzew: dwa dęby, świerk, modrzew; w terenie dziewięć pasujących drzew: pięć dębów, trzy świerki i jeden modrzew	184	31	Obręb Młotkowo, działka nr ewid. 13/49 i 100/8, drzewa rosną w parku, który jest własnością prywatną.
6						135	30	
7						133	31	
8						60	29	
9						68	23	
10						129	29	
11						150	25	
12						57	28	
13			59	29				
14	31.12.1992	Rozporządzenie Nr 9/97 Wojewody Piłskiego z 06.10.1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Piłskiego z 1997 r., Nr. 31, poz. 137)	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	-	155	25	Obręb Bądecz, działka nr ewid. 132/1, drzewo rośnie w parku, przed dziedzińcem.

13	01.07.1996	Rozporządzenie Nr 2/96 Wojewody Piłskiego z dnia 5 czerwca 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Piłskiego z 1996 r., Nr. 14, poz. 50)	Wieloobiektowy	Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i>	Grupa dwóch dębów	141	22	Obwód Rudna, działka nr ewid. 221/2, drzewa rosną przy drodze Żelgniewo-Rudna, przy krzyżu z 1924 r.
						167	24	
16	22.11.2001	Rozporządzenie Nr 39/2001 Wojewody Wielkopolskiego z dn. 5 listopada 2001 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylenia ochrony nad niektórymi tworamami przyrody (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2001 r., Nr 136, poz. 2665)	Wieloobiektowy	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Aleja złożona ze 136 drzew (początkowo z 137, jednak jedną lipę zniesiono); w terenie zidentyfikowano 139 drzew istniejących oraz 3 pnie	87	23	Obwód Młotkowo, drzewa rosną przy drodze gminnej (działka nr ewid. 98) w otoczeniu pól, w kierunku od Młotkowa do skrzyżowania kolonii Młotkowo i dalej w kierunku Kosztowa (60 drzew po prawej i 77 po lewej stronie).
17						88	22	
18						34	11	
19				Kasztanowiec zwyczajny - <i>Aesculus hippocastanum</i>		81	14	
20				Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>		61	16	
21				Klon pospolity - <i>Acer platanoides</i>		51	14	
22						74	18	
23				Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>		98	25	
24				Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>		100	20	
25						36	17	
26				Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>		111	30	
27				Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>		61	15	
28				Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>		92	27	
29				Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>		35	16	
30				Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>		97	18	
31				Grab zwyczajny - <i>Carpinus betulus</i>		99	20	
32				Kasztanowiec zwyczajny - <i>Aesculus hippocastanum</i>		107	10	
33				Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>		69	28	
34				Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>		105	28	
35				Grab zwyczajny - <i>Carpinus betulus</i>		47	16	
36		124	15					
37	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	104	27					
38		41	13					

92						79
93						113
94						68
95						75
96						77
97						76
98						105
99						69
100						122
101						82
102						93
103						106
104						109
105						42
106						109
107						75
108						78
109						84
110						97
111						66
112						85
113						75
114						83
115						88
116						91
117						86
118						74
119						85
120						20
						20
						22
						27
						12
						30
						22
						22
						22
						20
						27
						21
						26
						22
						21
						25
						20
						79

149			Lipa drobnolistna - Tilia cordata	99	23
150				35	14
151			Klon pospolity - Acer platanoides	74	21
152				81	23
153			Klon pospolity - Acer platanoides	133	31
154				86	30

Zródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.crfop.gdos.gov.pl> i <http://www.wysoka.e-mapa.net>

Przez teren gminy, w południowo zachodniej części gminy, głównie na terenach leśnych w obrębie ewidencyjnym Mościska, przebiega korytarz ekologiczny pn. Lasy Krajeńskie (kod: GKPN-24C).

W granicach opracowania znajdują się ujęcia wody podziemnej, zlokalizowane w następujących miejscowościach: Kijaszkowo, Młotkowo, Nowa Rudna, Stare, Wysoka i Wysoka Mała. Każde z nich posiada strefę ochrony bezpośredniej.

12. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

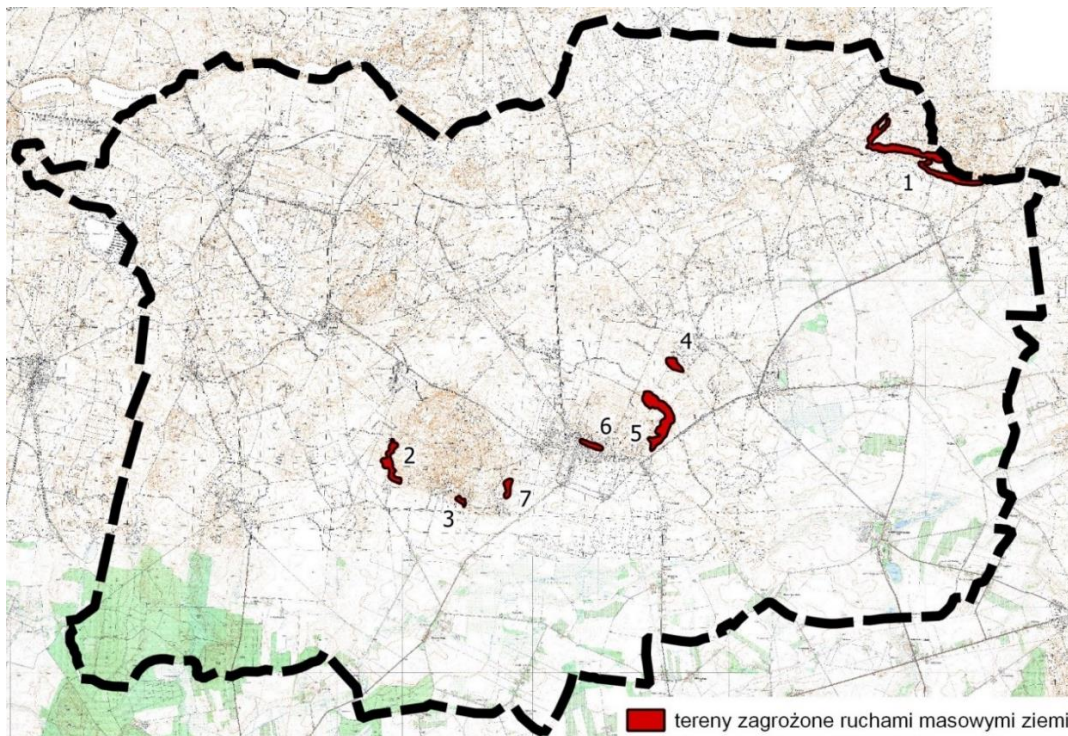
Jak wskazano w opracowaniu „Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te ruchy występują dla Powiatu Pilskiego” z 2016 roku, na terenie gminy nie wyznaczono osuwisk. Zidentyfikowano natomiast tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, czyli tereny o większym prawdopodobieństwie wystąpienia ruchów masowych. Siedem takich terenów zlokalizowanych jest w następujących obrębach ewidencyjnych: Wysoka Wielka, Rudna, Wysoka, Sędziniec, Czajcze, Tłukomy, Kijaszkowo (tabela nr 16, rycina nr 13). W ww. opracowaniu nie brano pod uwagę terenów kopalni (obszarów górniczych).

Tabela nr 16. Wykaz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi w gminie Wysoka

Nr terenu	Obręb ewidencyjny
1	Tłukomy, Kijaszkowo
2	Wysoka Wielka, Rudna
3	Wysoka Wielka
4	Czajcze, Sędziniec
5	Wysoka, Czajcze, Sędziniec
6	Wysoka
7	Wysoka Wielka, Wysoka

Zródło: opracowanie własne na podstawie „Rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te ruchy występują dla Powiatu Pilskiego”

Rycina nr 13. Lokalizacja terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi w gminie Wysoka

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te ruchy występują dla Powiatu Pilskiego”

Zgodnie z ww. opracowaniem, tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi na obszarze gminy charakteryzują się występowaniem na powierzchni ilów neogeńskich, które w sytuacji większego nachylenia powierzchni terenu (powyżej 8°) oraz dostępu do wody mogą skutkować występowaniem zsuwów. Ponadto stwierdzono, że na części terenów nie powinny wystąpić osuwiska, jeżeli ich zagospodarowanie pozostanie bez zmian. Natomiast w przypadku niezaplanowanego zagospodarowania, w szczególności wykonywania dużych robót ziemnych, mogą pojawić się ruchy masowe.

Dla każdego z wyznaczonych terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi sporządzona została karta rejestracyjna. Największe prawdopodobieństwo wystąpienia ruchów masowych występuje na terenie nr 1 znajdującym się w granicach obrębów ewidencyjnych Tłukomy i Kijaszkowo. Mają na to wpływ wysięki wód gruntowych oraz płytkie zaleganie ilów.

13. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

W granicach gminy znajdują się udokumentowane złoża kopalin: surowców ilastych ceramiki budowlanej oraz kruszyw naturalnych. Zostały one wymienione i opisane w tabeli nr 17.

Stwierdzono sześć udokumentowanych złóż kopalin. Wśród nich znajdują się dwa złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej, z których tylko jedno – złożo Czajcze – jest złożem eksploatowanym czasowo. Pozostałe złoża to złoża kruszywa naturalnego. Jedno z nich jest złożem zagospodarowanym (Wysoka Mała II), a w przypadku dwóch złóż eksploatacja została zaniechana (Wysoka I i Wysoka II). Złożo Wysoka Mała zostało skreślone z bilansu zasobów.

Granice złóż zostały pokazane na załącznikach nr 2.1 – 2.4 Studium. Złóża Wysoka Mała nie zaznaczono na wspomnianych powyżej załącznikach nr 2.1 – 2.4 Studium.

Na terenie gminy znajduje się jedno złożo wybilansowane surowców ilastych ceramiki budowlanej zlokalizowane w obrębie ewidencyjnym Wysoka Wielka.

Nadzór górniczy nad złożami sprawuje Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu.

Tabela nr 17. Charakterystyka udokumentowanych złóż kopalin

Lp.	Nazwa złoża	Nr złoża	Kopaliny	Podtyp kopaliny	Stan zagospodarowania	Sposób eksploatacji	Sposób wykorzystania po rekultywacji
1	Czajcze	IB 3130	surowce ilaste ceramiki budowlanej	ił, surowce ilaste ceramiki budowlanej	złożo eksploatowane okresowo	odkrywkowy	wodny
2	Wysoka	IB 3131	surowce ilaste ceramiki budowlanej	ił, surowce ilaste ceramiki budowlanej	złożo skreślone z bilansu zasobów	odkrywkowy	rolniczo-wodny
3	Wysoka I	KN 8848	kruszywa naturalne	piasek	eksploatacja złoża zaniechana	odkrywkowy	rolniczo-leśny
4	Wysoka II	KN 11578	kruszywa naturalne	piasek	eksploatacja złoża zaniechana	odkrywkowy	rolniczy
5	Wysoka Mała	KN 6928	kruszywa naturalne	piasek ze żwirem, piasek, kruszywa naturalne	złożo skreślone z bilansu zasobów	odkrywkowy	składowisko odpadów
6	Wysoka Mała II	KN 16611	kruszywa naturalne	piasek	złożo zagospodarowane	odkrywkowy	brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>

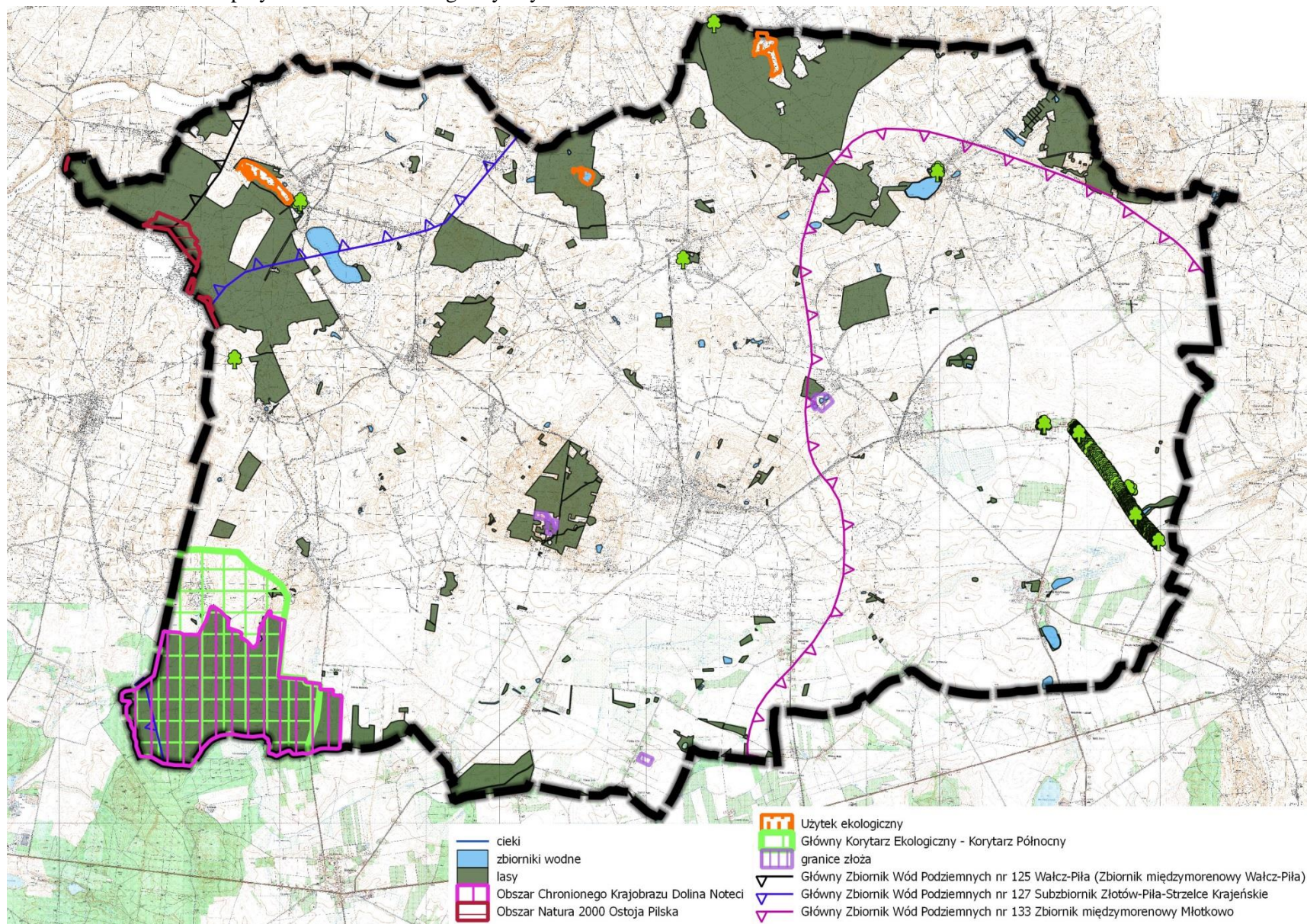
W granicach gminy Wysoka znajdują się trzy Główne Zbiorniki Wód Podziemnych rangi głównej:

- 1) Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 125 (GZWP nr 125) Wałcz – Piła (Zbiornik międzymorenowy Wałcz – Piła), typu porowego, pochodzący z czwartorzędu,
- 2) Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 127 (GZWP nr 127) Subzbiornik Złotów – Piła – Strzelce Krajeńskie, typu porowego, pochodzący z neogenu,
- 3) Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 133 (GZWP nr 133) Zbiornik międzymorenowy Młotkowo, typu porowego, pochodzący z czwartorzędu.

Na obszarze opracowania nie są zlokalizowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Omówione powyżej elementy chronione (formy ochrony przyrody, złoża, Główne Zbiorniki Wód Podziemnych), wraz z ważniejszymi uwarunkowaniami przyrodniczymi (wody powierzchniowe, lasy) przedstawiono na rycinie nr 14.

Rycina nr 14. Uwarunkowania przyrodnicze na terenie gminy Wysoka

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.gdos.gov.pl/>, <http://korytarze.pl>, <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web> i <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

14. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

W granicach opracowania występują tereny górnicze o nazwach Czajcze I i Wysoka Mała II, chronione na podstawie przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Teren gminy objęty jest koncesją nr 4/2019/Ł z dnia 14.05.2019 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż na obszarze „Złotów – Zabartowo” - ważną do dnia 14.05.2029 r., udzieloną przez Ministra Środowiska na rzecz PGNIG S.A. w Warszawie.

15. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Systemy komunikacji

Gmina Wysoka jest niekorzystnie usytuowana pod kątem komunikacyjnym – na jej obszarze brak dróg krajowych. Najbliższą drogą o charakterze ponadregionalnym jest przebiegająca w odległości ok. 400 m na południe od granic gminy droga krajowa nr 10.

Droga wojewódzka

Najważniejszą drogą w gminie, biegnącą z północy na południe, jest droga wojewódzka nr 190 Krajenka – Gniezno, klasy głównej (G), która przebiega przez teren miasta Wysoka. W granicach gminy jej długość wynosi 9,3 km. Jest ona częścią sieci połączeń komunikacyjnych II stopnia.

W planach Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich (WZDW) jest rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 190 na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 188 w miejscowości Krajenka do skrzyżowania z drogą krajową nr 10, co oznacza, że rozbudowa nastąpi na całej długości drogi w gminie Wysoka.

Miasto Wysoka zostało wymienione wśród miejscowości wymagających budowy obwodnic w Planie Zagospodarowania Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+.

Drogi powiatowe

W granicach opracowania znajduje się siedem dróg powiatowych:

- nr 1060P Głubczyn – Wysoka, droga klasy zbiorczej (Z),
- nr 1181P Gmurowo – Stare, droga klasy lokalnej (L),
- nr 1182P Rudna – Mościska – Grabówno – Miasteczko Krajeńskie (gm. Miasteczko Krajeńskie), droga klasy zbiorczej (Z),
- nr 1184P Wysoka – Grabówno (gm. Miasteczko Krajeńskie), droga klasy zbiorczej (Z),
- nr 1186P Czajcze – Młotkowo – Jeziorki Kosztowskie – Niezychowo – Białośliwie (gm. Białośliwie), droga klasy zbiorczej (Z),
- nr 1197P Wiktorówko (gm. Łobżenica) – Wysoka, droga klasy zbiorczej (Z),
- nr 1198P Kijaszkowo – Kunowo – Łobżenica (gm. Łobżenica), droga klasy zbiorczej (Z).

Długość dróg powiatowych wynosi ok. 42,3 km.

Drogi gminne

Sieć drogową uzupełniają drogi gminne. Rada Miasta i Gminy Wysoka podjęła uchwały związane z drogami gminnymi:

- uchwałę Nr VII/38/2007 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii i ustalenia przebiegu dróg gminnych,
- uchwałę Nr VII/39/2007 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie ustalenia przebiegu istniejących dróg gminnych,
- uchwałę Nr VIII/58/2019 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia ich przebiegu,
- uchwałę Nr XIV/95/2019 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zaliczenia dróg gminnych do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia ich przebiegu.

W tabelach nr 18 i 19 przedstawiono wykaz dróg gminnych na terenie gminy Wysoka. Wyszczególniono poszczególne drogi gminne wymienione w powyższych uchwałach.

Długość dróg gminnych wynosi ok. 77,5 km.

Tabela nr 18. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Wysoka wg uchwał z 2007 r.

L.p.	Nr drogi gminnej	Przebieg drogi gminnej
1	100725 P	Stare - Maryniec
2	129053 P	Tłukomy - Kruszki
3	130206 P	Wysoka Mała - Pobórka Wielka
4	130207 P	Wysoka Mała - Okaliniec
5	130208 P	Wysoka Wielka - Wysoka
6	130209 P	Wysoka - Jeziorki Kosztowskie zach.
7	130210 P	Wysoka - Jeziorki Kosztowskie wsch.
8	130211 P	Jeziorki Kosztowskie - Kosztowo
9	130212 P	Czajcze - Jeziorki Kosztowskie zach.
10	130213 P	Czajcze - Jeziorki Kosztowskie wsch.
11	130214 P	Kijaszkowo - Młotkowo
12	130215 P	Tłukomy - Czajcze
13	130216 P	Bądecz - Czajcze
14	130217 P	Bądecz - Tłukomy
15	130218 P	Wysoka - Czajcze (za szkołą) do drogi nr 130216
16	130219 P	Stare - Wysoka
17	130220 P	Rudna - Bądecz
18	130221 P	Gmurowo - Bądecz
19	130222 P	Mościska - Mościska
20	130223 P	Mościska - Wysoka Wielka
21	130224 P	Wysoka Mała - Wysoka Mała zach.
22	130225 P	Wysoka Mała - Wysoka Mała wsch.
23	130226 P	Wysoka, ul. Batorego

24	130227 P	Wysoka, ul. XXXV Lecia PRL (obecnie ul. Kwiatowa*)
25	130228 P	Wysoka, ul. Curie - Skłodowskiej
26	130229 P	Wysoka, ul. Podgórna
27	130230 P	Wysoka, ul. Matejki
28	130231 P	Wysoka, ul. Bohaterów 17 Października
29	130232 P	Wysoka, ul. Kościuszki
30	130233 P	Wysoka, ul. Strzelecka (Osiedle Kościuszki - droga powiatowa nr 1184 P)
31	130234 P	Wysoka, ul. Generała Świerczewskiego (obecnie ul. Słoneczna*)
32	130235 P	Wysoka, ul. Ogrodowa
33	130236 P	Wysoka, Plac Powstańców Wielkopolskich (droga powiatowa nr 1184 P - droga wojewódzka nr 190)
34	130237 P	Wysoka, Plac Studzienny
35	130238 P	Wysoka, ul. Szkolna
36	130239 P	Wysoka, ul. Kościelna (do drogi wojewódzkiej nr 190)
37	130240 P	Wysoka, ul. Księdza Romana Budniaka
38	130241 P	Tłukomy - Kijaszkowo
39	130242 P	Wysoczka - Jeziorki Kosztowskie
40	130243 P	Jeziorki Kosztowskie - Jeziorki Kosztowskie
41	130510 P	Rudna - Zelgniewo
42	130513 P	Mościska - Zelgniewo

* zmiany w nazwach ulic nastąpiły uchwałą Nr XL/201/2017 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie zmiany nazwy ulicy w mieście Wysoka oraz uchwałą Nr XL/202/2017 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie zmiany nazwy ulicy w mieście Wysoka, w związku z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (t.j. Dz. U. z 2018, poz. 1103).

Tabela nr 19. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Wysoka wg uchwał z 2019 r.

L.p.	Nr drogi gminnej	Przebieg drogi gminnej
1	130244 P	Wysoka, ul. Akacyjowa
2	130245 P	Wysoka, ul. Brzozowa
3	130246 P	Wysoka, ul. Dębowa
4	130247 P	Wysoka, ul. Cisowa
5	130230 P	Wysoka, ul. Matejki (przedłużenie)
6	130229 P	Wysoka, ul. Podgórna (przedłużenie)
7	130226 P	Wysoka, ul. Batorego (przedłużenie)
8	130248 P	Wysoka Mała – Wysoczka
9	130249 P	Kijaszkowo

Drogi rowerowe

W „Programie Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Wysoka” wymieniono projekt „Rewitalizacja przestrzeni po byłej kolejce wąskotorowej w Wysokiej, w celu nadania miejscu wartości rekreacyjnych”, który zakłada budowę drogi pieszo-rowerowej w rejonie ul. Św. Walentego, ul. Strzeleckiej i Dworcowej, w granicach działki nr ewid. 547 i 114, zlokalizowanej na „nieczynnym” torowisku kolejki wąskotorowej z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury.

Został zrealizowany projekt o nazwie „Budowa drogi dla rowerów na odcinku Czajcze – Wysoka wraz z budową parkingu buforowego przy Urzędzie Miasta i Gminy Wysoka”, który częściowo wykorzystał pozostałości kolejki wąskotorowej na cele drogi dla rowerów.

Transport kolejowy

Na terenie gminy nie funkcjonuje transport kolejowy. Najbliższa linia kolejowa przebiega na południe od gminy, w odległości ok. 5,7 km. Jest to linia kolejowa nr 18 relacji Kutno – Piła Główna.

Na obszarze opracowania od 1895 r. funkcjonowała kolejka wąskotorowa o rozstawie torów 600 mm. Jej pozostałości znajdują się na trasie wiodącej z Białośliwia do Łobżenicy przez Niezychowo (gm. Białośliwie) – Jeziorki Kosztowskie – Czajcze – Kijaszkowo – Kruski (gm. Łobżenica), na odcinku Czajcze – Wysoka oraz odcinku Niezychowo (gm. Białośliwie) – Młotkówko (gm. Wyrzysk).

Systemy infrastruktury technicznej

Gmina zaopatrzona jest w sieci uzbrojenia terenu: wodociągową, kanalizacyjną, elektroenergetyczną i gazową. Poniżej omówiono poszczególne sieci.

Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy gminy Wysoka zaopatrywani są w wodę z sieci wodociągowej zarządzanej przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Wysokiej. W tabeli nr 20 przedstawiono wykaz stacji uzdatniania wody wraz z obsługiwany przez nie obszarem.

Tabela nr 20. Lokalizacja stacji uzdatniania wody wraz z obszarem dostarczania wody

L.p.	Stacja uzdatniania wody	Obszar dostarczania wody
1	Kijaszkowo	Kijaszkowo, Thukomy, Czajcze - Wybudowanie
2	Młotkowo	Młotkowo, Jeziorki Kosztowskie, Czajcze (wieś)
3	Nowa Rudna	Nowa Rudna, Rudna, Kostrzynek, Mościska, Wysoka Wielka (część)
4	Stare	Stare, Gmurowo
5	Wysoka	Wysoka, Bądecz, Sędziniec, Wysoczka
6	Wysoka Mała	Wysoka Mała, Wysoka Wielka (część)

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.zgkwysoka.pl/>

Poniżej opisano poszczególne ujęcia wód podziemnych zlokalizowane na terenie gminy.

Ujęcie wód podziemnych w miejscowości Kijaszkowo usytuowane jest na działce nr ewid. 90/2, obręb ewid. Kijaszkowo. Pobór wód odbywa się ze studni nr 2 i studni nr 3.

Ujęcie wód podziemnych w miejscowości Młotkowo usytuowane jest na działce nr ewid. 13/50, obręb ewid. Młotkowo. Pobór wód odbywa się ze studni nr 1 i studni nr 2.

Ujęcie wód podziemnych w miejscowości Nowa Rudna usytuowane jest na działce nr ewid. 175/1, obręb ewid. Rudna. Pobór wód odbywa się ze studni nr 2.

Ujęcie wód podziemnych w miejscowości Stare usytuowane jest na działkach nr ewid. 10/11 i 10/8, obręb ewid. Stare. Pobór wód odbywa się ze studni nr 2 i studni nr 3.

Ujęcie wód podziemnych w miejscowości Wysoka Mała usytuowane jest na działce nr ewid. 5/4, obręb ewid. Wysoka Mała. Pobór wód odbywa się ze studni nr 1 i studni nr 2.

Ujęcie wód podziemnych w miejscowości Wysoka usytuowane jest na działce nr ewid. 165/1, obręb ewid. Wysoka. Pobór wód odbywa się ze studni „Sw-1”, studni „Sw-1a” i studni „Sw-2”.

Dla poszczególnych ujęć wody ustanowiono strefy ochronne ujęć wód podziemnych, obejmujące tereny ochrony bezpośredniej. Na terenie ochrony bezpośredniej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu zgodnie z przepisami odrębnymi.

W 2019 r. długość sieci wodociągowej na 100 km² wynosiła 76,8 km. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej została określona na poziomie 94,4 km.

Odprowadzanie ścieków

Odprowadzanie ścieków w gminie odbywa się do sieci kanalizacyjnej oraz do zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Oczyszczalnia ścieków w Wysokiej posiada pozwolenie wodnoprawne nr ŚR.6341.67.2013.VIII z dnia 29.11.2013 r., ważne do dnia 28.11.2023 r. W skład oczyszczalni wchodzi układy technologiczne: oczyszczania ścieków oraz gospodarki osadowej, a także budynek obsługowo-techniczny z agregatem prądotwórczym. Przepustowość oczyszczalni wynosi 1000 m³/dobę. Zrzut oczyszczonych ścieków realizowany jest do rowu melioracyjnego, dopływu Kanału Okaliniec.

W 2019 r. długość sieci kanalizacyjnej była na poziomie 28,0 km na 100 km². Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 34,4 km, a korzystało z niej 57,8% mieszkańców. Pozostała częśći ludności gromadzi nieczystości ciekłe w zbiornikach bezodpływowych, których w 2019 roku było 454 sztuk, bądź korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków, których w tym samym roku działały 22 obiekty.

Elektroenergetyka

Przez teren gminy bieżą napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV. Znajdują się również linie kablowe 15 kV i 0,4 kV, znajdują się one w gestii ENEA Operator Sp. z o.o.

Ponadto w południowej części gminy przebiega trasa dwutorowej napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 2x400 kV relacji Bydgoszcz Zachód - Piła Krzewina.

Sieć gazowa

Przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia:

- odgałęzienie Ujście -Śmiardowo – gazociąg DN250 (stal) o ciśnieniu p=6,3MPa – data budowy 1990 rok, /relacji SRP Ujście — SRP Jastrowie/,
- odgałęzienie Wysoka – gazociąg DN150/80 (stal) o ciśnieniu p=6,3MPa – data budowy 1994 rok, /relacji gazociąg DN 250 — SRP Pobórka Mała/,
- odgałęzienie Grabówno – gazociąg DN100 (stal) o ciśnieniu p=6,3MPa – data budowy 1999 rok /relacji ww. gazociąg DN 150 — SRP Grabówno/,
- odgałęzienie Łobzenica – gazociąg DN80 (stal) o ciśnieniu p=6,3MPa – data budowy 1990 rok, /relacji gazociąg 250 — SRP Łobzenica/.

Dla gazociągów wysokiego ciśnienia należy zachować odległości zawarte w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, w załączniku nr 2. Szerokość stref kontrolowanych dla gazociągów wybudowanych przed dniem wejścia w życie Rozporządzenia lub dla których przed tym dniem

wydano pozwolenie na budowę, w Tabeli 1. Szerokość stref kontrolowanych gazociągów układanych w ziemi o ciśnieniu gazu powyżej 0,4 MPa do 10,0 MPa wybudowanych przed dniem 12 grudnia 2001 r. lub dla których przed tym dniem wydano pozwolenie na budowę.

W obrębie Sędziniec, w pobliżu miasta Wysoka, usytuowana jest stacja redukcyjno-pomiarowa pierwszego stopnia o przepustowości $Q=3,200 \text{ Nm}^3/\text{h}$, która redukuje wysokie ciśnienie gazu na średnie. Ponadto zasila sieć średniego ciśnienia gazu.

Gmina zgazyfikowana jest w 33,02%. Dystrybuowany jest gaz ziemny wysokometanowy rodzaju E (kiedyś GZ-50). Miejscowości, które mają podłączenie to: Bądecz, Czajcze, Jeziorki Kosztowskie, Kostrzynek, Młotkowo, Rudna, Sędziniec, Wysoczka, Wysoka, Wysoka Wielka.

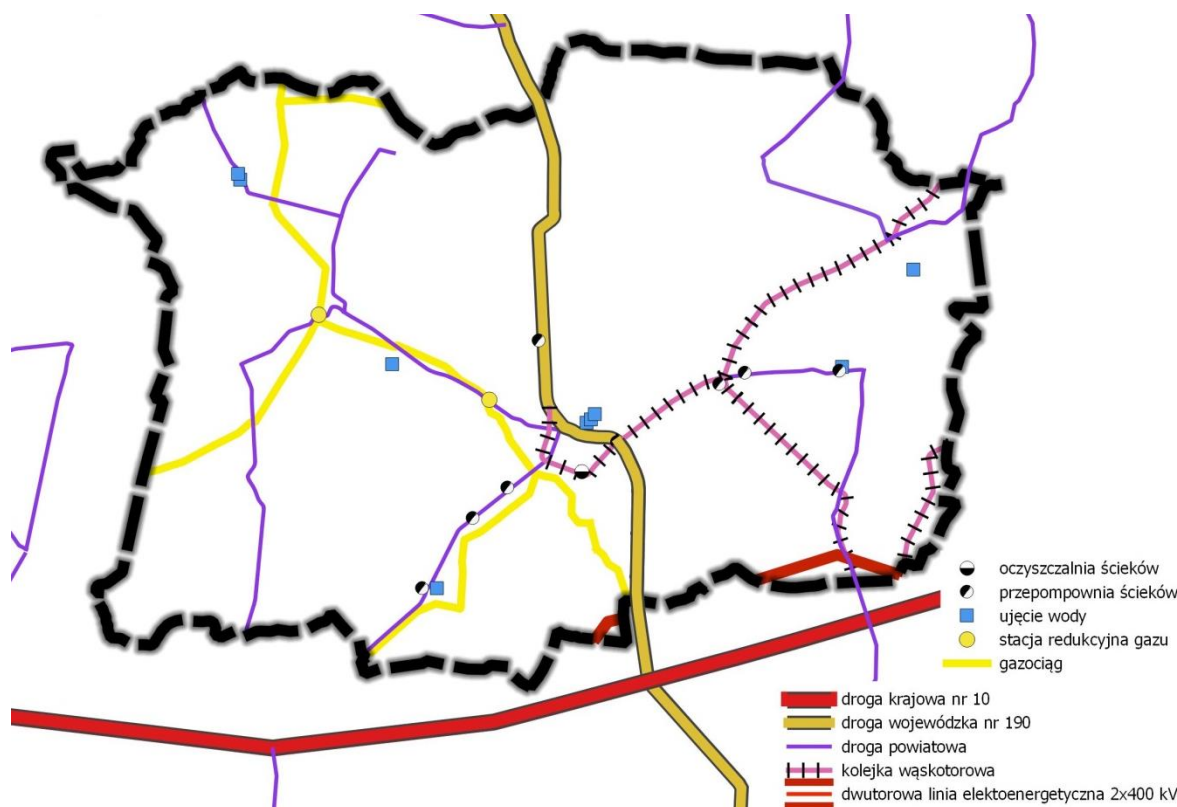
W 2019 r. długość sieci gazowej wynosiła 27,7 km na 100 km². Długość czynnej sieci rozdzielczej gazowej ogółem została określona na poziomie 48,7 km.

Gospodarka odpadami

Miasto i gmina Wysoka jest członkiem Związku Międzygminnego „Piłski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi”. Odbiór odpadów z terenu opracowania odbywa się poprzez podmioty, które uzyskały wpis do Rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych dla obszaru działania Związku Międzygminnego "Piłski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi". Mają one prawo dokonywać odbioru odpadów komunalnych na terenie całego Związku Międzygminnego "PRGOK".

Informacje omówione powyższej zostały przedstawione na schemacie pokazującym układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną w gminie Wysoka (rycina nr 15).

Rycina nr 15. Schemat układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej w gminie Wysoka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Gminy i Miasta Wysoka, Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Wysokiej, Referacie Powiatowego Ośrodka Dokumentacji

Geodezyjnej i Kartograficznej w Wyrzysku, Wojewódzkim Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej oraz na stronie internetowej Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich.

16. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

W gminie Wysoka wyznaczone są zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych. W południowej części obszaru gminy przebiega trasa dwutorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 2x400 kV relacji Bydgoszcz Zachód – Piła Krzewina oraz jej pasa technologicznego o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym).

Planowana jest napowietrzna elektroenergetyczna linia przesyłowa o napięciu 2x400 kV relacji Żydowo Kierzkowo — Piła Krzewina. Dla planowanej linii 2x400 kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym).

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ zaplanowana jest budowa obwodnicy miasta Wysoka. Natomiast, jak wspomniano w rozdziale 15, obecnie planowana jest budowa obwodnicy miejscowości Bądecz, leżącej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 190.

Do innych zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych należą:

- 1) ochrona środowiska przyrodniczego, a w tym:
 - obszaru chronionego krajobrazu (OChK) „Dolina Noteci”,
 - obszaru Natura 2000 – obszary siedliskowe Ostoja Pilska (PLH30045),
 - użytków ekologicznych: „Bobrowe Bagno”, „Linki”, „Żuraw” i „Stare Bagno”,
 - pomników przyrody,
- 2) ochrona gleb i wód, a w tym:
 - obszarów o znacznych zasobach wód podziemnych,
 - obszarów o najwyższej wartości dla produkcji rolnej,
 - ochrona złóż surowców,
- 3) ochrona zabytków.

17. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Nie ustala się wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej. Z map zagrożenia powodziowego wynika, że teren gminy Wysoka usytuowany jest poza obszarami:

- szczególnego zagrożenia powodzią:
 - na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$),
 - na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$),
- na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego,

W związku z powyższym obszar opracowania nie jest narażony na niebezpieczeństwo powodzi.

CZEŚĆ III

KIERUNKI ROZWOJU

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Nadrzędnym celem zmian w strukturze przestrzennej gminy jest:

ZRÓWNOWAŻONY I WIELOFUNKCYJNY ROZWÓJ SŁUŻĄCY POPRAWIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Zrównoważony rozwój musi uwzględniać aspekty przyrodnicze, gospodarcze i społeczne. Będzie to możliwe dzięki realizacji funkcji mieszkaniowej, usługowej oraz działalności gospodarczej, z jednoczesnym poszanowaniem funkcji rolniczej.

W Studium następuje generalizacja funkcji, co oznacza, że przeznaczenie przypisane poszczególnym terenom należy rozumieć jako podstawowe (wiodące). W ramach każdej ustalonej funkcji dopuszcza się sytuowanie innych funkcji uzupełniających, pod warunkiem ich wzajemnej niekolizyjności oraz wydzielenie terenów dla lokalizacji urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej oraz komunikacji. Przez niekolizyjność należy rozumieć takie zagospodarowanie, które pozwala na funkcjonowanie obok siebie różnych funkcji w sposób bezkonfliktowy, nie powodujący obniżenia standardów środowiska, jakości przestrzeni oraz jakości życia mieszkańców.

Ustalenia zawarte w niniejszym opracowaniu stanowią kontynuację zapisów, które znalazły się w obowiązującym dotychczas Studium oraz są zgodne z wytycznymi z dokumentów planistycznych wyższego rzędu, takich jak: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+. Dokumenty strategiczne ustaliły dla gminy Wysoka preferencję dla funkcji rolniczej i poszanowanie obszarów chronionych. Przewidziano przebudowę sieci komunikacyjno-infrastrukturalnych. Jednocześnie zdefiniowano, iż dla województwa wielkopolskiego rolnictwo stanowi jedną z wiodących funkcji gospodarczych.

Dla struktury przestrzennej gminy Wysoka przewiduje się dalszą dominację miasta Wysoka, jako głównego ośrodka usługowego i administracyjnego. Pozostałe jednostki osadnicze będą pełnić funkcję uzupełniającą.

Jednocześnie dla całego obszaru gminy utrzymano dominującą funkcję, którą jest funkcja rolnicza, z towarzyszącymi funkcjami: mieszkaniową, działalnością gospodarczą z terenami leśnymi oraz terenami chronionymi na podstawie przepisów odrębnych.

Zatem podstawowymi funkcjami gminy według Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są w kolejności:

- rolnictwo i produkcja rolnicza,
- mieszkalnictwo,
- działalność gospodarcza (tereny usługowe oraz tereny usługowo-produkcyjne lub magazynowo-składowe),
- ochrona przyrody z gospodarką leśną,
- rekreacja i wypoczynek,
- komunikacja i transport,
- infrastruktura techniczna.

Przewiduje się politykę przestrzenną gminy, wyrażoną w formie graficznej na załącznikach nr 2.3 – 2.4 do uchwały Studium. Dominuje funkcja rolnicza, rozwija się mieszkalnictwo z szeroko pojętą działalnością gospodarczą oraz infrastrukturą techniczną. Jakkolwiek rozwój funkcji działalności gospodarczej w obecnym zakresie przestrzennym jest zjawiskiem korzystnym ze względu na wzrost dochodów gminy Wysoka, to nadmierny wzrost terenów mieszkaniowych poza granicami obecnych terenów zabudowanych może budzić obawy ze względu na wynikające stąd obowiązki dla gminy dotyczące zapewnienia wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną w ramach zadań własnych.

Dla zrównoważenia rozwoju gminy zostaje stworzony na drodze planistycznej immunitet dla rozwoju funkcji rekreacji i wypoczynku jako oferty dla mieszkańców gminy oraz jako oferty ponadlokalnej.

Immunitet ten wyraża się poprzez możliwość wyznaczenia parków, zieleńców w granicach całego obszaru gminy. Również za zgodne i spójne z polityką przestrzenną uważa się wyznaczanie nowych dróg rowerowych, wykorzystywanie do tego celu istniejących dróg, jak i tworzenie nowych połączeń. Wyznaczono tereny usługowe, w ramach których można realizować takie tereny. Tereny te mogą się również rozwijać w ramach terenów osiedleńczych mieszanych, wyznaczonych w Studium. Również w mieście Wysoka dla rekreacji i sportu wykorzystano potencjał stworzony przez teren położony w sąsiedztwie istniejącej szkoły, który możliwy będzie do wykorzystania na cele szeroko pojętej aktywności fizycznej.

W świetle zmniejszającej się liczby mieszkańców, jako kierunek zmian w gospodarowaniu przestrzenią jest dbałość o zmiany jakościowe, od zmian estetycznych w przestrzeniach publicznych, przez stworzenie warunków do poprawy sytuacji mieszkaniowych przy rosnących dochodach mieszkańców, po stworzenie możliwości odpoczynku i rekreacji.

Obok wzrostu funkcji mieszkalnictwa i działalności gospodarczej, szczególną uwagę zwrócić należy na przygotowanie terenów służących rozwojowi usług oraz na zagwarantowanie terenów na cele lokalizowania usług podstawowych w takim stopniu, aby standardy środowiska mieszkaniowego kształtowały się na poziomie ponadprzeciętnym.

Zmiany zagospodarowania powinny dążyć do poprawy życia mieszkańców.

Tak określona polityka przestrzenna powinna być realizowana w miejscowych planach poprzez wprowadzenie stosownych rozwiązań planistycznych polegających na:

- zagwarantowaniu terenów dla rozwoju rekreacji i wypoczynku,
- nadawaniu terenom zabudowy mieszkaniowej leżącym poza granicami miasta parametrów zabudowy pozamiejskiej z zachowaniem regionalizmów,
- wytworzeniu stref zieleni rozdzielających poszczególne formy zabudowy,
- racjonalnym zagospodarowaniu terenów poprzez ograniczenie rozpraszania zabudowy.

2. Preferowane kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Wysoka

Dla miasta Wysoka przewiduje się rozwój w ramach terenów osiedleńczych mieszanych: terenów mieszkaniowych jedno- i wielorodzinnych, terenów usługowych o szerokim spektrum działalności, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców gminy, terenów sportu, rekreacji i wypoczynku, połączonych drogami pieszymi lub rowerowymi. Ważny jest rozwój terenów działalności gospodarczej o profilu ogólnym: produkcyjnym, usługowym i magazynowo – składowym, a także terenów dla lokalizacji źródeł energii odnawialnej.

Istotnym elementem w strukturze przestrzennej gminy jest wyznaczenie przebiegu obwodnic miasta Wysoka.

I dalej, dla miejscowości:

- Bądecz, Czajcze, Gmurowo, Jeziorki Kosztowskie, Kijaszkowo, Rudna, Stare, Tłukomy – przewiduje się kierunek osiedleńczy mieszany z możliwością rozwoju funkcji usługowych, z naciskiem na usługi turystyki i rekreacji, kontynuacji podlegają funkcje rolnicze, rozwój nowych terenów mieszkaniowych determinuje zasięg od elektrowni wiatrowych, które uzyskały pozwolenie na budowę oraz od obszarów wynikających z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które dopuszczają lokalizacje elektrowni wiatrowych, a dla których nie uzyskano pozwoleń na budowę. Dla miejscowości Rudna wyznacza się przebieg obwodnicy.
- Młotkowo, Sędziniec – przewiduje się głównie kierunek osiedleńczy mieszany z kontynuacją funkcji rolniczych, rozwój nowych terenów mieszkaniowych determinuje zasięg od elektrowni wiatrowych, które uzyskały pozwolenie na budowę oraz od obszarów wynikających z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które dopuszczają lokalizacje elektrowni wiatrowych, a dla których nie uzyskano pozwoleń na budowę,
- Kostrzynek, Nowa Rudna – przewiduje się głównie kierunek osiedleńczy mieszany z kontynuacją funkcji rolniczych,
- Mościska – przewiduje się głównie kierunek osiedleńczy mieszany z terenami usługowymi i kontynuacją funkcji rolniczych,
- Wysoczka, Wysoka Wielka – przewiduje się kierunek osiedleńczy mieszany z możliwością rozwoju funkcji usługowych, z naciskiem na usługi turystyki i rekreacji, kontynuacji podlegają funkcje rolnicze. Rozwój nowych terenów mieszkaniowych determinuje zasięg od elektrowni wiatrowych, które uzyskały pozwolenie na budowę oraz od obszarów wynikających z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które dopuszczają lokalizacje elektrowni wiatrowych, a dla których nie uzyskano pozwoleń na budowę,
- Wysoka Mała – przewiduje się kierunek osiedleńczy mieszany z możliwością rozwoju funkcji usługowych, z naciskiem na usługi turystyki i rekreacji, kontynuacji podlegają funkcje rolnicze.

Niezależnie od powyższego, należy wziąć pod uwagę dbałość o historyczne układy wsi z dążeniem do zachowania ich tożsamości. Należy dbać o rozwój terenów agroturystyki, sportu, rekreacji, wypoczynku, z towarzyszącymi im usługami, które będą sprzyjały zawiązywaniu się społeczności lokalnych podejmujących wyzwania współczesności dla rozwoju tych miejscowości.

W kształtowaniu polityki przestrzennej należy nadać szczególny walor estetyzacji przestrzeni publicznych z podkreśleniem rangi tych miejsc, np. poprzez stosowne zagospodarowanie oraz wyeksponowanie wraz z nobilitacją miejsc ważnych historycznie.

Ponadto wprowadza się zmiany w skali całej gminy Wysoka polegające na możliwości realizacji zbiorników wodnych, wykorzystujących naturalne obniżenia terenu, co będzie sprzyjało:

- rozwojowi funkcji wypoczynku, sportu i rekreacji,
- magazynowaniu wód deszczowych i roztopowych,
- urozmaiceniu zagospodarowania.

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

W kierunkach zagospodarowania przestrzennego wyróżniono trzy podstawowe strefy:

- 1) urbanizacyjna – to strefa obszarów zabudowanych istniejących i projektowanych,
- 2) przyrodnicza, prośrodowiskowa – to strefa wolna od zabudowy,
- 3) techniczna – to strefa obszarów infrastruktury technicznej i dróg.

Rozwój zabudowy powinien zmierzać w kierunku poprawy dostępności usług, z dużym udziałem zieleni, służących zaspokojeniu podstawowych potrzeb o znaczeniu lokalnym lub ponadlokalnym takich jak np.: usługi rekreacji i sportu, agroturystyki, wypoczynku, turystyki, kultury i opieki społecznej.

Jednocześnie taki rozwój nie może naruszyć równowagi środowiskowej, ale dążyć do zwiększenia odporności środowiska i jego zdolności do regeneracji oraz sprzyjać koegzystencji człowieka i otaczającego go środowiska przyrodniczego.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego o cechach urbanizujących przestrzeń – w ramach strefy urbanizacyjnej:

- 1) tereny osiedleńcze mieszane, O,
- 2) tereny usługowe, U,
- 3) tereny działalności gospodarczej o profilu ogólnym: produkcyjnym, usługowym i magazynowo-składowym, P,
- 4) tereny obsługi produkcji rolniczej, RU,
- 5) tereny eksploatacji surowców, PG.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego wspierające równowagę środowiskową – w ramach strefy przyrodniczej, prośrodowiskowej:

- 1) tereny rolnicze, R,
- 2) tereny lasów, ZL,
- 3) tereny zieleni krajobrazowej, ZK,
- 4) tereny ogrodów działkowych, ZD,
- 5) tereny cmentarzy, ZC,
- 6) tereny wód powierzchniowych, WS,
- 7) tereny cenne przyrodniczo i kulturowo objęte różnymi formami prawnej ochrony.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego towarzyszące urbanizacji, wspierające ją oraz neutralizujące jej skutki dla środowiska – w ramach strefy technicznej:

- 1) drogi,
- 2) tereny infrastruktury technicznej, IT.

Ustala się poniższe zasady i parametry zabudowy, zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Charakterystyka kierunków zagospodarowania przestrzennego o cechach urbanizujących przestrzeń:

1. Tereny osiedleńcze mieszane, O:

- 1) można sytuować:
 - a) budynki mieszkalne, budynki garażowe, budynki gospodarcze, budynki gospodarczo-garażowe,
 - b) obiekty zabudowy zagrodowej, przy czym na terenie miasta obsada zwierząt nie przekraczająca 20 DJP,
 - c) obiekty usługowe,
 - d) obiekty infrastruktury technicznej, w tym służące wykonywaniu zadań własnych w zakresie wodociągów, kanalizacji, utrzymania czystości i porządku, urządzeń sanitarnych, komunikacji;
- 2) w ramach zabudowy mieszkaniowej można lokalizować budynki mieszkalne jedno- i wielorodzinne;
- 3) w strefach ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych, lokalizowanie budynków mieszkalnych lub budynków, w skład których wchodzi funkcja mieszkaniowa, realizować zgodnie z przepisami odrębnymi, dotyczącymi konieczności zachowania odległości oraz innych warunków określonych w tych przepisach odrębnych.

W obecnym stanie prawnym, nową funkcję mieszkaniową w ww. strefach ochronnych, można sytuować na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których uchwalenie nastąpi w ciągu 72 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 724). Po upływie tego czasu na terenach osiedleńczych mieszanych wyznaczonych w Studium możliwe będzie lokalizowanie zabudowy towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej (jak np. budynków gospodarczych i garażowych) oraz zabudowy usługowej.

- 4) wskaźniki i parametry zabudowy na terenie miasta Wysoka:
 - a) wysokość zabudowy:
 - budynki mieszkalne jednorodzinne, zagrodowe, inwentarskie – nie mogą być wyższe niż 11 m,
 - budynki mieszkalne wielorodzinne: nie mogą być wyższe niż 16 m,
 - obiekty usługowe: nie mogą być wyższe niż 11 m,
 - budynki garażowe, budynki gospodarcze, budynki gospodarczo-garażowe: nie mogą być wyższe niż 7 m,
 - b) powierzchnia biologicznie czynna: nie mniej niż:
 - 20% na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - 25% na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - 20% na terenach zabudowy usługowej, zagrodowej,
 - c) na cele zabudowy nie należy przeznaczać powierzchni większej niż:
 - na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej i bliźniaczej: 50% powierzchni działki budowlanej i intensywności zabudowy 1,5,
 - na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej: 60% powierzchni działki budowlanej i intensywności zabudowy 1,8,

- na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej: 40% powierzchni działki budowlanej i intensywności zabudowy 1,2,
 - na terenach zabudowy usługowej i innej: 60% powierzchni działki budowlanej i intensywności zabudowy 1,8;
- 5) wskaźniki i parametry zabudowy poza terenem miasta Wysoka:
- a) wysokość zabudowy:
 - budynki mieszkalne jednorodzinne, zagrodowe, inwentarskie: nie mogą być wyższe niż 10 m,
 - budynki mieszkalne wielorodzinne: nie mogą być wyższe niż 11 m,
 - obiekty usługowe: nie mogą być wyższe niż 11 m,
 - budynki garażowe, budynki gospodarcze, budynki gospodarczo-garażowe: nie mogą być wyższe niż 7 m,
 - budowle rolnicze – nie mogą być wyższe niż 16 m,
 - b) powierzchnia biologicznie czynna: nie mniej niż:
 - 20% na terenach z zabudową mieszkaniową jednorodziną,
 - 25% na terenach z zabudową mieszkaniową wielorodziną,
 - 20% na terenach z zabudową usługową, zagrodową i inną,
 - c) na cele zabudowy nie należy przeznaczać powierzchni większej niż:
 - na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: 25% powierzchni działki budowlanej i intensywności zabudowy 1,0,
 - na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej: 35% powierzchni działki budowlanej i intensywności zabudowy 1,2,
 - na terenach zabudowy usługowej i innej: 60% powierzchni działki budowlanej i intensywności zabudowy 1,8;
- 6) należy zapewnić miejsca postojowe dla samochodów osobowych w liczbie dostosowanej do powierzchni użytkowej obiektów i ich użytkowników;
- 7) rodzaj zabudowy na danym terenie oraz parametry zabudowy należy określać harmonijnie nawiązując do ukształtowania terenu, do zabudowy istniejącej na terenie objętym planem, zabudowy w bezpośrednim otoczeniu tych terenów oraz odpowiednio do potrzeb określających celowość opracowania miejscowego planu;
- 8) na terenie miasta Wysoka: budynki wielorodzinne powinny być skupione, tworząc centrum lokalnego osiedla i wraz z obiektami usługowymi to centrum kształtować; zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna o większej intensywności powinna otaczać wykształcone centrum, a na obrzeżach osiedla należy umiejscowić zabudowę mieszkaniową ekstensywną; również w tej zewnętrznej, jak i pośredniej strefie dopuszcza się lokalizowanie obiektów usług podstawowych;
- 9) należy dążyć do utworzenia przestrzeni o charakterze centrotwórczym w ramach poszczególnych miejscowości lub ich zwartych części, których zadaniem będzie stworzenie płaszczyzny integracji społecznej mieszkańców. Obszary te winny być kreowane wokół usług publicznych danej miejscowości. W tworzeniu przestrzeni publicznych należy nadać priorytet dla dostępności przez osoby niepełnosprawne. Wskazane jest dążenie do uporządkowania i podniesienia standardu terenów publicznych, w szczególności: parków, zieleńców oraz zieleni towarzyszącej usługom publicznym tak, aby wyróżniały się w przestrzeni pod względem estetycznym. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się zmianę ww. wskaźników na części terenu w celu wykształcenia centrum usług podstawowych dla mieszkańców.

2. Tereny usługowe, U:

- 1) można sytuować,
 - a) obiekty usługowe, z zastrzeżeniem pkt 3 lit. a:
 - b) obiekty towarzyszące i uzupełniające funkcję usługową, w tym budynki administracyjno-biurowe,
 - c) obiekty infrastruktury technicznej, w tym służące wykonywaniu zadań własnych w zakresie wodociągów, kanalizacji, utrzymania czystości i porządku, urządzeń sanitarnych, komunikacji;
- 2) wskaźniki i parametry zabudowy, z zastrzeżeniem pkt 3 lit. b:
 - a) wysokość obiektów: nie mogą być wyższe niż 15 m,
 - b) powierzchnia biologicznie czynna: nie mniej niż 25%,
 - c) na cele zabudowy nie należy przeznaczać powierzchni większej niż 50% powierzchni działki budowlanej i intensywności zabudowy 1,6;
- 3) na terenie usługowym związanym z miejscem pamięci, na którym zlokalizowany jest pomnik w Górach Wysockich:
 - a) można sytuować wyłącznie obiekty usługowe związane z edukacją historyczną i przyrodniczą, rekreacją, turystyką i wypoczynkiem,
 - b) wskaźniki i parametry zabudowy:
 - wysokość obiektów: nie mogą być wyższe niż 12 m,
 - powierzchnia biologicznie czynna: nie mniej niż 50%,
 - na cele zabudowy nie należy przeznaczać powierzchni większej niż 20% powierzchni działki budowlanej;
- 4) należy zapewnić miejsca postojowe dla samochodów osobowych w liczbie dostosowanej do powierzchni użytkowej obiektów usługowych i użytkowników usług;
- 5) rodzaj zabudowy na danym terenie oraz parametry zabudowy należy określać harmonijnie nawiązując do ukształtowania terenu, do zabudowy istniejącej na terenie objętym planem, zabudowy w bezpośrednim otoczeniu tych terenów oraz odpowiednio do potrzeb określających celowość opracowania miejscowego planu.

3. Tereny działalności gospodarczej o profilu ogólnym: produkcyjnym, usługowym i magazynowo-składowym, P:

- 1) można sytuować:
 - a) obiekty produkcyjne, składy, magazyny,
 - b) obiekty usługowe,
 - c) obiekty towarzyszące i uzupełniające funkcje, w tym budynki administracyjno-biurowe,
 - d) bazy logistyczne,
 - e) stacje paliw,
 - f) obiekty infrastruktury technicznej, w tym służące wykonywaniu zadań własnych w zakresie wodociągów, kanalizacji, utrzymania czystości i porządku, urządzeń sanitarnych, komunikacji;
- 2) wskaźniki i parametry zabudowy:
 - a) wysokość obiektów: nie mogą być wyższe niż 16 m,
 - b) powierzchnia biologicznie czynna: nie mniej niż 20%,
 - c) na cele zabudowy nie należy przeznaczać powierzchni większej niż 60% powierzchni działki budowlanej i intensywności zabudowy 3,0;
- 3) należy zapewnić miejsca postojowe dla samochodów osobowych w liczbie dostosowanej do powierzchni użytkowej obiektów i użytkowników;
- 4) wzdłuż granicy z terenami zabudowy mieszkaniowej zaleca się wydzielenie pasów terenu o minimalnej szerokości 5 m na cele nasadzeń drzew i krzewów;

- 5) pozostałe parametry należy określać w miejscowych planach stosownie do profilu działalności z uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska i zabudowy sąsiedniej.

4. Tereny obsługi produkcji rolniczej, RU:

- 1) można sytuować:
 - a) budynki mieszkalne,
 - b) obiekty usługowe związane z działalnością rolniczą,
 - c) budynki garażowe, budynki gospodarcze, budynki gospodarczo-garażowe,
 - d) obiekty inwentarskie i produkcji rolniczej,
 - e) obiekty infrastruktury technicznej, w tym służące wykonywaniu zadań własnych w zakresie wodociągów, kanalizacji, utrzymania czystości i porządku, urządzeń sanitarnych, komunikacji;
- 2) wskaźniki i parametry zabudowy:
 - a) wysokość zabudowy:
 - budynki: nie mogą być wyższe niż 12 m,
 - budowle: nie mogą być wyższe niż 20 m,
 - b) powierzchnia biologicznie czynna: nie mniej niż 20%,
 - c) na cele zabudowy nie należy przeznaczać powierzchni większej niż 60% powierzchni działki budowlanej i intensywności zabudowy 2,0;
- 3) należy zapewnić miejsca postojowe dla samochodów osobowych w liczbie dostosowanej do powierzchni użytkowej obiektów i użytkowników;
- 4) wzdłuż granicy z terenami zabudowy mieszkaniowej zaleca się wydzielenie pasów terenu o minimalnej szerokości 5 m na cele nasadzeń drzew i krzewów;
- 5) rodzaj zabudowy na danym terenie oraz parametry zabudowy należy określać harmonijnie nawiązując do ukształtowania terenu, do zabudowy istniejącej na terenie objętym planem, zabudowy w bezpośrednim otoczeniu tych terenów oraz odpowiednio do potrzeb określających celowość opracowania miejscowego planu.

5. Tereny eksploatacji surowców, PG:

- 1) należą do nich tereny, dla których wyznaczono granicę złóż, obszar górniczy lub teren górniczy oraz tereny służące obsłudze terenów eksploatacji surowców,
- 2) eksploatacja surowców jest formą tymczasową zagospodarowania terenu i wiąże się w większości z okresową degradacją przestrzeni, jednak po jej zakończeniu i przeprowadzeniu prawidłowej rekultywacji terenu ma szansę wzbogacić przestrzeń gminy w elementy próśrodowskowe, takie jak zadrzewienia, zbiorniki wodne, czy tereny rekreacji. Zaleca się, aby w miejscowych planach dla terenów eksploatacji surowców preferowane były formy zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych: kierunek leśny w sąsiedztwie lasów, kierunek rolny w sąsiedztwie terenów rolniczych, kierunek wodny;
- 3) w ramach rekultywacji terenu dopuszcza się realizację funkcji usługowej lub działalności gospodarczej o profilu ogólnym: produkcyjnym, usługowym i magazynowo-składowym. W zależności od przeznaczenia terenu, dla każdej z funkcji obowiązują ustalenia określone wyżej;
- 4) dopuszcza się sytuowanie obiektów infrastruktury technicznej, w tym służących wykonywaniu zadań własnych w zakresie wodociągów, kanalizacji, utrzymania czystości i porządku, urządzeń sanitarnych, komunikacji;
- 5) pozostałe parametry należy określać w miejscowych planach stosownie do profilu działalności z uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska i zabudowy sąsiedniej.

Charakterystyka kierunków zagospodarowania przestrzennego wspierających równowagę środowiskową:

1. **Tereny lasów, ZL:** opisano w dalszej części tekstu Studium - w rozdziale 11 pt. „Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej”.
2. **Tereny rolnicze, R:** opisano w dalszej części tekstu Studium - w rozdziale 11 pt. „Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej”.
3. **Tereny zieleni krajobrazowej, ZK:**
 - 1) należą do nich:
 - a) parki, w tym parki zabytkowe,
 - b) zieleńce,
 - c) tereny zadrzewione i zakrzewione,
 - d) tereny użytków ekologicznych: „Stare Bagno”, „Bobrowe Bagno”, „Żuraw”,
 - e) tereny zlokalizowane w sąsiedztwie jezior;
 - 2) dopuszcza się lokalizowanie:
 - a) plaży,
 - b) zaplecza sanitarnego,
 - c) plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych,
 - d) obiektów gospodarki wodnej, takich jak: zbiorniki wodne (np. retencyjne), stawy;
 - 3) powierzchnia biologicznie czynna: nie mniej niż 60%;
 - 4) na etapie planu miejscowego może zostać rozstrzygnięte czy teren wyznaczony w Studium jako teren zieleni krajobrazowej zostanie terenem rolnym.
4. **Tereny wód powierzchniowych, WS:**
 - 1) należą do nich istniejące zbiorniki wodne, stawy z otaczającymi zadrzewieniami i zakrzaczeniami (w większości o powierzchni powyżej 0,2 ha) oraz teren użytku ekologicznego „Linki”;
 - 2) dopuszcza się sytuowanie budowli hydrotechnicznych piętrzących, upustowych i regulacyjnych, oraz nowych obiektów gospodarki wodnej, takich jak: zbiorniki wodne (np. retencyjne), stawy.
5. **Tereny ogrodów działkowych, ZD:**
 - 1) należą do nich:
 - a) rodzinne ogrody działkowe: zasady zagospodarowania według przepisów odrębnych,
 - b) pozostałe ogrody działkowe, dla których obowiązują zasady zabudowy i zagospodarowania:
 - można sytuować:
 - obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe wraz z obiektami towarzyszącymi,
 - obiekty infrastruktury technicznej, w tym służące wykonywaniu zadań własnych w zakresie wodociągów, kanalizacji, utrzymania czystości i porządku, urządzeń sanitarnych, komunikacji,
 - wskaźniki i parametry zabudowy:
 - wysokość obiektów: nie mogą być wyższe niż 5 m,
 - powierzchnia biologicznie czynna: nie mniej niż 70%,
 - na cele zabudowy nie należy przeznaczać powierzchni większej niż 15% powierzchni działki budowlanej i intensywności zabudowy 0,15.

6. Tereny cmentarzy, ZC:

- 1) tereny czynnych cmentarzy należy wyposażyć w pola grzebalne, drogi prowadzące do pól grzebalnych, oraz zadrzewienia;
 - 2) dopuszcza się lokalizowanie:
 - a) pól urnowych, kolumbariów, ossarium i innych obiektów związanych z pochówkiem,
 - b) krematorium na terenie cmentarza w Wysokiej,
 - c) budynków obsługi cmentarza,
 - d) kaplic,
 - e) obiektów usługowych takich jak: punkty sprzedaży kwiatów i zniczy;
 - 3) powierzchnia biologicznie czynna: nie mniej niż 20%, przy zagospodarowaniu pól grzebalnych należy zachować wskaźniki i parametry określone przepisami odrębnymi;
 - 4) w sąsiedztwie cmentarzy obowiązują ograniczenia wskazane w przepisach odrębnych.
7. Tereny cenne przyrodniczo i kulturowo objęte różnymi formami prawnej ochrony: opisano w dalszej części tekstu Studium. Zasady zagospodarowania ustalonych w Studium rodzajów zabudowy i form zagospodarowania podporządkować należy zasadom ochrony wynikającym z przepisów odrębnych.

Charakterystyka kierunków zagospodarowania przestrzennego towarzyszących urbanizacji, wspierających ją oraz neutralizujących jej skutki dla środowiska:

1. **Drogi:** opisano w dalszej części tekstu Studium – w rozdziale 6 pt. „Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej”.
2. **Tereny infrastruktury technicznej IT:** opisano w dalszej części tekstu Studium w rozdziale 6 pt. „Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej”.

Oprócz dbałości o walory estetyczne przestrzeni publicznych, ważnym jest wyznaczenie miejsc wspólnego spędzania czasu oraz aktywnego wypoczynku dla społeczności lokalnej. Dla podniesienia walorów turystycznych oraz zwiększenia potencjału atrakcyjności spędzania czasu w mieście i gminie proponuje się:

- 1) wyznaczenie dróg rowerowych, których to określenie obejmuje również ścieżki rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe albo inne tereny komunikacji pieszej lub rowerowej,
- 2) przy budowie nowych dróg lub remoncie i przebudowie istniejących dróg wyznaczenie dróg rowerowych lub pieszo-rowerowych,
- 3) wykorzystanie fragmentów trasy kolejki wąskotorowej dla przeprowadzenia dróg i dróg rowerowych, łącznie lub rozdzielnie, których dokładne umiejscowienie określone zostanie na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu ograniczeń wskazanych w odrębnych przepisach o ochronie zabytków, tj. ustawie z dnia 24 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840).

Drogi rowerowe poprowadzone przez miejsca atrakcyjne widokowo oraz miejsca ważne dla historii i tożsamości gminy wraz z obiektami im towarzyszącymi, np. małą gastronomią, miejscami odpoczynku, mogą stanowić mini bazę turystyczną. Bazę turystyczną powinny wspierać obiekty leżące w granicach zabytkowych zespołów.

Ustalenia dotyczące wszystkich terenów

W odniesieniu do wszystkich terenów zaleca się kierowanie się w ich zagospodarowywaniu następującymi zasadami:

- 1) Dla istniejących terenów zabudowanych, w miejscowym planie można zastosować wyjątkowo inne niż podane wyżej parametry i wskaźniki, uwzględniając dotychczasowe zagospodarowanie.
- 2) Wysokości określone w Studium nie dotyczą obiektów infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego.
- 3) W przypadku zmiany obowiązujących miejscowych planów, w których ustalono inne niż w niniejszym Studium parametry i wskaźniki, wielkości te można zachować w zmianie miejscowego planu i nie będzie to stanowić naruszenia zasady zgodności ze Studium.
- 4) Z zabudowy wyłączyć należy korytarze ekologiczne, czyli pasy gruntu wzdłuż cieków i rowów melioracyjnych (pokazane na załącznikach nr 2.3 i nr 2.4 Studium) o szerokości 10 m z każdej strony. Obszary te należy przeznaczać na cele zieleni (powierzchni biologicznie czynnej) w ramach innego przeznaczenia terenu. Korytarze powinny stanowić zadrzewienia i zakrzaczenia o funkcjach osłaniających i chroniących brzegi wód oraz siedliska ptactwa przed nadmierną penetracją turystyczną i gospodarką rolną. W pasach tych można urządzać drogi, przejścia piesze i promenady. Dopuszcza się odstępianie od tej zasady, o ile grunty pozostawiać będą w ekstensywnym użytkowaniu rolniczym.
- 5) Dopuszcza się, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych, lokalizowanie dominant architektonicznych w postaci obiektów wolnostojących lub w formie elementów budynków, z wyjątkiem ich lokalizacji na terenach założeń zabytkowych, gdzie obowiązują ograniczenia wskazane w odrębnych przepisach o ochronie zabytków, w tym w ustawie z dnia 3 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- 6) Pożądanym zagospodarowaniem w przestrzeni miasta i gminy jest urządzenie parków, zieleńców oraz innych form zagospodarowania terenami z powierzchnią biologicznie czynną (np. ogrody deszczowe, łąki kwietne). Ich urządzenie w ramach wyznaczonych kierunków uznaje się za zgodne i spójne z polityką przestrzenną w Studium.
- 7) Dopuszcza się realizację obiektów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej (np. ujęć wody, przepompowni ścieków i obiektów związanych z odprowadzeniem ścieków), na wszystkich terenach, w zależności od zaistniałych potrzeb i zgodnie z przepisami odrębnymi.
- 8) Pozostałe, nie określone w niniejszym Studium, zasady zabudowy oraz parametry dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, należy każdorazowo określić w miejscowym planie dostosowując je do istniejących warunków terenowych: środowiskowych i przestrzennych.
- 9) Z uwagi na skalę, w jakiej zostały sporządzone załączniki nr 2.3 i nr 2.4 Studium dopuszcza się w miejscowych planach korygowanie do 10 m ostatecznych przebiegów linii rozgraniczających pomiędzy terenami o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania, w zależności od zaistniałych uwarunkowań i potrzeb, szczególnie tych, których nie można było przewidzieć na etapie sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
- 10) Na terenach, na których Studium dopuszcza różne formy zagospodarowania w obrębie jednego przeznaczenia terenu, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy dodatkowo rozgraniczyć te funkcje i doprecyzować ich lokalizację.
- 11) Dopuszcza się pozostawienie terenów rolniczych i leśnych w planach miejscowych mimo wyznaczenia ich w Studium pod zabudowę, a w szczególności w przypadku nie uzyskania zgody na przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III.
- 12) W przypadku rewitalizacji zabytkowych obiektów i zespołów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków, za zgodne ze Studium uznaje się wskazanie w miejscowych planach zagospodarowania

przestrzennego ich przeznaczenia jako teren usługowy lub innego przeznaczenia wynikającego z aktualnych potrzeb i możliwości.

- 13) Na terenach założeń zabytkowych obowiązują ograniczenia wskazane w odrębnych przepisach o ochronie zabytków, w tym w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- 14) Wszystkie zmiany przepisów przywołanych w niniejszym Studium po uchwaleniu dokumentu, mające wpływ na zagospodarowanie terenu, nie powodują nieważności Studium, a sporządzane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą uznawały przepisy obowiązujące na dzień uchwalania przedmiotowych planów, co będzie zgodne z niniejszym Studium.

4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Ochrona wód:

- 1) ochrona wód musi być realizowana przez maksymalne ograniczenie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych oraz stosowanie zamkniętych obiegu wód;
- 2) ochronę cieków naturalnych realizować poprzez wprowadzenie korytarzy ekologicznych, o których mowa wyżej;
- 3) należy dostosowywać, ze względu na ochronę wód podziemnych, lokalizację nowych obiektów, szczególnie tych uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych;
- 4) szczególną ochroną winny być objęte obszary o potencjalnym zagrożeniu wód podziemnych (Główne Zbiorniki Wód Podziemnych);
- 5) planowane rozwiązania przestrzenne w zakresie gospodarki ściekowej powinny uwzględniać przede wszystkim:
 - a) objęcie wszystkich możliwych obszarów zbiorczą kanalizacją sanitarną z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni,
 - b) dopuszczenie indywidualnego oczyszczania ścieków bytowych w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzenie ich do szczelnych zbiorników bezodpływowych, tylko na obszarach, które z uzasadnionych względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych musi być ograniczone do miejsc, na których odprowadzenie ścieków do gruntów nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć wód podziemnych);
- 6) zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych powinno uwzględniać:
 - a) kompleksowe zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, szczególnie z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów, oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - b) preferowanym rozwiązaniem jest zatrzymywanie i wykorzystanie wód w miejscu opadu;
- 7) należy podejmować rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody;
- 8) należy utrzymywać lub osiągać optymalną retencyjność poprzez ochronę terenów podmokłych, torfowisk, źródeł cieków, cieków, starorzeczy, oczek wodnych, bez konieczności prowadzenia działań technicznych;

- 9) zaleca się budowę zbiorników retencyjnych, które mają istotne znaczenie ze względu na możliwość przechwycenia i retencjonowania nadmiaru wód, ograniczenia i opóźnienia spływów podczas wezbrań wiosenno-jesiennych oraz deszczy nawalnych;
- 10) zaleca się budowę zbiorników retencyjno-odparowujących wodę przy obiektach kumulujących duże spływy jednostkowe z terenów utwardzonych i dachów;
- 11) nowe zagospodarowanie musi uwzględniać ograniczenia wynikające z występowania obszarów zdrenowanych. Tereny gminy Wysoka są częściowo zdrenowane, przy czym odprowadzalnikami wody są rowy melioracji szczegółowej i podstawowej, a w związku z tym w miejscowych planach należy umieszczać zapis odnoszący się do zasad zagospodarowywania terenów zmeliorowanych.

Ochrona powietrza:

- 1) nakazuje się stosowanie niskoemisyjnych paliw do ogrzewania obiektów z zaleceniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii, z zachowaniem przepisów odrębnych;
- 2) w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych wykorzystujących paliwa stałe wskazane jest stosowanie wysokosprawnych kotłów o wysokiej sprawności cieplnej i niskiej emisji zanieczyszczeń;
- 3) zaleca się rozwój sieci gazowych zapewniających podłączenie nowych użytkowników;
- 4) zaleca się projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” terenów ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie;
- 5) zaleca się zwiększenie powierzchni terenów zielonych (nasadzenia drzew i krzewów);
- 6) zaleca się rozwój publicznego transportu zbiorowego wraz z wdrożeniem energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań.

Ochrona rzeźby terenu:

- 1) planowane rozwiązania przestrzenne, nie tylko w miejscowych planach, powinny uwzględniać wprowadzenie zapisów dotyczących ograniczania zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Ochrona szaty roślinnej i świata zwierzęcego:

- 1) ochrona zadrzewień przydrożnych poprzez wymóg inwentaryzacji zieleni;
- 2) dbałość o zwiększenie terenów zieleni;
- 3) tereny zieleni projektować z wykorzystaniem roślinności drzewiastej, liściastej;
- 4) unikanie tworzenia monokultur roślinnych, np. tylko nasadzenia iglaste;
- 5) dbałość o wykształcenie się korytarzy ekologicznych.

Dodatkowe wytyczne:

- 1) w przypadku lokalizacji zabudowy w otoczeniu dróg publicznych dostosować rodzaje zabudowy oraz dopuszczalne poziomy hałasu, wynikające z przepisów odrębnych;
- 2) wyznaczyć obszary pełniące rolę bariery dla ewentualnych uciążliwości dla terenów leżących na granicy funkcji mieszkaniowej z terenami działalności gospodarczej o profilu ogólnym: produkcyjnym, usługowym i magazynowo-składowym;
- 3) miejscowe plany muszą uwzględniać ograniczenia wynikające z występowania ustanowionych obszarów chronionych oraz terenów zielonych i uznanych jako korytarze ekologiczne oraz obszary rekreacyjne;
- 4) proponuje się wyznaczenie korytarzy ekologicznych, o których mowa powyżej, a których przebieg pokazano na załącznikach nr 2.3 i nr 2.4.

5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Ochroną na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.) na terenie gminy objęte są:

- 1) obiekty ujęte w rejestrze zabytków,
- 2) stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków,
- 3) obiekty ujęte w Gminnej oraz Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków, w tym zabytkowe parki i zabytkowe cmentarze.

Wykaz obiektów objętych ochroną zawiera część II. Uwarunkowania rozwoju.

Wytyczne dla zagospodarowania i zabudowy służące ochronie dziedzictwa kulturowego i zabytków:

- 1) Na terenie gminy zachować w dobrym stanie istniejącą zabudowę historyczną znajdującą się w wojewódzkim rejestrze zabytków oraz Gminnej i Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Remonty ww. obiektów winny być prowadzone z użyciem tradycyjnych technik budowlanych, z zachowaniem historycznych brył i elewacji budynków. Należy dążyć do utrzymania istniejących historycznych pokryć dachów stromych dachówką. W przypadku zaistniałej zmiany pierwotnych pokryć z dachówki na inne należy dążyć do jej przywrócenia na dachach stromych. Utrzymać krzyżowe podziały w stolarkach okiennych oraz dążyć do zachowania ich jednorodności. Zachować istniejące elewacje budynków historycznych ujętych w wykazie obiektów chronionych bez docieplenia z zewnątrz.
- 2) Nowo wznoszone budynki leżące na terenie historycznego centrum miasta Wysokiej winny posiadać usytuowanie, gabaryty i wygląd nawiązujący do cech architektury lokalnej oraz uwzględniać sąsiedztwo obiektów historycznych, w szczególności wpisanych do rejestru zabytków i objętych ochroną konserwatorską. Wykończenie zewnętrzne nowych budynków winno być kontynuacją tradycyjnych technik budowlanych.
- 3) Wszelkie prace przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków winny posiadać pozwolenie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Pile.
- 4) Dla obiektów znajdujących się w Gminnej i Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków należy uzyskać opinię Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków Delegatura w Pile na prace związane ze zmianą formy zewnętrznej obiektów m.in. wymianę pokrycia dachowego, wymianę stolarek okiennych i drzwiowych, rozbudowę, docieplenie itp.
- 5) Na obszarze gminy Wysoka ustala się archeologiczne strefy ochrony stanowisk archeologicznych. Zasięg stref został wyznaczony orientacyjnie. Zgodnie z art. 6 pkt 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. wszystkie zabytki archeologiczne – bez względu na stan zachowania podlegają ochronie i opiece. Ochrona archeologicznego dziedzictwa kulturowego polega na stworzeniu podstawowych warunków ochrony zabytków archeologicznych oraz określeniu rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeń dla tych zabytków. Zapewnia się im ochronę przy realizacji wszelkich inwestycji oraz ustala przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniając opiekę nad zabytkami.
- 6) Dopuszcza się możliwość przesunięcia wyznaczonych granic parków objętych ochroną konserwatorską i granic zabytkowych zespołów, w zależności od materiałów źródłowych.
- 7) W obrębie założeń zabytkowych obowiązuje ochrona osi widokowych tych założeń.
- 8) Dla wszystkich zabytków wpisanych do rejestru zabytków gminy Wysoka należy zapewnić odpowiednią ekspozycję tych zabytków, w tym zakaz wprowadzania dominant architektonicznych w otoczeniu chronionych obiektów.

- 9) Zachować istniejące nasypy, torowiska i inną infrastrukturę torową kolejki wąskotorowej z możliwością wykorzystania jej fragmentów na drogi i drogi rowerowe, łącznie lub rozdzielnie, przy zachowaniu ograniczeń wskazanych w przepisach o ochronie zabytków, tj. ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- 10) W planie miejscowym dopuszcza się zmianę zasięgu strefy ochrony konserwatorskiej „B” w zależności od uwarunkowań, przy zachowaniu przepisach o ochronie zabytków, tj. ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wyszczególnia i rozróżnia się poszczególne grupy zabytków oraz zakres i warunki ochrony konserwatorskiej:

- 1) Na terenie gminy Wysoka znajduje się jedno stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków: grodzisko wczesnośredniowieczne w Wysoczce, gm. Wysoka, stan. 1, wpisane do rejestru zabytków województwa bydgoskiego pod numerem rejestru 66/C, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Bydgoszczy z dnia 16.12.1967 r., L.dz. KL.II- 67/670/38/67.

Stanowiska wpisane do rejestru zabytków objęte są ścisłą ochroną konserwatorską zgodnie z art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W przypadku stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków wojewódzki konserwator zabytków nie wyraża zgody na prowadzenie jakichkolwiek robót budowlanych.

W związku z powyższym, na terenie stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków zakazuje się prowadzenia wszelkich robót budowlanych oraz przemysłowych, a prace porządkowe prowadzone w ich obrębie wymagają uzgodnienia zgodnie z przepisami odrębnymi.

Na załącznikach nr 2.1 – 2.4 do Studium pokazano „strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków” wraz z jej właściwym oznaczeniem w postaci znaku graficznego w legendzie.

- 2) Ponadto, na obszarze gminy znajdują się stanowiska archeologiczne, ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków, które odkryte zostały podczas badań powierzchniowych w trakcie realizacji programu Archeologiczne Zdjęcie Polski. Wyznacza się strefy ochrony konserwatorskiej, w których przedmiotem ochrony są zewidencjonowane stanowiska archeologiczne.

W związku z powyższym, dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, w granicach „stref ochrony stanowisk archeologicznych” ustala się obowiązek prowadzenia badań archeologicznych podczas realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie wykopów budowlanych. Na prowadzenie badań archeologicznych Inwestor winien uzyskać pozwolenie przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

Na załącznikach nr 2.1 – 2.4 do Studium pokazano „strefy ochrony stanowisk archeologicznych” wraz z ich właściwym oznaczeniem w postaci znaku graficznego w legendzie.

- 3) Ochronie konserwatorskiej podlegają również nawarstwienia kulturowe układów ruralistycznych oraz w obrębie zabytków architektury, cmentarzy i zabytkowej zieleni na terenie gminy. W związku z powyższym, podczas inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem, a wymagających prac ziemnych podejmowanych: przy/lub w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków, na terenie układów urbanistycznych, założeń pałacowo-parkowych i podobnych, cmentarzy objętych ochroną konserwatorską należy prowadzić badania archeologiczne. Inwestor winien uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Wielkopolskiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
- 4) Przed rozpoczęciem inwestycji związanych z szerokopłaszczyznowymi pracami ziemnymi (m.in. drogi, kopalnie, odkrywki, eksploatacja złóż, inwestycje kubaturowe) należy ustalić faktyczną ilość

stanowisk archeologicznych znajdujących się w kolizji z planowaną inwestycją. Dokładne rozpoznanie terenu przed przystąpieniem do inwestycji, pozwala określić inwestorowi zakres koniecznych badań archeologicznych, jak również zapobiega wstrzymywaniu przez Wojewódzkiego Wielkopolskiego Konserwatora Zabytków prac budowlanych w celu ich wykonania. Dlatego, dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, w przypadku prowadzenia prac szerokopłaszczyznowych ustala się obowiązek przeprowadzenia prac archeologicznych, na które należy uzyskać pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków.

- 5) Należy zachować w dobrym stanie zlokalizowane na obszarze gminy Wysoka tereny zabytkowej zieleni tj. parki oraz cmentarze wpisane do rejestru zabytków oraz znajdujące się w Gminnej i Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Ponadto wszelkie prace wykonywane na obszarze terenów zabytkowej zieleni wpisanych do rejestru zabytków wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Wielkopolskiego Konserwatora Zabytków. Dla obiektów będących parkami lub cmentarzami, znajdującymi się w Gminnej i Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków należy uzyskać opinię Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków Delegatura w Pile na prace związane ze zmianą zagospodarowania tych obiektów.
- 6) W granicach miasta Wysoka wyznaczone zostały obszary stref ścisłej ochrony konserwatorskiej:
 - a) obszar strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”, w obrębie której należy:
 - zachować istniejące elementy zabytkowe,
 - usunąć elementy dysharmonizujące w południowej pierzei Pl. Powstańców Wlkp.,
 - kształtować nowe elementy układu, tak aby były dostosowane do historycznej kompozycji urbanistycznej tych terenów, czyli:
 - zachować rozplanowanie ulic i placów w niezmienionej formie oraz zachować przekroje i szerokości ulic w niezmienionej formie wraz z liniami rozgraniczającymi,
 - zachować zabudowę historyczną wpisaną do rejestru zabytków oraz do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz pozostałą zabudowę posiadającą znaczenie historyczne i estetyczne w skali lokalnej,
 - dopuszczać remont obiektów zabytkowych i dawnych oraz ich modernizację z zastrzeżeniem nie przekształcania elewacji,
 - wprowadzać dachy strome dla części dysharmonizującej zabudowy,
 - dopuszczać realizację zabudowy plombowej o wysokości do 2 kondygnacji, nakrytej dachami stromymi z możliwością wykorzystania poddasza na cele mieszkalne. Nowa architektura winna nawiązywać do cech architektury sąsiedniej.
 - zgodnie z uwarunkowaniami zachować należy funkcję mieszkaniową miasta z dużymi działkami siedliskowymi i usługami będącymi lokalną obsługą rolnictwa,
 - zachować zielen na terenie dawnego cmentarza przykościelnego,
 - chronić średniowieczne i nowożytnie nawarstwienia kulturowe historycznej zabudowy miejscowości Wysoka,
 - prowadzić badania archeologiczne podczas realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu,
 - b) obszar strefy ochrony konserwatorskiej „B”, w obrębie której należy:
 - zachować rozplanowanie ulic z zachowaniem ich przekroi, szerokości, dawnych linii rozgraniczających oraz alei drzew,
 - zachować zabudowę historyczną wraz z możliwością jej modernizacji,
 - dopuszczać realizację współczesnej zabudowy plombowej przy spełnieniu warunków określonych w strefie „A”.

- 7) Studium dopuszcza wykorzystanie zabudowań zabytkowych, w tym terenów i budynków leżących w granicach zabytkowych parków i założeń na przeznaczenie: mieszkaniowe, usługowe lub inne, niezależnie od funkcji wskazanych w Studium (w tym realizacja funkcji odmiennych od wyznaczonych), pod warunkiem uzyskania stosownych zgód konserwatorskich.

Proponuje się również wykorzystanie tych miejsc między innymi:

- dla stworzenia miejsca opieki dla osób starszych lub niepełnosprawnych lub wykluczonych z innych względów,
- na cele agroturystyczne z miejscami noclegowymi, hodowlą koni lub innych zwierząt, innych niż typowe dla regionalnego rolnictwa, które będą uatrakcyjniły odwiedziny tego miejsca.

Wytyczne dla zagospodarowania i zabudowy służące ochronie dóbr kultury współczesnej: ustalenia zawarto w rozdziale 3 w części dotyczącej ustaleń dla terenów usługowych.

6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

6.1. Układ komunikacyjny

Podstawowym ciągiem komunikacyjnym gminy jest droga wojewódzka nr 190 Krajenka–Gniezno. Uzupełniają go drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Planuje się obwodnice:

- 1) projektowana północno-wschodnia obwodnica miasta Wysoka i miejscowości Wysoczka, docelowo przewiduje się jako drogę klasy głównej, G,
- 2) projektowana południowo-zachodnia obwodnica miasta Wysoka, docelowo przewiduje się jako drogę klasy zbiorczej, Z,
- 3) projektowana obwodnica miejscowości Bądecz, docelowo przewiduje się jako drogę klasy głównej, G,
- 4) projektowana obwodnica miejscowości Rudna, docelowo przewiduje się jako drogę klasy zbiorczej, Z.

Przebieg ww. projektowanych obwodnic przedstawiono na załącznikach nr 2.3 i nr 2.4 Studium. Dopuszcza się zmiany w przebiegu obwodnicy, w zależności od aktualnych potrzeb oraz wymagań funkcjonalno-technicznych tych dróg.

Dopuszcza się wykorzystanie fragmentów trasy kolejki wąskotorowej dla przeprowadzenia dróg i dróg rowerowych, łącznie lub rozdzielnie, których dokładne umiejscowienie określone zostanie na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu ograniczeń wskazanych w odrębnych przepisach o ochronie zabytków, tj. ustawie z dnia 24 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Droga ekspresowa

W południowej części gminy Wysoka projektowany jest jeden z wariantów przebiegu drogi ekspresowej S10 Piła – Wyrzysk: korytarz drogi ekspresowej S10 – wariant 2. Znajduje się na południowym krańcu obrębu Wysoka Mała i został przedstawiony na załącznikach nr 2.3 i nr 2.4 Studium.

- 1) Obiekty budowlane nie wymagające ochrony akustycznej należy lokalizować w odległości wynikającej z ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1376 ze zm.), która wynosi min. 40 m od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi ekspresowej

- S10 (przy zachowaniu min. 15 m od krawędzi jezdni dróg dodatkowych, planowanych do realizacji w pasie drogowym drogi ekspresowej).
- 2) Lokalizacja reklam, tablic reklamowych, urządzeń reklamowych i szyldów skierowanych do użytkowników przyszłej drogi ekspresowej S10 lub mogących rozpraszać uwagę użytkowników tej drogi możliwa jest wyłącznie za zgodą i na warunkach podanych przez zarządcę drogi krajowej. Ponadto należy mieć na uwadze, iż zgodnie z „Wytocznymi do oceny wpływu reklam zewnętrznych na bezpieczeństwo ruchu drogowego” opracowanymi przez konsorcjum Instytutu Transportu Samochodowego, Politechniki Warszawskiej, Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Gdańskiej, reklamy przy drogach ekspresowych należy lokalizować w odległości od 300 m.
 - 3) Z uwagi na warunki bezpieczeństwa ruchu drogowego, ewentualne słupy telefonii komórkowej czy elektrownie wiatrowe, planowane na terenach znajdujących się w sąsiedztwie drogi ekspresowej S10, należy lokalizować w minimalnej odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni równej 1,5 krotności całkowitej wysokości przedmiotowych urządzeń.
 - 4) Obsługa komunikacyjna terenów położonych w sąsiedztwie przyszłej drogi ekspresowej S10 możliwa będzie wyłącznie poprzez układ dróg lokalnych i dojazdowych, zlokalizowanych poza pasem drogowym drogi ekspresowej. Możliwość wykorzystania dróg dodatkowych, planowanych do realizacji w pasie drogowym drogi ekspresowej, uwarunkowana będzie sposobem przeznaczenia terenów przyległych do drogi S10.

Droga wojewódzka

W zakresie drogi wojewódzkiej nr 190:

Zgodnie z Uchwałą Nr 1574/2016 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 4 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia projektu „Planu transportowego dla województwa wielkopolskiego w perspektywie 2020 roku” na terenie gminy Wysoka przewidywana jest realizacja inwestycji drogowej pn. rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 190 na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 188 w m. Krajenka do skrzyżowania z DK 10. Planowany, nowy przebieg drogi wojewódzkiej w okolicy miejscowości Bądecz został przedstawiony na załącznikach nr 2.3 i nr 2.4 Studium.

Niniejsze Studium dopuszcza zmianę nowego przebiegu drogi wojewódzkiej. Ponadto dopuszcza się rozbudowę drogi wojewódzkiej również na innych odcinkach aniżeli wymieniony wyżej. Dla istniejącego przebiegu drogi wojewódzkiej należy utrzymać istniejące granice pasa drogowego oraz przyjmować parametry techniczne właściwe dla dróg klasy technicznej głównej (G), zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 124 ze zm.).

- 1) Dostępność terenu do drogi wojewódzkiej zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi, połączonymi z tą drogą poprzez drogi niższej kategorii, a w przypadku ich braku bezpośrednio z drogi wojewódzkiej, za pomocą istniejących lub projektowanych zjazdów. Dopuszcza się przebudowę włączeń do drogi wojewódzkiej (skrzyżowań i zjazdów) na warunkach określonych przez zarządcę drogi. Przy lokalizacji nowych, bezpośrednich włączeń (skrzyżowań i zjazdów publicznych) do drogi wojewódzkiej oraz przebudowie istniejących, należy uwzględnić rozwiązania techniczne, pozwalające zapewnić bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom ruchu drogowego, takie jak np. rozbudowa drogi wojewódzkiej o dodatkowe pasy ruchu dla relacji skrajnych (lewoskręty czy pasy włączenia i wyłączenia pojazdów), zmiana lokalizacji zjazdów przy równoczesnej likwidacji zjazdów istniejących itp. W miarę możliwości terenowych wprowadzać rezerwację terenu przeznaczonego pod drogi wewnętrzne, równoległe do pasa

- drogowego drogi wojewódzkiej, o funkcji zbiorczo-rozprowadzającej ruch. Ze względu na funkcję dróg należy stosować dla nich normy jak dla dróg publicznych klasy dojazdowej.
- 2) Podział geodezyjny działek posiadających dostępność do drogi wojewódzkiej nie może generować nowych, bezpośrednich zjazdów na drogę wojewódzką.
 - 3) Obiekty budowlane na terenach przylegających do drogi wojewódzkiej należy lokalizować, zachowując odległość od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi wojewódzkiej, zgodnie z art. 42 i 43 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, uwzględniając rezerwę terenu pod przyszłą budowę dróg, o której mowa w art. 35 ust. 2 i ust. 4 ww. ustawy.
 - 4) Lokalizacja obiektów budowlanych od strony drogi wojewódzkiej, w tym urządzeń reklamowych (tablice reklamowe, szyldy itp.) wymaga zachowania warunków odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi wojewódzkiej zgodnej z przepisami odrębnymi oraz nie może powodować uciążliwości dla uczestnika ruchu drogowego, takich jak np.: utrudnienie czytelności informacji drogowskazowej, ograniczenie widoczności, olśnienie.
 - 5) Obiekty budowlane, przeznaczone na pobyt ludzi, należy lokalizować poza zasięgiem uciążliwości drogi (jak: hałas, drgania i wibracja, zanieczyszczenie powietrza), określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2007 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.) i przepisach szczególnych do tej ustawy (jak np. rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U z 2019 r. poz. 1065 ze zm.)).
 - 6) Zagospodarowując działkę budowlaną, przylegającą do pasa drogowego drogi wojewódzkiej, należy urządzić, stosownie do jej przeznaczenia i zabudowy, miejsca postojowe dla samochodów osobowych użytkowników stałych i przebywających czasowo na terenie działki, w jej granicach, zgodnie z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Nie zezwala się na lokalizację miejsc postojowych i parkingów w pasie drogowym drogi wojewódzkiej.
 - 7) Lokalizację infrastruktury technicznej, nie związanej z funkcjonowaniem drogi wojewódzkiej (jak np.: kanalizacja sanitarna, sieć wodociągowa, energetyczna, gazowa itp.), należy przewidzieć poza pasem drogowym. W szczególnych przypadkach dopuszcza się lokalizację infrastruktury w pasie drogowym, poza jezdnią. Przejście poprzeczne pod jezdnią należy wykonywać przewiertem, w szczególnych przypadkach, na warunkach uzgodnionych z zarządcą drogi, dopuszcza się przecisk.

Drogi powiatowe

- 1) Zachowuje się dotychczasowy układ dróg powiatowych, opisany w części II. Uwarunkowania rozwoju.
- 2) Docelowo, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zaleca się:
 - a) przeznaczanie wzdłuż istniejących pasów drogowych terenów niezbędnych na cele budowy, przebudowy i remontu dróg;
 - b) zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów przyległych do dróg powiatowych przede wszystkim poprzez drogi gminne lub drogi wewnętrzne włączające się do dróg powiatowych, przy zachowaniu zgodnych z przepisami odrębnymi odległości pomiędzy skrzyżowaniami;
 - c) ograniczenie do minimum ilości zjazdów bezpośrednich na drogę powiatową: dopuszcza się je jedynie w przypadku zabudowy plombowej lub braku możliwości wydzielenia drogi gminnej lub wewnętrznej;
 - d) projektowanie w miarę możliwości włączeń nowej drogi gminnej lub wewnętrznej do drogi powiatowej pod kątem prostym lub zbliżonym do prostego lub w nawiązaniu do geometrii istniejących skrzyżowań;

- e) zapewnianie w obrębie skrzyżowań i zjazdów wolnych od przeszkód pól widoczności, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - f) wskazanie terenów na pobudowanie wzdłuż dróg powiatowych chodników, w miejscach występowania zabudowy i obiektów generujących wzmożony ruch pieszcy;
 - g) zapewnienie wymaganych przepisami odrębnymi minimalnych odległości sytuowania obiektów od krawędzi jezdni drogi powiatowej.
- 3) W przypadku budowy dróg publicznych jako obejść miejscowości w ciągu dróg powiatowych należy przyjmować parametry jak dla dróg klasy zbiorczej.
 - 4) Sieci infrastruktury technicznej niezwiązane z funkcjonowaniem drogi należy prowadzić poza pasem drogowym, z wyłączeniem przepustów poprzecznych.
 - 5) Inwestor korzystający z dróg powiatowych, zarówno w czasie trwania budowy jak i funkcjonowania inwestycji, winien uzgodnić z zarządcą drogi warunków korzystania z drogi.

Drogi gminne

- 1) Zachowuje się dotychczasowy układ dróg gminnych, opisany w części II. Uwarunkowania rozwoju.
- 2) Planuje się docelową modernizację dróg polegającą na wyposażeniu dróg w miejscach natężonego ruchu pieszego w chodniki, drogi rowerowe oraz budowę nawierzchni na drogach nieutwardzonych.
- 3) Docelowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zaleca się:
 - a) przyjmowanie parametrów dla dróg gminnych zgodnie z przepisami odrębnymi jak dla dróg klasy lokalnej (L), dojazdowej (D) lub wyjątkowo klasy zbiorczej (Z) w zależności od potrzeb lokalnych, przy czym dla dróg o jednej jezdni:
 - klasy zbiorczej szerokość w liniach rozgraniczających nie powinna być mniejsza niż 20 m,
 - klasy lokalnej szerokość w liniach rozgraniczających nie powinna być mniejsza niż 15 m na terenie niezabudowanym i 12 m na terenie zabudowanym,
 - klasy dojazdowej szerokość w liniach rozgraniczających nie powinna być mniejsza niż 15 m na terenie niezabudowanym i 10 m na terenie zabudowanym;
 - b) zapewnianie w obrębie skrzyżowań dróg wolnych od przeszkód, pola widoczności oraz prawidłowe odwodnienie korpusu drogi zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - c) zapewnianie w obszarach zabudowy mieszkaniowej ciągów komunikacji pieszej;
 - d) wyznaczanie, w miarę potrzeb, dróg rowerowych, sytuowanych wzdłuż drogi; w liniach rozgraniczających dróg rowerowych można przewidzieć lokalizowanie infrastruktury technicznej.
- 4) Przy wyznaczaniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów pod drogi publiczne należy kierować się zasadą takiego wytyczania dróg, aby maksymalnie ograniczyć pozostawanie części działek nie nadających się do wykorzystania zgodnie z ich przeznaczeniem lub o znacznie utrudnionej możliwości korzystania, ze względu na ich powierzchnię lub kształt.

Drogi rowerowe

W niniejszym Studium określenie drogi rowerowe obejmuje również ścieżki rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe albo inne tereny komunikacji pieszej lub rowerowej.

Proponuje się:

- 1) Wyznaczenie tzw. ringu wysockiego, tj. dróg rowerowych po istniejących drogach, zarówno utwardzonych, jak i nieutwardzonych, również po drogach leśnych; pokazany przebieg na

załącznikach nr 2.3 i nr 2.4 Studium umożliwi objechanie gminy dookoła i jednocześnie biegnąc przez miejscowości pokazuje możliwości skrócenia/wydłużenia tras.

- 2) Przy budowie nowych dróg lub remoncie i przebudowie istniejących dróg, wyznaczanie dróg rowerowych lub pieszo-rowerowych.

Wyznaczenie ringu będzie sprzyjać:

- 1) Ożywieniu, innych aniżeli miasto Wysoka, miejscowości.
 - 2) Rozwojowi funkcji rekreacyjnej, turystycznej, również w obszarach zabytkowych zespołów.
- Na załącznikach nr 2.3 i nr 2.4 Studium pokazano tylko najistotniejsze przebiegi dróg rowerowych. Wyznaczone trasy dróg rowerowych, w tym w tzw. ringu wysockim, są zaleceniem. Dopuszcza się zmiany ich przebiegu oraz wyznaczenie nowych dróg rowerowych na terenie całej gminy.

Wytyczne ogólne dla układu komunikacyjnego gminy

- 1) Na układ komunikacyjny miasta i gminy Wysoka składają się:
 - a) drogi wytypowane w Studium jako drogi najistotniejsze, których przebieg pokazano na załącznikach nr 2.1 – 2.4:
 - drogi publiczne: wojewódzka, powiatowa, gminne,
 - drogi inne,
 - b) drogi wytypowane w Studium jako drogi mniej istotne, których przebiegu nie pokazano na załącznikach nr 2.1 – 2.4, np. drogi pozostałe, w tym drogi wewnętrzne, drogi rolne, drogi leśne oraz drogi, których przebieg będzie wynikał z przyszłych potrzeb gminy. Dokładny przebieg tych dróg zostanie określony na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- 2) Przebieg sieci dróg na terenie gminy Wysoka winien być tak kształtowany, by utworzyć sprawny system komunikacji drogowej, obsługujący teren gminy, ze wzajemnym połączeniem terenów o różnym sposobie użytkowania, funkcjonujących niezależnie od układu ponadlokalnego. Drogowe roboty budowlane powinny celować w wyznaczanie tras o zoptymalizowanym przebiegu oraz w przystosowanie do parametrów odpowiadających właściwej klasie technicznej.
- 3) Uznaje się za zgodne ze Studium inne sklasyfikowanie lub wyznaczenie przebiegu dróg aniżeli przedstawione w Studium.
- 4) Lokalizacje projektowanych skrzyżowań i dróg dla powiązań komunikacyjnych o znaczeniu miejscowym mają charakter orientacyjny i mogą ulec zmianie w miarę potrzeb na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- 5) Koniecznym jest doprowadzenie dróg dojazdowych i pożarowych do poszczególnych budynków, obiektów budowlanych lub terenów. Drogi pożarowe oraz place manewrowe przeznaczone dla jednostek ochrony przeciwpożarowej powinny spełniać określone parametry użytkowe zgodne z przepisami. Należy zadbać, aby zachowane zostały wymagane odległości budynków względem granic działki i innych obiektów budowlanych, które wynikają bezpośrednio z przepisów ochrony przeciwpożarowej oraz przepisów techniczno-budowlanych.
- 6) Zaleca się rozwijanie szlaków turystycznych oraz dróg rowerowych, o czym mowa wyżej.

6.2. Infrastruktura techniczna

Dopuszcza się realizację obiektów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej (np. ujęć wody, przepompowni ścieków i obiektów związanych z odprowadzeniem ścieków) na wszystkich terenach, w zależności od zaistniałych potrzeb i zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla nowych terenów przeznaczonych na cele zabudowy wskazane jest uzbrojenie terenu przed wprowadzeniem zabudowy.

Dopuszcza się prowadzenie infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających drogi na warunkach określonych w przepisach.

Na terenie gminy, terenach rolniczych oraz na terenach lasów, dopuszcza się prowadzenie poszukiwawczych badań geofizycznych i wierceń, a także realizację inwestycji związanych z zagospodarowaniem odwiertów, budową instalacji technologicznych, budową rurociągów od nowo powstałych odwiertów do ośrodków zbiorczych, oraz ich późniejszą eksploatację.

Zaopatrzenie w wodę

- 1) Zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej.
- 2) Zwiększenie stopnia zwodociągowania gminy.
- 3) Utrzymanie istniejących stacji uzdatniania wody wraz z konieczną modernizacją.
- 4) Dopuszcza się realizację nowych ujęć wód podziemnych.
- 5) Dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z indywidualnych ujęć wody tylko w przypadku:
 - a) braku sieci wodociągowej, do czasu jej realizacji,
 - b) niewystarczającej przepustowości sieci wodociągowej,
 - c) niewystarczających zasobów eksploatacyjnych ujęcia komunalnego,
 - d) braku warunków przyłączenia sieci wodociągowej.

Gospodarka ściekowa

- 1) Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków.
- 2) Zwiększenie stopnia skanalizowania gminy.
- 3) Odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacyjnej.
- 4) Dopuszcza się odprowadzanie ścieków do indywidualnych lub grupowych zbiorników bezodpływowych do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej, lub do przydomowych oczyszczalni ścieków.
- 5) Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych powinno się odbywać na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

- 1) Zaopatrzenie w energię elektryczną będzie się odbywać z istniejącego lub projektowanego systemu energetycznego.
- 2) Zachowuje się istniejące napowietrzne linie energetyczne.
- 3) Dopuszcza się realizację nowych sieci oraz rozbudowę, modernizację i przebudowę istniejących sieci i dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców gminy.
- 4) Zaleca się wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Zachowuje się istniejącą infrastrukturę elektroenergetyczną: napowietrzną SN - 15 kV i kablową 15 kV i 0,4 kV.

Dopuszcza się możliwość przebudowy urządzeń elektroenergetycznych na drodze usunięcia kolizji na zasadach określonych przez właściciela sieci.

Ponadto:

- 1) Zakazuje się lokalizacji obiektów budowlanych pod liniami napowietrznymi 15 kV i 0,4 kV oraz w pasie kabli 0,4 kV i 15 kV, w odległościach mniejszych niż podane poniżej oraz obiektów uniemożliwiających dojazd do istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej ciężkim sprzętem

transportowym. Dopuszcza się zmianę niżej określonych odległości, w uzgodnieniu z operatorem sieci.

- 2) Należy w planie zagospodarowania pozostawić pasy wolne od zabudowy o szerokości:
 - a) dla linii napowietrznych 15 kV – pas o szerokości 12,0 m,
 - b) dla linii kablowych 0,4 kV i 15 kV – pas o szerokości 2,0 m.
- 3) Przyłączenie nowych obiektów do sieci elektroenergetycznej nastąpi na podstawie: warunków przyłączenia, które określi właściciel sieci na wniosek zainteresowanego podmiotu i umowy o przyłączenie do sieci.
- 4) Dla nowych działek przewidzieć miejsca (grunt o powierzchni około 6-8 m² dla stacji słupowych i 50-60 m² dla stacji kubaturowych – tereny miejskie) pod stacje transformatorowe 15/0,4 kV.
- 5) Przy opracowywaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić następujące uwagi:
 - a) w celu zabudowy terenów znajdujących się pod lub w bezpośrednim sąsiedztwie elektroenergetycznych linii napowietrznych z przewodami gołymi, należy uwzględnić lokalizację obiektu względem takich linii, spełniającą wymogi normy PN-E-05100- 1:1998 „Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa”, a w szczególności:
 - odległość pionowa przewodu linii przy największym zwisie normalnym od powierzchni drogi powinna wynosić, co najmniej:
 - o 7,1 m - dla linii SN 15 kV,
 - o 6,0 m - dla linii nN,
 - b) odległość pomiędzy częścią przyziemną słupa, a granicą pasa drogowego powinna wynosić co najmniej 5,0 m,
 - c) kąt skrzyżowania linii z drogą powinien być nie mniejszy niż 30°.
- 6) Postanowienia ogólne:
 - a) pod linią nie mogą być umieszczane kominy,
 - b) pokrycie dachowe budynków w strefie skrzyżowania z linią powinno być niepalne,
 - c) ewentualna roślinność przewidywana na terenie pod linią nie może przekroczyć wysokości 2 m po osiągnięciu swojego maksymalnego wzrostu.
- 7) Należy przewidywać zapewnienie dostępu do urządzeń energetycznych w celu prowadzenia konserwacji i usuwania awarii.
- 8) Należy wyznaczać niezbędne tereny dla lokalizowania stacji transformatorowych oraz należy rezerwować: odpowiednie pasy terenów wolne od zabudowy i przeszkód terenowych na obszarze istniejących lub projektowanych dróg publicznych dla pobudowania linii energetycznych średniego napięcia (SN) i niskiego napięcia (nn), miejsca w liniach rozgraniczających ulic na cele prowadzenia sieci elektroenergetycznych. Dla nowych obszarów wymagających dostawy energii elektrycznej (w szczególności osiedli mieszkaniowych, usługowych) należy wyznaczać działki pod budowę stacji transformatorowych z uwzględnieniem zasady lokalizacji stacji w miejscach pozwalających na równomierny rozkład obciążenia wokół stacji. Ze względów technicznych i ekonomicznych nie zaleca się lokalizacji stacji na obrzeżach osiedli. Grunty, na których będzie przewidziana lokalizacja stacji transformatorowych kubaturowych mających pozostać na majątku operatora sieci, powinny być wydzielone w postaci samodzielnych działek o powierzchni 45-60 m² przygotowanych do notarialnego przejęcia przez gestora sieci.

Elektroenergetyka przesyłowa

Przez teren gminy Wysoka przebiega trasa dwutorowej napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 2x400 kV relacji Bydgoszcz Zachód – Piła Krzewina. W okresie przejściowym jeden tor ww. linii będzie pracował na napięciu 220 kV.

Dla dwutorowej elektroenergetycznej linii 2x400 kV (z czasową pracą jednego toru na napięciu 220 kV) wymagany jest pas technologiczny o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym).

Projektowana jest również napowietrzna elektroenergetyczna linia przesyłowa o napięciu 2x400 kV relacji Żydowo Kierzkowo – Piła Krzewina. Dla planowanej linii 2x400 kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym).

Wytyczne dotyczące ograniczeń w użytkowaniu terenu w pobliżu i w pasie technologicznym elektroenergetycznej linii przesyłowej 2x400 kV:

- 1) W pasie technologicznym linii obowiązuje zakaz realizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych nieprzeznaczonych na stały pobyt ludzi muszą uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych.
- 2) Lokalizacja obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w pobliżu linii elektroenergetycznej powinna uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych.
- 3) Zakazuje się tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości 6,5 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu fazowego linii 400 kV (w świetle koron).
- 4) Dopuszcza się wykonanie napraw oraz prac remontowych i konserwacyjnych na istniejącej linii.
- 5) Dopuszcza się możliwość przebudowy i rozbudowy linii, w tym na wielotorową i wielonapięciową.
- 6) Teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) właściciela linii.
- 7) W przypadku lokalizacji w sąsiedztwie linii przesyłowych farm wiatrowych, minimalna dopuszczalna odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej, określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od osi trasy napowietrznego odcinka linii elektroenergetycznej, powinna wynosić trzykrotność średnicy koła (3xd) zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej.
- 8) W przypadku lokalizacji turbiny wiatrowej w odległości, liczonej pomiędzy najbardziej skrajnym elementem turbiny wiatrowej (krańcami łopat turbiny) a osią trasy napowietrznego odcinka linii elektroenergetycznej, mniejszej niż pięciokrotność średnicy koła zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej (5xd), należy zapewnić, aby przewody odgromowe wszystkich przęseł linii elektroenergetycznej, które w całości lub częściowo znajdują się w odległości mniejszej niż 5xd od krańców łopat turbiny, były wyposażone w czynną ochronę przeciw drganiową.

Zaopatrzenie w ciepło

- 1) Zaopatrzenie w energię ciepłą odbywać się będzie z indywidualnych źródeł zaopatrzenia w ciepło.
- 2) W miarę możliwości, zwłaszcza na obszarach gęsto zainwestowanych oraz dla zespołów obiektów pełniących funkcje publiczne, zaleca się realizację kotłowni zbiorczych, ułatwiających zastosowanie rozwiązań i technologii proekologicznych.
- 3) Zaleca się zaopatrzenie w ciepło ze spalania paliwa płynnego, gazowego, ciekłego lub stałego za pomocą urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności cieplnej i niskiej emisji zanieczyszczeń lub odnawialnych źródeł energii, z zachowaniem przepisów odrębnych.
- 4) W przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi wskazane jest stosowanie wysokosprawnych kotłów.

Zaopatrzenie w gaz

- 1) Zaopatrzenie w gaz ustala się z istniejących lub nowych sieci gazowych.
- 2) Dopuszcza się przebudowę, rozbudowę, remont i likwidację istniejących oraz budowę nowych sieci gazowych.
- 3) Do czasu realizacji sieci gazowej zaleca się korzystanie z gazu propan-butan dystrybuowanego w butlach.
- 4) Stacje redukcyjne gazu należy lokalizować w miejscach wynikających z przebiegu projektowanej sieci gazowej według potrzeb.
- 5) Ustala się strefy kontrolowane dla istniejących lub nowych sieci gazowych zgodnie z przepisami wynikającymi z Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz.U. 2013 r. poz. 640). W strefach kontrolowanych istniejących gazociągów dopuszcza się budowę nowych sieci gazowych.
- 6) Przy scalaniu lub podziale nieruchomości gruntowych lub działek objętych planem należy przewidzieć dostępność do infrastruktury technicznej.
- 7) Dopuszcza się możliwość prowadzenia robót budowlanych oraz konserwacyjnych przy istniejących gazociągach.

Odbiór i unieszkodliwianie odpadów

- 1) Zaleca się kontynuowanie idei segregowania odpadów.
- 2) Jako podstawową zasadę gospodarowania odpadami komunalnymi przyjmuje się system gromadzenia i wstępnego segregowania odpadów na terenie poszczególnych posesji, z wywożeniem odpadów na urządzone składowisko odpadów.
- 3) Zbędne masy ziemi powstające w czasie realizacji inwestycji należy wykorzystać do ukształtowania terenu w granicach zajmowanej działki lub wywozić w miejsce wskazane przez właściwą służbę administracyjną.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Do głównych obszarów, na których są lub mogą zostać rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym zalicza się:

- 1) tereny dróg publicznych,
- 2) teren oczyszczalni ścieków w Wysokiej,
- 3) tereny urządzeń poboru i uzdatniania wody,
- 4) stacje redukcyjno-pomiarowe gazu,
- 5) obszar nieczynnego składowiska odpadów,
- 6) tereny cmentarzy,
- 7) nieruchomości, na których znajdują się obiekty stanowiące zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- 8) nieruchomości, na których zlokalizowane są inwestycje pełniące funkcje publiczne lub realizujące cele publiczne w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami, w tym urząd miejski i inne placówki administracji gminnej, szkoły i przedszkola, publiczne ośrodki zdrowia, publiczne obiekty sportowe.

Nowe inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym mogą być sytuowane na każdym z terenów wyznaczonych w Studium, przy czym lokalizacja tych inwestycji musi uwzględniać wymagania przepisów odrębnych, w tym dotyczących ochrony gruntów rolnych, ochrony przyrody i ochrony zabytków.

8. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa

Obszarami, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym są:

1) KOMUNIKACJA:

- a) przebieg obwodnicy drogi wojewódzkiej nr 190 Krajenka – Gniezno w rejonie miejscowości Bądecz, pokazany na załączniku nr 2.4 Studium i rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 190 na odcinku przebiegającym w gm. Wysoka,
- b) obwodnice dla innych obszarów zabudowanych z dopuszczeniem innego przebiegu aniżeli wyznaczony na załącznikach nr 2.3 i nr 2.4 Studium;

2) INFRASTRUKTURA TECHNICZNA:

- a) korytarz dwutorowej elektroenergetycznej linii napowietrznej 2x400 kV Bydgoszcz Zachód – Piła Krzewina, którego fragment przebiega przez teren gminy Wysoka, obręby ewidencyjne Jeziorki Kosztowskie i Wysoczka.

Linia ta, pod nazwą: „budowa linii 400 kV Piła Krzewina – Bydgoszcz”, była wymieniona w ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 428 ze zm.). Dla przebiegu tej linii na terenie gmin: Wyrzysk, Białośliwie, Wysoka i Miasteczko Krajeńskie, w dniu 12 stycznia 2017 r. Wojewoda Wielkopolski wydał decyzję Nr 1/2017 o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej dla inwestycji pn. „budowa linii 400 kV Bydgoszcz Zachód – Piła Krzewina” na odcinku od słupa 136 do słupa 189.

- b) korytarz elektroenergetycznej linii napowietrznej 2x400 kV Żydowo Kierzkowo – Piła Krzewina, którego fragment przebiega przez teren gminy Wysoka, obręby ewidencyjne Rudna i Stare.
- c) gazociągi wysokiego ciśnienia: DN80, DN100, DN150 i DN250 wraz ze strefami kontrolowanymi;

3) SPOŁECZEŃSTWO:

- a) obszar Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Łobzenicy, Filia Kijaszkowo;

4) PRZYRODA:

- a) fragment obszaru chronionego krajobrazu (OChK) „Dolina Noteci”,
- b) fragment obszaru Natura 2000 – obszary siedliskowe Ostoja Pilska (PLH30045),
- c) cztery użytki ekologiczne o nazwach: „Bobrowe Bagno”, „Linki”, „Żuraw” i „Stare Bagno”,
- d) pomniki przyrody,
- e) obszary występowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych,
- f) złoża kopalin skalnych - piaski i żwiry (kruszywo naturalne) i surowce ilaste,
- g) korytarz ekologiczny pn. Lasy Krajeńskie (kod: GKPN-24C),
- h) obszary o najwyższej wartości dla produkcji rolnej,
- i) dwa obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji o nazwach: „Jezioro Kleszczynek” i „Bagna koło Wysokiej”.

9. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej

Na terenie gminy Wysoka nie wyznacza się terenów dla obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², dla których jest obowiązek sporządzenia miejscowego planu.

Na obszarze gminy Wysoka nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.

Obszary przestrzeni publicznej w myśl art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające w nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Za przestrzenie publiczne w rozumieniu ww. ustawy uznaje się:

- 1) Pl. Powstańców Wielkopolskich w Wysokiej,
- 2) pomnik w Górach Wysockich – miejsce pamięci,
- 3) obszar zieleni parkowej przy ul. Strzeleckiej w Wysokiej.

Ponadto za przestrzenie o znaczeniu publicznym uznaje się tereny: dróg publicznych, tereny obiektów administracji, obiekty usług oświaty, zdrowia, ośrodki kultury, tereny sportu i rekreacji oraz cmentarze.

Parki towarzyszące zabytkowym dworom i pałacom uznaje się za tereny o charakterze przestrzeni publicznych, z uznaniem prawa własności.

Należy dążyć do utworzenia przestrzeni o charakterze centrotwórczym w ramach poszczególnych miejscowości lub ich zwartych części, których zadaniem będzie stworzenie płaszczyzny integracji społecznej mieszkańców. Obszary te winny być kreowane wokół usług publicznych danej miejscowości. W tworzeniu przestrzeni publicznych należy nadać priorytet dla dostępności przez osoby niepełnosprawne. Wskazane jest dążenie do uporządkowania i podniesienia standardu terenów publicznych, w szczególności: parków, zieleńców oraz zieleni towarzyszącej usługom publicznym w taki sposób, aby wyróżniały się w przestrzeni pod względem funkcjonalnym i estetycznym.

10. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Nie wyznacza się obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić plany miejscowe poza sytuacjami przewidzianymi w przepisach, tj. w przypadku zmiany przeznaczenia gruntów rolnych kl. I-III na cele nierolnicze lub zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, wymagających uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nieleśne i nierolnicze.

Studium zaleca opracowanie planów dla terenów leżących w strefie urbanizacji, co będzie sprzyjało racjonalnej polityce przestrzennej. Sporządzenie planów miejscowych dla większych jednostek np.

miejsowości pozwala na realne kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy i jest zgodne z ideą zrównoważonego rozwoju.

Granice opracowania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinny stanowić:

- 1) granice opracowanych i obowiązujących już miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 2) granice obszarów zurbanizowanych i zainwestowanych,
- 3) granice administracyjne,
- 4) granice obszarów planowanych i istniejących urządzeń liniowych infrastruktury technicznej i komunikacji, np.: linii elektroenergetycznych, rurociągów, dróg kołowych, linii kolejowych, itp.,
- 5) granice naturalne, np.: kompleksów leśnych i zadrzewień, wód otwartych i płynących, rowów i odmiennej rzeźby terenu, itp.

Zaleca się opracowanie planów miejscowych dla terenów:

- 1) położonych w odległości mniejszej niż 10krotna wysokość elektrowni wiatrowych, które uzyskały pozwolenia na budowę (załączniki nr 2.1 – 2.4: strefa ochronna związana z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związana z lokalizacją elektrowni wiatrowych, wynikająca z pozwoleń na budowę);
- 2) leżących na obszarze pomiędzy liniami rozgraniczającymi tereny, których sposób zagospodarowania określony w obowiązujących planach miejscowych dopuszcza realizację elektrowni wiatrowych a odległością równą 10krotnej wysokości elektrowni wiatrowych przewidzianych w obowiązujących miejscowych planach (załączniki nr 2.1 – 2.4: strefa ochronna związana z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związana z lokalizacją elektrowni wiatrowych wynikająca z ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

W przypadku zmiany przepisów dotyczących lokalizacji funkcji mieszkaniowej w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych, opracowanie planów miejscowych zgodnie z tymi przepisami.

11. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Przez wzgląd na dobre warunki glebowe, długi okres wegetacyjny i wysoką kulturę rolną, rolnictwo jest jedną z priorytetowych działalności w gminie.

Mając na uwadze racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz dążenie do podniesienia opłacalności produkcji rolnej, ustala się następujące zasady gospodarowania:

- 1) preferowanie upraw ekologicznych, doświadczalnych,
- 2) promowanie zasad dobrej praktyki rolniczej pod kątem jej stosowania i realizacji wymagań ochrony środowiska:
 - a) rozbudowa infrastruktury ochrony wód,
 - b) wyznaczenie na terenach przylegających do wód strefy objęte zakazem stosowania nawozów,
- 3) dążenie do zmiany w hodowli zwierzęcej w kierunku eliminacji bezściółkowego systemu hodowli,
- 4) ograniczenie stosowania uciążliwych dla środowiska nawozów mineralnych i środków ochrony roślin oraz racjonalne dozowanie tych o niskiej uciążliwości,
- 5) konsekwentne zwiększanie areałów gospodarstw rolnych i ograniczenie rozdrabniania gospodarstw istniejących,
- 6) zwiększenie areału sadów oraz upraw owocowo-warzywnych i rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, zwłaszcza owocowo-warzywnego,
- 7) utrzymanie oraz uzupełnianie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, jako elementów lokalnego układu powiązań ekologicznych.

Na etapie planu miejscowego może zostać rozstrzygnięte czy teren wyznaczony w Studium jako teren rolny zostanie przeznaczony na teren zieleni krajobrazowej.

Do terenów rolniczych R zostały zaliczone grunty określone w ewidencji gruntów jako użytki rolne, stawy i inne zbiorniki, torfowiska, oczka wodne, ponadto zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne.

Dopuszcza się w granicach terenów rolniczych R:

- 1) sytuowanie budowli służących gospodarce rolnej,
- 2) budowę obiektów gospodarki wodnej, np. zbiorników wodnych, stawów,
- 3) sytuowanie obiektów infrastruktury technicznej, komunikacji, zieleni, przy zachowaniu przepisów odrębnych.

Leśna przestrzeń produkcyjna

Na terenach lasów stanowiących własność Skarbu Państwa zrównoważoną gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o plany urządzania lasu dostosowane do szczególnych warunków siedliskowych.

W przypadku lasów niebędących własnością Skarbu Państwa działalność gospodarczą regulują uproszczone plany urządzania lasów i inwentaryzacja lasów.

Za tereny leśne uznaje się w niniejszym Studium, również tereny związane z gospodarką leśną, zajęte pod wykorzystanie na potrzeby gospodarki leśnej: budynki („leśniczówki”) oraz zajęte przez inne obiekty, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla terenów lasów ustala się:

- 1) zachowanie istniejących kompleksów leśnych,
- 2) sukcesywne zwiększenie areału gruntów leśnych (w szczególności zaleca się zalesianie terenów przyległych do istniejących kompleksów leśnych i gruntów VI klasy bonitacyjnej i nieużytków),
- 3) dążenie do wyrównania granicy rolno-leśnej,
- 4) dążenie do łączenia izolowanych enklaw leśnych,

5) ograniczanie zrębów zupełnych.

Dla terenów lasów dopuszcza się:

- 1) budowę szlaków turystycznych, dróg rowerowych, konnych i miejsc odpoczynku oraz innych obiektów ułatwiających ruch turystyczny, w celu ochrony lasów przed niezorganizowaną penetracją turystyczną, a jednocześnie podniesienia atrakcyjności wypoczynku i rekreacji na terenie gminy,
- 2) budowę ścieżek edukacyjnych w celu zwiększenia świadomości ekologicznej,
- 3) dopuszczenie sytuowania obiektów infrastruktury technicznej, komunikacji, zieleni, przy zachowaniu przepisów odrębnych.

12. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Teren gminy Wysoka znajduje się:

- 1) poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarami, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$),
- 2) poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarami, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- 3) poza obszarami, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$),
- 4) poza obszarami, na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego,
- 5) poza obszarami narażonymi na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

W związku z powyższym nie określa się ustaleń dla tych terenów.

Na obszarze gminy Wysoka brak obszarów osuwania się mas ziemnych, zidentyfikowano natomiast tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Na podstawie opracowania „Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te ruchy występują dla Powiatu Piłskiego” dla terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi na obszarze gminy wyznaczono zalecenia dla zagospodarowania przestrzennego: dopuszcza się lokalizowanie zabudowy, jednakże po wcześniejszym wykonaniu dokumentacji geotechnicznej i/lub geologiczno-inżynierskiej, w której określone zostaną warunki podłoża i ostateczne zalecenia dotyczące możliwości realizacji zabudowy. Pomimo tego zagospodarowanie tych terenów powinno pozostawać ekstensywne, jak najmniej zmienione. Wskazane jest wprowadzanie na takie tereny zadrzewień i zakrzewień.

13. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Obszarami, dla których wyznaczono w złożu kopaliny filar ochronny są obszary górnicze dla eksploatowanych złóż, wymienionych w rozdziale 13 części II. Uwarunkowania rozwoju.

Studium nie wyznacza nowych filarów ochronnych.

14. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120)

Na obszarze gminy Wysoka nie ma pomników zagłady ani ich stref ochronnych, w związku z tym, nie obowiązują ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

15. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Rekultywacja i rehabilitacja to działania mające na celu przywrócenie wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdewastowanym i zdegradowanym poprzez działalność człowieka. W przypadku zdegradowanych zabytków architektury i zespołów urbanistycznych zabiegi przywracające im wartość użytkową to rewaloryzacja i rewitalizacja. Celem rewitalizacji jest przede wszystkim znalezienie nowego zastosowania i doprowadzenie do zmiany funkcji obiektów. Zespoły zabytkowe wpisane do rejestru zabytków oraz gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków są w różnym stanie technicznym. Na terenie tych zespołów konieczne jest przeprowadzenie prac remontowo-adaptacyjnych. Również towarzyszące im zabytkowe parki często wymagają prac pielęgnacyjno-porządkowanych.

Gmina Wysoka nie posiada gminnego programu rewitalizacji przyjętego na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 485). Obszar zdegradowany to część obszaru gminy znajdująca się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego), w którym występują negatywne zjawiska gospodarcze (niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja przedsiębiorstw), albo środowiskowe (przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie), albo zjawiska przestrzenno-funkcjonalne (braki, niedobory lub zły stan: infrastruktury technicznej, infrastruktury społecznej, dostępu do usług, dostępu do terenów publicznych, obsługi komunikacyjnej), lub zjawiska techniczne (degradacja zabudowy). Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk wyznacza się jako obszar rewitalizacji, gdzie gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Rekultywacji wymagają wszystkie wyrobiska pozostałe po eksploatacji surowców naturalnych. Rekultywację należy prowadzić przez podejmowanie działań technicznych i biologicznych zgodnie z ustalonymi wcześniej kierunkami rekultywacji. W przypadku braku takich ustaleń zaleca się prowadzenie rekultywacji w kierunku rekreacyjnym, w którym poprzez odpowiednie ukształtowanie wyrobiska, jego spągu oraz skarp można uzyskać atrakcyjny teren do prowadzenia czynnego wypoczynku. Alternatywnie lub uzupełniająco może być prowadzona także rekultywacja w kierunku rolnym, leśnym i leśno-wodnym, czyli wypełnienie wyrobiska wodą i przekształcenie ociosów bocznych w tereny zalesione. Również rekultywacja jest możliwa w kierunku wykorzystania terenu poeksploatacyjnego na cele inwestycyjne: usługowe lub działalności gospodarczej o profilu ogólnym: produkcyjnym, usługowym i magazynowo-składowym.

Bezwzględnie należy wykonać makroniwelację terenów poeksploatacyjnych polegającą na odpowiednim ukształtowaniu wyrobisk oraz zwałowisk, uregulować stosunki wodne oraz wprowadzić roślinność odtwarzającą warunki biologiczne terenu oraz zabezpieczającą go przed erozją powierzchniową.

Pod pojęciem remediacji rozumie się poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu.

Remediacja może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska. Działaniom tym należy poddawać glebę, ziemię lub wody gruntowe w przypadku stwierdzenia występowania zanieczyszczeń na danym terenie. Na terenie gminy dotychczas nie zinwentaryzowano terenów z zanieczyszczoną glebą lub ziemią, które wymagałyby przeprowadzenia remediacji.

16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa

Na obszarze gminy Wysoka nie znajdują się tereny zamknięte. Żaden z terenów usytuowanych na terenie gminy Wysoka nie został wymieniony w:

- 1) Decyzji Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe, ze zmianami;
- 2) Decyzji Nr 38/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 marca 2019 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej, ze zmianami.

17. Obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW oraz ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu

Obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wyznaczono dla elektrowni wiatrowych, elektrowni fotowoltaicznych i biogazowni.

Elektrownie wiatrowe

Na terenie gminy wyznaczono lokalizacje elektrowni wiatrowych.

Lokalizacje elektrowni zostały określone na podstawie informacji zawartych w pozwoleniach na budowę, w tym na podstawie współrzędnych. Miejsca usytuowania ww. elektrowni zostały pokazane informacyjnie na załącznikach nr 2.1 – 2.4 Studium.

Załączniki nr 2.1 – 2.4 Studium określają odległość, w której mogą być lokalizowane budynki mieszkalne lub budynki, w skład których wchodzi funkcja mieszkaniowa, czyli:

- 1) strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związaną z lokalizacją elektrowni wiatrowych, wynikającą z pozwoleń na budowę.
Strefa ta obejmuje obszar miejscowości: Bądecz, Gmurowo, Jeziorki Kosztowskie, Kijaszkowo, Młotkowo, Rudna, Nowa Rudna, Stare, Sędziniec, Tłukomy, część Wysokiej Wielkiej i Czajcza oraz zachodnią część miasta Wysoka. Na załącznikach nr 2.1 – 2.4 wyznaczono miejsca lokalizacji elektrowni wiatrowych, które uzyskały pozwolenia na budowę oraz strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związaną z lokalizacją elektrowni wiatrowych, wynikającą z pozwoleń na budowę;
- 2) strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związaną z lokalizacją elektrowni wiatrowych, wynikającą z ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na terenie gminy Wysoka obowiązują miejscowe plany, które dopuszczają realizację elektrowni wiatrowych i są wśród nich tereny, dla których nie uzyskano pozwoleń na budowę. Zatem, strefę wynikającą z ustaleń planów miejscowych wyznaczono po określeniu, na których terenach dopuszczonych planem możliwa jest lokalizacja elektrowni wiatrowych.
Strefa ta obejmuje obszar miejscowości: Bądecz, Gmurowo, Jeziorki Kosztowskie, Kijaszkowo, Młotkowo, Rudna, Nowa Rudna, Stare, Sędziniec, Tłukomy, Czajcze, znaczną część miasta Wysoka oraz część miejscowości Kostrzynek i Wysoczka. Na załącznikach nr 2.1 – 2.4 wyznaczono obszar dla rozmieszczenia elektrowni wiatrowych, wynikający z ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związaną z lokalizacją elektrowni wiatrowych, wynikającą z ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu dla ww. elektrowni wiatrowych wyznaczone zostały w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 724), która weszła w życie w dniu 16 lipca 2016 r. oraz ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku zmiany przepisów dotyczących ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenu związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych, zasięg stref może ulec zmianie. Zasięg stref może ulec zmianie również w wyniku zmiany pozwoleń na budowę. Przy sytuowaniu funkcji mieszkaniowej należy każdorazowo weryfikować stan prawny określający możliwość lokalizacji tej funkcji w odniesieniu do planowanych elektrowni wiatrowych.

W obecnym stanie prawnym, nową funkcje mieszkaniową w strefach ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu dla ww. elektrowni wiatrowych, można sytuować na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których uchwalenie nastąpi w ciągu 72 miesięcy od dnia wejścia w życie ww. ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Po upływie tego czasu na terenach osiedleńczych mieszanych wyznaczonych w Studium możliwe będzie lokalizowanie zabudowy towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej (jak np. budynków gospodarczych i garażowych) oraz zabudowy usługowej.

Elektrownie fotowoltaiczne

W Studium wyznaczono obszary dla rozmieszczenia elektrowni fotowoltaicznych. Ich lokalizacja została wyznaczona na podstawie złożonych wniosków o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ponadto obszary lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych wyznaczono na terenach rolniczych z dopuszczeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych i związanych z nimi obiektów infrastruktury technicznej wyznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Powyższe uznano za wskazane w związku z wystąpieniem ograniczeń w przepisach dla lokalizowania elektrowni wiatrowych. Dzięki temu nadal możliwe będzie lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii na tych obszarach – w przypadku braku możliwości sytuowania elektrowni wiatrowych będą mogły powstać elektrownie fotowoltaiczne.

Strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związane z lokalizacją elektrowni fotowoltaicznych pokrywają się z wyznaczonymi w Studium lokalizacjami ww. elektrowni.

Biogazownie

W Studium wyznaczono obszary dla rozmieszczenia biogazowni. Jedna lokalizacja została wyznaczona na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. Pozostałe obszary lokalizacji biogazowni wyznaczono na terenach produkcji rolniczej w Bądeczu i Czajczu. Wyznaczanie terenów pod lokalizacje biogazowni jest zgodne z zasadą zagospodarowania przestrzennego określoną w PZPWW 2020+, czyli wspieraniem rozwoju nowoczesnego rolnictwa poprzez wyznaczanie nowych terenów przeznaczonych pod biogazownie rolnicze, wykorzystujące miejscowe nadwyżki biomasy, nawozów naturalnych oraz odpadów poubojowych.

Ustalenie jak wyżej pozwoli wykorzystywać produkty pochodzące z działalności rolniczej, takie jak obornik, słoma czy odpady owocowe i warzywne, na cele energetyczne. Nowoczesne biogazownie pozbawione są uciążliwości zapachowych, więc nie powinny być uciążliwe dla okolicznych mieszkańców, a jednocześnie umożliwią rozwój działalności rolniczej.

Strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związane z lokalizacją biogazowni pokrywają się z wyznaczonymi w Studium lokalizacjami biogazowni.

CZĘŚĆ IV
UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA
PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZĘ USTALEŃ
STUDIUM

Jak to zostało wyjaśnione na wstępie, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem nadrzędnym w planowaniu możliwości i kierunków rozwoju każdej gminy. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy prawnej wydawanych decyzji administracyjnych. Stanowi zapis polityki przestrzennej gminy i w obecnym stanie prawnym jest jedynym dokumentem, w którym gmina określa zasady rozwoju przestrzennego jako całości w swoich granicach administracyjnych. Jest to dokument sporządzany obligatoryjnie dla każdej gminy w granicach administracyjnych.

Polityka przestrzenna to wyraz generalnych zasad rozwoju i kierunków, w jakich zmieniać się będzie funkcjonowanie gminy w zakresie użytkowania i zagospodarowania terenów. Określone w Studium zasady polityki przestrzennej stanowią deklarację działań organów gminnych w poszczególnych dziedzinach.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zostało sporządzone na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 503) oraz uchwały Rady Miasta i Gminy Wysoka Nr XXXVIII/193/2017 z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wysoka w obszarze gminy Wysoka.

Przedmiotem podjętych prac, a określonych w uchwale, jest dostosowanie ważnego dokumentu, którym jest Studium do aktualnych uwarunkowań, stanu prawnego i możliwości z tego wynikających oraz potrzeb społeczności lokalnej. Dotychczas obowiązujące Studium zostało uchwalone w 2001 r. i zostało dwukrotnie zmienione. Jednak dynamika zmian, w tym przepisów prawa oraz potrzeba weryfikacji polityki przestrzennej spowodowały, iż zasadnym było przystąpienie do prac nad nowym dokumentem.

Studium składa się z części tekstowej oraz z części graficznej (czterech załączników: pierwszy, nr 2.1 – przedstawia uwarunkowania rozwoju dla gminy Wysoka, drugi, nr 2.2 – uwarunkowania rozwoju dla miasta Wysoka, trzeci, nr 2.3 – kierunki zagospodarowania przestrzennego dla gminy Wysoka, czwarty, nr 2.4 – kierunki zagospodarowania przestrzennego dla miasta Wysoka).

Do ważnych uwarunkowań, które zdefiniowano w toku prac, należy istniejąca zabudowa, przyrodnicze obszary chronione, obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków, przebieg infrastruktury technicznej, w tym planowana obwodnica miejscowości Bądecz leżąca w ciągu drogi wojewódzkiej. Istotnym uwarunkowaniem dalszego rozwoju gminy, który w obecnym stanie prawnym istotnie wpływa na politykę przestrzenną, są zidentyfikowane miejsca lokalizacji elektrowni wiatrowych, które otrzymały pozwolenia na budowę oraz obszary dla których obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dopuszczają realizację elektrowni wiatrowych.

W oparciu o przepisy art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 724), która weszła w życie w dniu 16 lipca 2016 r.: „możliwość lokalizowania budynków o funkcji mieszkaniowej istnieje tylko w odległości, która jest „równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatom (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej)”.

Miejsca posadowienia elektrowni, które uzyskały pozwolenia na budowę, zostały określone w większości na podstawie współrzędnych i na tej podstawie wyznaczona została odległość, w której mogą być lokalizowane budynki mieszkalne lub budynki, w skład których wchodzi funkcja mieszkaniowa – strefa ochronna związana z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związana z lokalizacją elektrowni wiatrowych, wynikająca z pozwoleń na budowę. Strefa ta obejmuje obszar miejscowości Bądecz, Gmurowo, Jezioro Kosztowskie, Kijaszkowo, Młotkowo, Rudna, Nowa Rudna, Stare, Sędziniec, Tłukomy, część Wysokiej Wielkiej i Czajcza oraz zachodnią część miasta Wysoka. Poza granicami zasięgu od elektrowni wiatrowych leżą: Kostrzynek, Mościska, Wysoka Mała, Wysoczka, część Wysokiej Wielkiej i Czajcza oraz wschodnia część miasta Wysoka.

Ponadto, na terenie gminy Wysoka obowiązują miejscowe plany, które dopuszczają realizację elektrowni wiatrowych i są wśród nich tereny, dla których nie uzyskano żadnych pozwoleń na budowę lub uzyskano pozwolenia na budowę dla części lokalizacji.

Zatem, strefę wynikającą z ustaleń planów miejscowych wyznaczono po określeniu, na których terenach dopuszczonych planem możliwa jest nadal lokalizacja elektrowni wiatrowych. Strefa ta obejmuje obszar miejscowości: Bądecz, Gmurowo, Jeziorki Kosztowskie, Kijaszkowo, Młotkowo, Rudna, Nowa Rudna, Stare, Sędziniec, Tłukomy, Czajcze, znaczną część miasta Wysoka oraz część miejscowości Kostrzynek i Wysoczka.

Gmina Wysoka jest gminą o dużym znaczeniu rolnictwa i produkcji rolniczej. Wśród gruntów zabudowanych dominuje użytkowanie gruntów na cele mieszkaniowe, produkcyjne związane z rolnictwem oraz komunikacyjne. Na terenie gminy niewielki obszar stanowią użytki kopalne i użytki ekologiczne. Stosunkowo nieduży teren zajmują tereny produkcji innej niż rolniczej, a z kolei tereny rekreacyjno-sportowe stanowią niewielkie enklawy. Stan zagospodarowania wskazuje na dużą aktywność procesów urbanizacji w mieście Wysoka, co wynika z funkcji ośrodka centrotwórczego dla całej gminy Wysoka. Na pozostałych terenach zmiany przestrzenne ewoluują w tempie umiarkowanym.

Stan środowiska przyrodniczego określić można jako dobry. Pod względem hipsometrycznym teren gminy stanowi powierzchnię równinną, miejscami falistą, w której wyróżniają się Góry Wysockie, z kulminacją położoną nieopodal granic miasta, Górą Wysocką, która osiąga 155,8 m n.p.m. Pod względem hydrograficznym gmina jest dość uboga, występują trzy jeziora: jezioro Stare (Suche), jezioro Lipa i jezioro Głębozeczek oraz kilka zbiorników wodnych i niewielkie ciek: Strużnica, Okaliniec (Radacznica) i Struga Niezychowska (Białośliwka). Z kolei dość licznie reprezentowane są obiekty zabytkowe: zespoły dworskie, pałacowe, folwarczne, dworsko-folwarczne, pałacowo-parkowe, dworsko-parkowe oraz kilkaset stanowisk archeologicznych. W samym mieście Wysoka oprócz zespołu klasztoru kanoników regularnych wpisanego do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków, wyznaczono strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” oraz strefę ochrony konserwatorskiej „B”.

Wykonane odrębne opracowanie pt. „Analiza uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju miasta i gminy Wysoka” pozwoliło na rozpoznanie sytuacji demograficznej i społeczno-gospodarczej oraz doprowadziło do poniższych wniosków.

1) W części demograficznej:

- a) zaznacza się spadek liczby mieszkańców, od 2008 r. do 2019 r. różnica wynosi 319 osób. Zmiany te należy raczej utożsamiać z tendencjami panującymi w Polsce jak i w innych krajach Unii Europejskiej. Prognozowana liczna ludność dla miasta i gminy Wysoka przewiduje systematyczny spadek populacji. Na koniec okresu prognostycznego, czyli w roku 2030 przewidywana liczba ludności gminy Wysoka wyniesie 6 156 osób, z czego kobiety stanowić będą 49%, mężczyźni natomiast 51% populacji.
- b) wśród mieszkańców gminy, w podziale na płeć, zaznacza się stała, niewielka przewaga liczebna mężczyzn nad kobietami, ale w najstarszych grupach wiekowych ujawnia się znaczna przewaga liczebna kobiet w najstarszych grupach wieku, co się zgodne z tendencją dotyczącą całej populacji kraju,
- c) ruch naturalny w 2019 r. przyjął wartości dodatnie,
- d) gmina Wysoka charakteryzuje się niższym bezrobociem niż jego szacunkowa stopa w kraju, jest ono natomiast wyższe niż bezrobocie w województwie wielkopolskim.

2) Analizy ekonomiczne:

- a) z oceny stanu finansów miasta i gminy Wysoka wynika, iż gmina podejmuje zadania, które zapewniają poprawę życia mieszkańców, natomiast nie powodują możliwości rozwoju terenów inwestycyjnych,

- b) z relacji dochodów i wydatków gminy wynika, że zamiarem gminy jest utrzymanie równowagi pomiędzy dochodami i wydatkami gminy,
 - c) gmina ma możliwości sfinansowania podstawowych zadań dla sprawnego funkcjonowania oraz zapewnienia obsługi finansowej zadań, które należą do jej kompetencji i obowiązków. W związku z powyższym, w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego planowane kierunki rozwoju zabudowy powinny koncentrować się przy istniejących szlakach komunikacyjnych oraz na terenach, które są już wyposażone w infrastrukturę techniczną.
- 3) Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę wykazał, iż istnieje zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, usługową oraz produkcyjną i produkcyjno-usługową.

W części II. Uwarunkowania rozwoju zidentyfikowano sześć udokumentowanych złóż kopalin. Wśród nich znajdują się dwa złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej, z których tylko jedno – złożo Czajcze – jest złożem eksploatowanym czasowo. Pozostałe złoża to złoża kruszywa naturalnego. Jedno z nich jest złożem zagospodarowanym (Wysoka Mała II), a w przypadku dwóch złóż eksploatacja została zaniechana (Wysoka I i Wysoka II). Złożo Wysoka Mała zostało skreślone z bilansu zasobów.

System komunikacyjny gminy składa się z drogi wojewódzkiej nr 190 Krajenka – Gniezno, którą uzupełniają drogi powiatowe oraz gminne. Najbliższą drogą o charakterze ponadregionalnym jest przebiegająca w odległości ok. 400 m na południe od granic gminy, droga krajowa nr 10.

W 2019 r. długość sieci wodociągowej na 100 km² wynosiła 76,8 km. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej została określona na poziomie 94,4 km. Odprowadzanie ścieków w gminie odbywa się do sieci kanalizacyjnej i dalej do oczyszczalni ścieków w Wysokiej, a w miejscach nie objętych siecią kanalizacyjną – do zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Przez teren gminy przebiega fragment trasy dwutorowej napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 2x400 kV relacji Bydgoszcz Zachód – Piła Krzewina. System energetyczny funkcjonuje dzięki liniom energetycznym 15 kV. Przez gminę przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia, a gmina jest zgazyfikowana w 33,02%.

Do zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych należą m.in.: przebieg trasy dwutorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 2x400 kV relacji Bydgoszcz Zachód – Piła Krzewina, budowa obwodnicy miejscowości Bądecz w ciągu drogi wojewódzkiej nr 190, przyrodnicze obszary chronione, ochrona: zbiorników wód podziemnych, obszarów o najwyższej wartości dla produkcji rolnej, złóż oraz zabytków.

Zanim przystąpiono do opracowania kierunków zagospodarowania, wyznaczono powyższe uwarunkowania rozwoju: przyrodnicze, społeczne, infrastrukturalne. Wyjaśnić należy, iż dla zidentyfikowania uwarunkowań przyjęto następującą metodykę postępowania dla sytuacji typowych lub wyjątkowych opisanych niżej:

- 1) Ustalając przeznaczenie terenów w większości przypadków kierowano się istniejącym sposobem zagospodarowania, ortofotomapą oraz ewidencją gruntów i budynków, przy czym:
 - a) jeśli w ewidencji gruntów użytkowaniem gruntowym są lasy (Ls), na których usytuowana jest zabudowa (nie związana z gospodarką leśną) to teren ten zaliczono do terenów, z którymi graniczył teren lasu, wg istniejącego sposobu zagospodarowania,
 - b) jeśli w terenie zbiornik wodny jest większy (stwierdzone na podstawie bazy danych obiektów topograficznych lub ortofotomapy) niż granice użytków w ewidencji, to wrysowano większy zakres tego zbiornika, według istniejącego sposobu zagospodarowania,
 - c) jeśli w ewidencji jest wyznaczony użytek gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi, a na mapie figuruje na tym terenie budynek, to przeznaczono ten teren jako tereny osiedleńcze mieszane.

- 2) Nieużytki otoczone lasem zostały zakwalifikowane jako las.
- 3) Zabytkowe:
 - a) parki zakwalifikowano w większości do terenów zieleni krajobrazowej, z wyjątkiem przypadków, kiedy w ewidencji gruntów występował użytek lasy (Ls),
 - b) zabytkowe zabudowania:
 - dwory i pałace zakwalifikowano do terenów osiedleńczych mieszanych,
 - dawne obiekty folwarczne, towarzyszące dworom i pałacom, zakwalifikowano do terenów obsługi produkcji rolniczej, zgodnie z istniejącym zagospodarowaniem,
 - obiekty takie jak mauzoleum i kaplica grobowa zlokalizowane w parku (w tym w parku, który w ewidencji jest oznaczony jako lasy), w uwarunkowaniach Studium zostały zakwalifikowane jako teren usługowy.
- 4) Złóża:
 - a) złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo lub o zaniechanej eksploatacji: Czajcze, Wysoka I, Wysoka II, Wysoka Mała – tereny eksploatacji surowców wrysowano posiłkując się ewidencją gruntów, ortofotomapą i obowiązującym planem miejscowym,
 - b) złoża skreślone z bilansu zasobów:
 - Wysoka – wrysowano jako złoża wybilansowane, przeznaczenie terenów rolniczych (użytkowanie jako nieużytki),
 - Wysoka Mała – granice złóż nie zostały wrysowane.

Zakładany rozwój przestrzenny miasta w swych głównych założeniach jest kontynuacją i rozwinięciem kierunków przyjętych w dotychczas obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wysoka.

Zrównoważony i wielofunkcyjny rozwój musi uwzględniać aspekty przyrodnicze, gospodarcze i społeczne.

Będzie to możliwe dzięki ustaleniu w kierunkach terenów osiedleńczych mieszanych, czyli terenów, na których będzie możliwe sytuowanie głównie zabudowy mieszkaniowej, ale także zabudowy usługowej i zagrodowej – w zależności od potrzeb. O ustaleniu takiego rodzaju funkcji zdecydowano w oparciu o istniejący sposób zagospodarowania przestrzennego gminy – jest to gmina rolnicza, którą charakteryzuje występowanie zabudowy zagrodowej i zabudowy mieszkaniowej rozproszonej. Wyznaczenie terenów osiedleńczych mieszanych pozwoli na lokalizowanie rozmaitych obiektów usługowych towarzyszących zabudowie mieszkaniowej w zależności od potrzeb, których wystąpienia dzisiaj nie można przewidzieć. Możliwość realizacji obiektów handlowych czy działalności gospodarczej w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej ułatwi również powstawanie lokalnych miejsc pracy. Ustalone funkcje osiedleńcze mieszane, usługowe i działalności gospodarczej wyznaczono z jednoczesnym poszanowaniem funkcji rolniczej, ale i uwarunkowań, w tym przyrodniczych i kulturowych.

W świetle zmniejszającej się liczby mieszkańców, jako kierunek zmian w gospodarowaniu przestrzenią należy zadbać o zmiany jakościowe, od zmian estetycznych w przestrzeniach publicznych, przez stworzenie warunków do poprawy sytuacji mieszkaniowych przy rosnących dochodach mieszkańców, po stworzenie możliwości odpoczynku i rekreacji. Temu służą zapisy dotyczące zabytkowych zespołów, czy potencjalny „ring wysoki”, czyli drogi rowerowe. Ring poprowadzony został po śladzie istniejących dróg, zarówno utwardzonych jak i nie utwardzonych, również po drogach leśnych. Pokazany przebieg umożliwia objechanie gminy dookoła i jednocześnie biegnąc przez miejscowości pokazuje możliwości skrócenia/wydłużenia tras. Daje możliwość spojrzenia na zabudowania miasta i wsi z perspektywy, a jednocześnie zmusza do odwiedzenia miejsc, które na co dzień są zapomniane (zabytkowe zespoły z parkami) i które w ten sposób można przywrócić do pamięci mieszkańców.

Dla struktury przestrzennej gminy Wysoka przewiduje się dalszą dominację miasta Wysoka, jako głównego ośrodka usługowego i administracyjnego. Pozostałe jednostki osadnicze będą pełnić funkcję uzupełniającą. Podstawowymi funkcjami gminy według Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są w kolejności: rolnictwo i produkcja rolnicza, mieszkalnictwo, działalność gospodarcza (tereny usługowe lub produkcyjne, usługowe i magazynowo-składowe), ochrona przyrody z gospodarką leśną, rekreacja i wypoczynek, komunikacja i transport, infrastruktura techniczna.

W kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy wyróżniono trzy podstawowe strefy:

- 1) urbanizacyjna – obejmująca tereny istniejącej i planowanej zabudowy, w ramach której wyróżniono tereny osiedleńcze mieszane, usługowe, działalności gospodarczej o profilu: produkcyjnym, usługowym i magazynowo-składowym, produkcji rolniczej i eksploatacji surowców,
- 2) przyrodnicza, próśrodowiskowa – obejmująca tereny przyrodnicze, wolne od zabudowy: tereny lasów, rolnicze, zieleni krajobrazowej, wód powierzchniowych, ogrodów działkowych, cmentarzy oraz cenne przyrodniczo i kulturowo objęte różnymi formami prawnej ochrony,
- 3) techniczna – obejmująca tereny infrastruktury technicznej i dróg, współistniejąca w większości ze strefą urbanizacyjną.

Dominująca w skali gminy jest funkcja rolnicza i jej przyznano prymat. Dla każdego rodzaju terenów wyznaczono zasady zagospodarowania. Umożliwiono zastosowanie innych parametrów niż w Studium w ściśle określonych przypadkach. Taka sytuacja może nastąpić przy sporządzaniu planu miejscowego dla terenów istniejącej zabudowy lub terenów, dla których w dniu uchwalenia niniejszego Studium obowiązywał plan miejscowy.

Szczególną rolę przewidziano dla terenów zabytkowych zespołów, które stanowią potencjalne miejsca rozwoju każdej z miejscowości, w której występują. Z poszanowaniem ich ochrony wynikającej z przepisów prawa, ale i prawa własności, mogą stać się lokalnymi przestrzeniami publicznym – miejscami spotkań lokalnej społeczności. Studium dopuszcza wykorzystanie zabudowań zabytkowych, w tym terenów i budynków leżących w granicach zabytkowych parków i zespołów na cele: mieszkaniowe, usługowe lub inne, niezależnie od funkcji wskazanych w Studium (w tym realizacja funkcji odmiennych od wyznaczonych), pod warunkiem uzyskania stosownych zgód konserwatorskich. Proponuje się również wykorzystanie tych miejsc dla stworzenia miejsca opieki dla osób starszych, niepełnosprawnych lub wykluczonych z innych względów. Inną możliwością jest wykorzystanie na cele agroturystyczne z miejscami noclegowymi, ale i hodowlą koni lub innych zwierząt, innych niż typowe dla regionalnego rolnictwa, które będą uatrakcyjniały odwiedziny tego miejsca.

Kształt rozwiązań w zakresie infrastruktury transportowej i technicznej jest nową propozycją. Zaproponowano zmieniony przebieg obwodnicy miasta po jej zachodniej i południowej stronie. Zmiany polegają na odsunięciu trasy obwodnicy od zabudowań miasta i połączeniu obwodnicy z drogą powiatową nr P1197P. Ponadto zaproponowano nowy przebieg obwodnicy miasta Wysoka po jej północnej i wschodniej stronie, przy czym uznano, iż korzystnym byłoby wskazanie przebiegu obwodnicy również dla miejscowości Wysoczka. Pozwoli to na uspokojenie ruchu w mieście, a w Wysoczce dodatkowo stworzy możliwość wyznaczenia terenów inwestycyjnych. Przebieg obwodnic starano się wyznaczyć z poszanowaniem uwarunkowań przyrodniczych i technicznych. Również przy wyznaczaniu przebiegu nowego połączenia dróg w miejscowości Rudna, brano pod uwagę zastany układ przestrzenny wsi.

Istotną determinantą przy wyznaczaniu kierunków rozwoju były lokalizacje elektrowni wiatrowych, które uzyskały pozwolenia na budowę, o czym również mowa wyżej, wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. W Studium wyznaczono tereny osiedleńcze mieszane w ww. strefach, a więc w zasięgu odległości mniejszej niż dziesięciokrotność wysokości elektrowni wiatrowych, które uzyskały pozwolenia na budowę. Przeznaczenie na cele terenów osiedleńczych mieszanych stwarza wiele możliwości. Zgodnie z przepisami

przejściowymi zawartymi w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, w ciągu 72 miesięcy od dnia wejścia w życie ww. ustawy, dopuszcza się uchwalanie planów miejscowych przewidujących lokalizację budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, na podstawie przepisów dotychczasowych. Zatem do tego czasu możliwe będzie uchwalanie w miejscowych planach terenów zabudowy mieszkaniowej. Po upływie tego czasu na terenach osiedleńczych mieszanych wyznaczonych w Studium możliwe będzie lokalizowanie zabudowy towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej (jak np. budynków gospodarczych i garażowych) oraz zabudowy usługowej.

W przypadku zmiany przepisów dotyczących ograniczeń w zagospodarowaniu terenu związane z lokalizacją elektrowni wiatrowych, zasięg stref może ulec zmianie. Przy sytuowaniu funkcji mieszkaniowej należy każdorazowo weryfikować stan prawny określający możliwość lokalizacji tej funkcji w odniesieniu do planowanych elektrowni wiatrowych.

Przy wyznaczaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego zastosowano poniższą metodykę postępowania:

- 1) Tereny w mieście Wysoka i w pozostałych miejscowościach dotychczas zainwestowane, określono jako tereny osiedleńcze mieszane, w ramach których można realizować szeroki wachlarz działań (np. budynki mieszkalne, budynki usługowe, budynki gospodarcze itd.).
- 2) Tereny z istniejącą zabudową usługową, wyróżniającą się w terenie choćby obszarem, który zajmuje, zakwalifikowano do terenów usługowych. Planowana, szeroko pojęta funkcja usługowa również zyskała nowe tereny, na których mogą rozwijać się funkcje usługowe, publiczne, ponadlokalne lub przyczyniające się do powstania przestrzeni ogólnodostępnych, np. tereny sportu i rekreacji z placami zabaw, parkami zabaw, zieleńcami.
- 3) Ze względu na charakter miasta Wysoka i gminy Wysoka, bliskość miast: Piła i Bydgoszcz uznano, iż w gminie nie ma potrzeby wyznaczenia terenów dla rozwoju usług handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².
- 4) Wyodrębniono tereny dla istniejącej lub nowej działalności gospodarczej, czyli produkcyjnej, magazynowo-składowej i usługowej. Dodać należy, że funkcja usługowa jest funkcją specyficzną, która często współwystępuje z innymi (od np. salonu fryzjerskiego urządzonego w domu, do sklepu z wyrobami gotowymi przy zakładzie meblarskim).
- 5) Dla terenów produkcji rolniczej, również tych leżących w granicach zabytkowych zespołów, ustalono odrębną funkcję.
- 6) Tereny, na których zlokalizowane są budynki dawnych szkół, przeznaczono na cele terenów osiedleńczych mieszanych. Często są to zabytkowe budynki lub wyróżniające się w krajobrazie wiejskim, zatem wskazane jest ich zachowanie i użytkowanie.

Rozwiązania w zakresie wyznaczania kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy i miasta Wysoka przyjęto w oparciu o analizę poszczególnych elementów uwarunkowań rozwoju: istniejącego zagospodarowania, środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Kierunki rozwoju wyznaczono z poszanowaniem ograniczeń wynikających z ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, zgodnie z przepisami. Stwierdza się, że przyjęte rozwiązania przestrzenne w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego umożliwią w przyszłości maksymalny możliwy w istniejących uwarunkowaniach rozwój gminy Wysoka.

CZĘŚĆ V
BIBLIOGRAFIA

LITERATURA:

- Atlas dóbr kultury współczesnej województwa małopolskiego, Departament Polityki Regionalnej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2009,
- Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011,
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2001,
- Matuszkiewicz J.M., Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski, IGiPZ PAN, Wrocław Warszawa Kraków, 1993,
- Mikołajków J., Sadurski A. (red.), Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017,
- Solon J. i in., Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data, „Geographia Polonica” 2018, vol. 91, iss. 2, s.143-170,
- Woś A., Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody, IGiPZ PAN, Warszawa, 1993,
- Wylegała P, Kuźniak S., Dolata P., Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego, Poznań 2008.

DOKUMENTY:

- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Wysoka na lata 2013 – 2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020, Poznań, 2013,
- Analiza uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju Miasta i Gminy Wysoka, Analiza do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Wysoka, Poznań 2018, 2021,
- Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Wysoka,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, Warszawa 2019,
- Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2016 /wg badań PIG/, WIOŚ 2016,
- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2017-2018 – tabela, GIOŚ,
- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu - tabela, GIOŚ,
- Ochrona Środowiska 2016, GUS, Warszawa 2016,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym, Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Poznań 2020,
- Plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2016 poz. 1967),
- Plan Rozwoju Lokalnego 2004 – 2006 Miasto i Gmina Wysoka,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, Poznań 2010,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, Poznań 2019,
- Planu transportowego dla województwa wielkopolskiego w perspektywie 2020 roku, Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Poznań 2016,

- Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030, GUS, Warszawa 2017,
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, Sejmik Województwa Wielkopolskiego, Poznań 2020,
- Program opieki nad zabytkami województwa wielkopolskiego na lata 2017-2020, Poznań 2017,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2017, WIOŚ Poznań, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Poznań 2018,
- Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te ruchy występują dla Powiatu Pilskiego, GEOCONSULT Sp. z o.o. w Kielcach, Kielce 2016,
- Stan Środowiska w Wielkopolsce. Raport 2017, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ 2017,
- Standardowy Formularz Danych Obszaru Natura 2000 „Ostoja Pilska”,
- Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Poznań 2020,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wysoka, 2000-2016.

AKTY PRAWNE:

- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz.U. Woj. Włkp. z 2017 r., poz. 1638),
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 2016 r. poz. 124 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967),
- Uchwała Nr VII/38/2007 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii i ustalenia przebiegu dróg gminnych,
- Uchwała Nr VII/39/2007 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie ustalenia przebiegu istniejących dróg gminnych,
- Uchwała Nr VIII/58/2019 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia ich przebiegu,
- Uchwała Nr XIV/95/2019 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zaliczenia dróg gminnych do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia ich przebiegu,
- Uchwała Nr XLII/212/2017 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie uchwalenia Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Wysoka na lata 2016 – 2020,
- Uchwała Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Włkp. z 2020 r. poz. 5954),
- Uchwała Nr XXIX/189/2020 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Wysoka na lata 2021 – 2031,
- Uchwała Nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 5320),

- Uchwała Nr XXXVIII/193/2017 Rady Miasta i Gminy Wysoka z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wysoka w obszarze gminy Wysoka,
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 610 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 724),
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1376 ze zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503).

STRONY INTERNETOWE:

- Aktualizacja Planu Gospodarowania Wodami, <https://apgw.gov.pl/>,
- Banku Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>,
- Baza Danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>,
- Biuletyn Informacji Publicznej Powiatu Pilskiego, <https://bip.powiat.pila.pl/>,
- Biuletyn Informacji Publicznej Urząd Miasta i Gminy Wysoka, <http://bip.gminawysoka.pl/>,
- Centralna Baza Danych Geologicznych: <http://bazagis.pgi.gov.pl/>,
- Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody GDOŚ, <http://crfop.gdos.gov.pl/>,
- Geoportal, <https://www.geoportal.gov.pl/>,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, <https://www.gios.gov.pl/>,
- Główny Urząd Geodezji i Kartografii, <http://www.codgik.gov.pl>
- Główny Urząd Statystyczny, <https://stat.gov.pl/>,
- Hydroportal ISOK, <https://wody.isok.gov.pl/>
- Informatyczny System Osłony Kraju, <https://wody.isok.gov.pl/>,
- Klimat IMGW-PIB, <https://klimat.imgw.pl/>,
- Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce, <http://mapa.korytarze.pl/>,
- Miasto i Gmina Wysoka, Samorządowy Portal Internetowy, <http://www.gminawysoka.pl/>,
- Monitoring jakości wód podziemnych, <http://mjwp.gios.gov.pl/>,
- Narodowy Instytut Dziedzictwa, <https://nid.pl/>,
- Natura 2000, <http://natura2000.gdos.gov.pl>
- Ochrona korytarzy ekologicznych, <http://korytarze.pl/>,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <https://www.wody.gov.pl/>
- Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy MIDAS, <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/midas>,
- Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, <https://www.pgi.gov.pl/>,
- Polska Spółka Gazownictwa, <https://www.psgaz.pl/>,
- Powiatowy Zarząd Dróg w Pile, <http://pzd.pila.pl/>,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu, <http://poznan.rzgw.gov.pl/>,

- Samorząd Województwa Wielkopolskiego – Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, <https://www.umww.pl/>,
- Serwis Rzeczypospolitej Polskiej, <https://www.gov.pl/>,
- Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020, Gmina miejsko-wiejska Wysoka, powiat pilski, Urząd Statystyczny w Poznaniu,
- System Informacji Przestrzennej Urzędu Miasta i Gminy Wysoka, <https://wysoka.e-mapa.net/>,
- Szpital Powiatowy w Wyrzysku Sp. z o.o., <http://www.szpitalwyrzysk.com/>,
- Urząd Statystyczny w Poznaniu, <https://poznan.stat.gov.pl/>,
- Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, <https://wzdw.pl/>,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, <http://www.poznan.wios.gov.pl/>,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, <https://poznan.wios.gov.pl/>,
- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, <http://www.poznan.wuoz.gov.pl/>,
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Wysokiej, <http://www.zgkwysoka.pl/>.

CZĘŚĆ VI
SPISY TABEL I RYCIN

SPIS TABEL

Tabela nr 1. Główne funkcje pełnione przez poszczególne miejscowości w gminie Wysoka.....	15
Tabela nr 2. Ocena stanu JCWP w latach 2016 i 2019.....	19
Tabela nr 3. Spis obiektów ujętych w rejestrze zabytków nieruchomych woj. wielkopolskiego (stan na listopad 2021 r.).....	22
Tabela nr 4. Spis obiektów ujętych w Gminnej i Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (stan na listopad 2021 r.).....	23
Tabela nr 5. Ludność gminy Wysoka w podziale na płeć	30
Tabela nr 6. Tempo zmian liczby ludności w gminie Wysoka	31
Tabela nr 7. Ludność gminy Wysoka wg grup wieku i płci na 2019 r.....	33
Tabela nr 8. Urodzenia żywe, zgodny, przyrost naturalny oraz zawarte małżeństwa w gminie Wysoka.	34
Tabela nr 9. Migracje wewnętrzne i zagraniczne w gminie Wysoka	35
Tabela nr 10. Prognozowana liczba ludności wg płci – miasto i gmina Wysoka	35
Tabela nr 11. Przewidywane obciążenie demograficzne w mieście i gminie Wysoka do roku 2030	39
Tabela nr 12. Przewidywany wskaźnik dynamiki zmian liczby ludności w gminie Wysoka do roku 2030	39
Tabela nr 13. Prognozowany ruch naturalny i wędrowniczy w gminie Wysoka w latach 2017 - 2030	40
Tabela nr 14. Zasoby mieszkaniowe w mieście i gminie Wysoka w latach 2016-2019	43
Tabela nr 15. Wykaz pomników przyrody występujących na terenie miasta i gminy Wysoka	54
Tabela nr 16. Wykaz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi w gminie Wysoka.....	60
Tabela nr 17. Charakterystyka udokumentowanych złóż kopalin.....	62
Tabela nr 18. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Wysoka wg uchwał z 2007 r.....	65
Tabela nr 19. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Wysoka wg uchwał z 2019 r.....	66
Tabela nr 20. Lokalizacja stacji uzdatniania wody wraz z obszarem dostarczania wody	67

SPIS RYCIN

Rycina nr 1. Sąsiedztwo gminy Wysoka.....	12
Rycina nr 2. Podział gminy Wysoka na obręby ewidencyjne	14
Rycina nr 3. Położenie jednolitych części wód powierzchniowych na obszarze gminy	19
Rycina nr 4. Zmiana liczebności populacji gminy Wysoka w latach 2008-2019	32
Rycina nr 5. Piramida wieku w gminie Wysoka w roku 2019	33
Rycina nr 6. Prognozowana liczebności populacji miasta i gminy Wysoka w latach 2016-2030	36
Rycina nr 7. Piramida wieku dla gminy Wysoka w roku 2030.....	37
Rycina nr 8. Prognozowana w mieście i gminie Wysoka na rok 2030 struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku (%)	37
Rycina nr 9. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku (%) w gminie Wysoka w latach 2017 i 2030	38
Rycina nr 10. Liczba pracujących osób wg sektorów ekonomicznych w gminie Wysoka w latach 2009 - 2017	41
Rycina nr 11. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	42
Rycina nr 12. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę oraz przeciętna liczba izb w mieszkaniu	43
Rycina nr 13. Lokalizacja terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi w gminie Wysoka	61
Rycina nr 14. Uwarunkowania przyrodnicze na terenie gminy Wysoka	63
Rycina nr 15. Schemat układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej w gminie Wysoka	69